OtfRie6
pReupleR

kcas

at

moam
fetmecâtă

Această carte a apărut cu sprijinul acordat de
Inter Natlones, Bonn.

Grafică: Măria Verde

Coperta: Manuela Oboroceanu

Otfrled PreuJSler, *Krabat*

© 1981 by K. Thlenemanns Verlag,
Stuttgart - Wien - Bern © 2000 by Editura
POLIROM pentru prezenta traducere

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Copou nr. 4, P.O. Box 266, 6600
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale:
PREUJSLER, OTFRIED
Krabat. Moara fermecată / Otfrled PrevtfJler; trad.
de Gertrude Nlcolae.
Iaşi: Polirom, 2000

144 p., 24 cm - (Literatura pentru copii)

ISBN; 973-683-
513-8 I.Nlcolae,
Gertrude (trad.)
821.112.2-
34=135.1 Printed
in ROMÂNIA

Otpfcie6
Pfceuj3leR

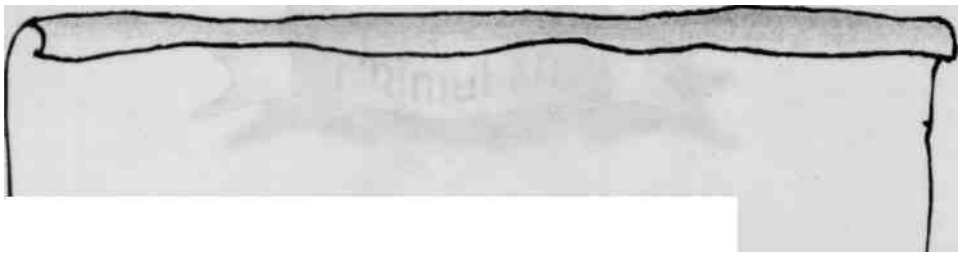

kcaBat

Vc moaRa
s fermecată

Traducere de Gertrude Nicolae

POLIROM

Moara din Mlaştina Scroafei

S-a întâmplat în zilele dintre Anul Nou şi Bobotează. Krabat, un băiat de paisprezece ani, se întovărăşise cu încă doi puşti fără căpătâi din ţinutul venzilor şi porniseră cu Irodul prin satele din Hoyerswerda, cu toate că înălţimea Sa, Principele Elector de Saxa, interzisese cu desăvârşire cerşitul şi vagabondajul. Coroniţele de paie legate în jurul căciulilor erau coroanele celor trei Crai de la Răsărit, iar micuţul Lobosch, cel mai poznaş dintre ei, se mânjea în fiecare dimineaţă pe faţă cu funingine, întruchipând pe magul cel negru şi păşea mândru în faţă, ducând steaua din Vicleim pe care Krabat o fixase cu un cui de un retevei.

Când intrau într-o curte, îl luau pe Lobosch la mijloc şi începeau să cânte : „Osana, fiul lui David !". De fapt, Krabat îşi mişca doar buzele, fiindcă tocmai era cu vocea în schimbare, aşa că celelalte două majes-tăţi trebuiau să cânte ele mai tare, ca să nu se observe.

Mulţi ţărani tăiaseră câte un porc de Anul Nou şi-i dăruiau pe crai din belşug, cu cârnaţi şi slănină. Alţii le dădeau mere, nuci, prune uscate, turtă dulce, ba o gogoaşă, ba turtite cu anason ori stele din turtă dulce cu scorţişoară.

- Anul începe bine, îşi dădu cu părerea Lobosch în seara celei de a treia zile, şi n-ar fi rău s-o ţină tot aşa până la Anul Nou.

Drept răspuns, ceilalţi doi dădură gânditori din cap şi oftară: Dă, Doamne!

Noaptea următoare o petrecură în fanarul fierăriei din Petarshain ; acolo s-a întâmplat să viseze Krabat, prima dată, visul acela ciudat.

Se *făcea că pe o bârnă* lungă, lunga, *stăteau unsprezece corbi şi se uitau la el. Văzu că la capătul din stânga mai era un loc. Deodată auzi un glas care suna răguşit şi părea să vină din văzduh, de departe, strigându-l pe nume. Krabat nu îndrăzni să răspundă.*

- Krabat! se repetă chemarea, şi iar: Krabat! Vino la moara din Schwarzkollm! Zău că n-ai să te căieşti!

în acel moment corbii se ridicară de pe bară şi începură să croncănească:

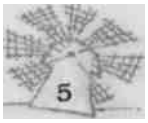

- Ascultă de glasul meşterului, ascultă!

Aici Krabat se trezi. Ce lucruri năstruşnice vezi în vis, *îşi zise. Se întoarse pe partea cealaltă şi adormi la loc. Când se lumină, o porni mai departe cu tovarăşii săi, şi când îşi amintea de corbi,* îl *bufnea rasul.*

Dar visul se repetă şi în noaptea următoare. Glasul îl strigă, din nou, pe nume. încă o dată corbii croncăniră:

- Ascultă-l!

Visul îi dădu de gândit. A doua zi îl întrebă pe ţăranul la care înnoptaseră dacă a auzit de un sat pe nume Schwarzkollm sau aşa ceva. Gospodarul îşi aminti că auzise acest nume.

- Schwarzkollm, repetă el gânditor. Da, bineînţeles, în pădurea
din Hoyerswerda, pe şoseaua înspre Leippe, acolo e un sat care se
cheamă aşa.

în noaptea următoare rămaseră în Gross Partwitz. Krabat visă iar visul cu corbii şi cu glasul care părea să vină din văzduh. Totul era întocmai ca în primul şi în al doilea vis. Dar acum Krabat se hotărî să urmeze îndemnul. Cum se crăpă de ziuă, se furişă din şură, lăsându-şi tovarăşii de drum dormind. La poartă întâlni o slujnică mergând spre fântână.

- Salută-i pe cei doi din partea mea, o rugă el, eu trebuie să plec.

Krabat îşi căută drumul întrebând din sat în sat. Viscolul îi arunca
zăpada sticloasă în faţă, aşa că după doi-trei paşi trebuia să se oprească să se şteargă la ochi. în pădurea din Hoyerswerda se rătăci şi pierdu două ceasuri până reuşi să iasă la şoseaua spre Leippe. Aşa se făcu că ajunse în sat abia spre seară.

Schwarzkollm era un sat ca toate satele de câmpie : casele şi şurile, acoperite de un strat gros de zăpadă, se întindeau de ambele părţi ale şoselei. Din coşuri ieşea fum, din grămezile de bălegar se ridica abur, se auzea muget de vite. Pe gârla îngheţată, copiii se dădeau chiuind pe patine.

Krabat nu reuşi să descopere moara. Pe o uliţă întâlni un moşneguţ care ducea o legătură de vreascuri în spinare şi-1 întrebă de moară.

- N-avem moară în sat, răspunse acesta.
- Dar prin împrejurimi ?
- Doar dacă de *aia* vorbeşti..., spuse moşneagul şi arătă cu degetul
mare peste umăr. în Mlaştina Scroafei, la Apa Neagră, e într-adevăr o
moară. Numai că..., şi se opri speriat, ca şi cum ar fi spus prea mult.

Krabat îi mulţumi şi o porni în direcţia arătată. După câţiva paşi, simţi că cineva îl trage de mânecă. întoarse capul şi văzu că era moşul cu legătura de vreascuri.

- Ce-i ? întrebă Krabat.

Bătrânul se aplecă spre el şi-i zise, privlndu-1 cu spaimă:

- Vreau să te previn, băiete. Fereşte-te de Mlaştina Scroafei şi de
moara de la Apa Neagră: e vrăjită!

Krabat şovăi o clipă, apoi se întoarse şi o porni din nou spre marginea satului, lăsând-1 pe moşneag în urmă. Se întuneca repede şi trebuia să fie atent să nu piardă cărarea. începu să tremure. Privind în zare, înapoi spre sat, de unde venea, vedea aprinzându-se câte o lumină, ici una, colo alta. Oare n-ar fi mai înţelept să se întoarcă?

Ei na, îşi zise Krabat şi-şi ridică gulerul. *Ce, sunt copil de ţâţă ? încercarea moarte n-are.*

O bucată de drum, prin pădure, Krabat orbecăi prin ceaţă, până dădu de un luminiş. Când să intre în poiană, vântul sfâşie norii şi apăru luna, învăluind totul într-o lumină rece. Văzu moara în faţa lui.

Ghemuită sub căciula de zăpadă, întunecată, amenințătoare, ca un animal uriaş, care îşi pândeşte prada.

Nu mă obligă nimeni să intru, se gândi Krabat, dar imediat îşi spuse că prea-i fricos ca un iepure, aşa că îşi făcu singur curaj, ieşi din umbra pădurii şi păşi în poiană. Se îndreptă hotărât spre moară, găsi uşa închisă şi bătu.

Bătu o dată, bătu a doua oară. Nici o mişcare. Nici lătrat de câini, nici scârţâit de trepte, nici clinchet de chei - nimic. Krabat bătu a treia oară. De-acum îl dureau şi degetele.

în moară nu se mişca nimic. încercă să apese clanţa şi uşa se deschise : nu era încuiată. Intră în antreu. înăuntru - beznă şi o linişte de mormânt. Doar în fund, abia de se ghicea o luminiţă.

CJnde-i *lumină trebuie să fie şi oameni,* îşi zise Krabat.

înainta bâjbâind, cu mâinile întinse. Când fu mai aproape, văzu că lumina venea printr-o crăpătură a uşii de la capătul culoarului. Mânat de curiozitate, se furişă în vârful picioarelor şi privi prin crăpătură.

Văzu o încăpere neagră, luminată de o singură lumânare. Lumânarea era roşie. Era lipită de o hârcă aşezată pe masa care ocupa mijlocul încăperii. La masă şedea un bărbat corpolent, îmbrăcat în negru, cu faţa albă, ca dată cu var. Ochiul stâng îi era acoperit cu o legătură neagră. Pe masă, în faţa lui, era o carte groasă, îmbrăcată în piele, legată cu un lanţ. Bărbatul citea din ea.

Dintr-o dată bărbatul îşi ridică privirea şi începu să fixeze uşa, de parcă l-ar fi zărit pe Krabat prin crăpătură. Krabat simţi că privirea îl pătrunde până în măduva oaselor. Ochiul începu să-1 mănânce, să lăcrimeze şi imaginea din încăpere se şterse treptat.

Krabat se frecă la ochi. Simţi pe umăr o mână rece ca gheaţa. Răceala îi pătrunse prin haină şi prin cămaşă. Auzi un glas răguşit, vorbindu-i în limba vendă:

- Ai venit, aşadar.

Krabat tresări, glasul îi era cunoscut. Se întoarse şi se trezi faţă în faţă cu bărbatul chior.

Oare cum a reuşit să ajungă aici ? în nici un caz n-a ieşit pe uşă.

Bărbatul ţinea o lumânare în mână. Tăcut, îl cântări pe Krabat din ochi, împinse bărbia înainte şi zise :

- Eu sunt meşterul. Poţi să te angajezi la mine. Am nevoie de un ucenic. Vrei, nu-i aşa?
- Vreau, se auzi Krabat răspunzând. Vocea i se părea străină, de parcă n-ar fi fost a lui.
- Şi ce ai vrea să te învăţ ? Morăritul sau şi toate celelalte ? îl întrebă meşterul.
- Şi toate celelalte, răspunse Krabat. Morarul îi întinse mâna stângă:
- Bate palma.

în clipa în care au bătut palma, casa a început să vuiască. Era de fapt un zgomot înfundat, părea să vină din rărunchii pământului. Podeaua se cutremura, zidurile începură să tremure, stâlpii şi grinzile se clătinau.

Krabat scoase un ţipăt şi dădu s-o rupă la fugă, departe, cât mai departe de aici, dar meşterul îi tăie calea.

- Moara, strigă el, făcându-şi mâinile pâlnie. A pornit moara!

Unsprezece plus unu

Meşterul îi făcu lui Krabat semn să-1 urmeze. îi lumină, fără un cuvânt, scara de lemn care ducea în pod, unde dormeau calfele. La lumina lumânării, Krabat zări douăsprezece paturi joase, cu saltele de paie, şase de o parte şi şase de cealaltă. Lângă fiecare pat erau un dulăpior şi un scăunel de lemn de brad. Paturile erau răvăşite, câteva scăunele erau răsturnate, u i-colo vedeai ba o cămaşă, ba o obialâ. Pasămite calfele fuseseră trimise la muncă direct din paturi.

Un singur pat era neatins. Meşterul arătă spre bocceaua de haine de la capătul lui:

- Sunt ale tale.

Apoi se întoarse şi plecă, luând şi lumânarea.

Krabat se trezi singur, în întuneric. începu să se dezbrace pe îndelete. Când să-şi scoată căciula, simţi cu buricele degetelor coroniţa de paie. într-adevăr, ieri era încă un Crai de la Răsărit... Cât de departe i se părea totul...

Podul răsuna şi el de duduitul morii. Noroc că băiatul era frânt de oboseală. Abia se întinse pe salteaua de paie şi adormi. Dormi buştean, dormi şi dormi, până îl trezi o rază de lumină.

Krabat se ridică în capul oaselor şi încremeni de spaimă.

în jurul culcuşului său stăteau unsprezece făpturi: unsprezece făpturi albe cu feţele albe şi cu mâinile albe, care îl cercetau la lumina unui felinar.

-i Cine sunteţi ? întrebă băiatul înfricoşat.

- Ceea ce ai să fii şi tu în curând, îi răspunse una dintre fantome.
- Nu te teme, nu-ţi facem nimic, adăugă alta. Suntem calfele de la moară.
- Sunteţi unsprezece ?
- Tu eşti al doisprezecelea. Cum îţi zice ?
- Krabat. Dar ţie ?
- Eu suntTonda, calfa mare. Ele e Michal, el e Merten, Juro...

Tonda le spuse numele, unul după altul. Dar era destul pe ziua de azi.

- Culcă-te la loc, Krabat. O să mai ai nevoie de forţele tale aici,
la moară.

Fiecare se lungi pe priciul său, ultimul stinse felinarul şi toţi se puseră pe sforăit.

La masa de dimineaţă, calfele se adunară în odaia slugilor. Stăteau toţi doisprezece la o masă lungă, de lemn. Mâncau păsat de ovăz, destul de gras, câte patru dintr-o strachină. Krabat era hămesit, băga păsat în el ca un apucat. Dacă prânzul şi cina erau pe cât promitea micul dejun, atunci halal trai la moară.

Tonda, calfa mare, era un flăcău zdravăn, cu părul des, încărunţit, deşi după faţă nu părea să fi atins treizeci de ani. Din prima zi, Krabat prinse încredere în el. Calmul şi felul prietenos în care îl tratase Tonda îl cuceriseră.

- Sper că nu te-ai speriat prea tare noaptea trecută, i se adresă Tonda.
- Nu prea, răspunse Krabat.

La lumina zilei, fantomele se dovediră a fi flăcăi ca toţi flăcăii. Toţi unsprezece vorbeau limba vendă şi erau cu câţiva ani mal mari decât Krabat. Krabat avea impresia că-1 priveau cu oarecare milă. Aceasta îl miră puţin, dar nu i se păru ieşit din comun.

Ce-i dădu de gândit însă erau hainele pe care le găsise la căpătâi. Erau într-adevăr purtate, dar i se potriveau de minune, de parcă ar fi fost croite pentru el. îi întrebase pe ceilalţi de unde vin acele haine şi ale cui fuseseră, dar, de cum rostise întrebarea, băieţii lăsaseră lingurile jos şi se uitară trist la el.

- Am spus o prostie ? întrebă Krabat.
- Nu, nu, răspunse Tonda. Lucrurile au fost ale înaintaşului tău.
- Şi, vru Krabat să ştie, de ce nu mai e aici? A terminat ucenicia?
- Da, el... a terminat, răspunse Tonda în doi peri.

în acest moment uşa se dechise brusc şi intră meşterul. Era furios ; calfele se făcură parcă mai mici.

- Gata cu trăncăneala, se răsti el la ei şi, fixându-1 pe Krabat cu singurul său ochi, adăugă tăios: Cine ştie multe moare. Repetă!
- Cine ştie multe moare, îngăimă Krabat.
- Bagă la cap !

Meşterul ieşi val-vârtej, şi tranc !, uşa se trânti în urma lui.

Flăcăii se apucară iar în grabă să îmbuce, dar lui Krabat parcă-i trecuse foamea. îşi aţintise privirea, nedumerit, spre tăblia mesei. Nimeni nu-1 lua în seamă. Sau doar i se părea?

Când ridică ochii, Tonda îi făcu foarte uşor un semn cu capul, iar băiatul îi fu recunoscător. Simţi cât de bine este să ai un prieten în moara asta.

După micul dejun, calfele se apucară de treabă. Krabat ieşise o dată cu ei. în hol, meşterul îi făcu un semn cu mâna şi-i zise:

- Vino după mine.

Krabat îl urmă afară din moară. Soarele strălucea, era ger, dar vântul se oprise. Pomii erau plini de promoroacă. Meşterul îl conduse în dosul morii, deschise o uşă şi intrară în magazia de făină, o încăpere joasă, cu două gemuleţe oarbe, pline de praf de făină. Totul era acoperit de un strat de făină gros de un deget: duşumeaua, pereţii, cumpăna de stejar atârnată de tavan.

- Mătură, zise meşterul, arătându-i mătura de după uşă, şi plecă,

lăsându-1 să se descurce singur.

Krabat se apucă de treabă. După ce dădu de câteva ori cu mătura, fu învăluit de un nor gros de praf de făină.

Aşa nu merge, se gândi el. Până ajung eu la capătul celălalt, în urma mea totul se umple iar de praf. Ia să deschid un geam... Dar ferestrele erau bătute în cuie pe dinafară, iar uşa era zăvorâtă. Putea s-o zgâlţie mult şi bine, să bată cu pumnii cât avea chef, nu ajuta la nimic : era prizonier.

Krabat începu să transpire. Făina îi încleia părul şi sprâncenele, îl gâdila în nas, îl zgâria pe gât. Era ca un coşmar care nu se mai termina. Făină şi iar făină, formând un nor dens ca o ceaţă, ca un viscol.

Krabat abia mai putea respira, se lovi cu capul de cumpănă de-1 apucă ameţeala. Să se dea bătut? Dar ce-o să zică meşterul dacă pur şi simplu pune mătura la loc ? Nu avea chef să se pună rău cu el, se temea să nu-şi piardă mâncarea, care i se păruse bună. Se străduí să lucreze mai departe, din faţă în spate, din spate în faţă, fără răgaz, ceas după ceas.

în sfârşit, după o veşnicie, cineva deschise uşa. Era Tonda.

- Ieşi de aici, strigă acesta. Prânzul!

Băiatul nu aşteptă să-1 cheme de două ori, ieşi la aer clătinându-se şi trăgând aerul în piept ca un înecat. Calfa mare aruncă o privire prin cămară şi, ridicând din umeri, îi zise :

- Nu te amărî, Krabat, toţi am trecut prin asta.

Mormăi câteva cuvinte de neînţeles, scriind ceva cu mâna în aer. Praful din magazie se ridică ^de parcă vântul ar fi suflat prin toate găurile şi crăpăturile. Un nor de fum alb se năpusti ca un vârtej pe uşă afară, peste capul lui Krabat, îndreptând-se spre pădure.

Magazia era curată oglindă, nici un fir de praf. Băiatul deschise ochii cât cepele.

- Cum ai făcut?

Tonda ocoli răspunsul şi spuse doar:

- Hai în casă că se răceşte ciorba.

Viaţa nu e uşoară

Pentru Krabat începură zile grele. Meşterul îl gonea la muncă fără milă,

- Unde umbli Krabat? Sunt de dus nişte saci în magazie, în pod.

Krabat, uite grâul din magazie, treci şi lopătează-1 să nu încolţească,

dar ia-o de jos ! Krabat, făina pe care ai cernut-o ieri e plină de pleavă.

Ia s-o cerni din nou, după cină, şi nu te culci până n-o vezi fără fir de

gunoi!

Moara din Mlaştina Scroafei măcina zi de zi, în zilele de lucru şi duminica, de dimineaţa până se însera. Doar o dată pe săptămână, vinerea, calfele primeau liber mai devreme ca deobicei, iar sâmbăta începeau cu două ore mai târziu.

Dacă nu căra la saci sau nu cernea făină, Krabat trebuia să taie lemne, să cureţe zăpada, să aducă apă la bucătărie, să ţesele caii, să rănească în grajdul vacilor - era pus tot timpul la muncă, iar seara când se trântea pe mindirul de paie parcă era tras pe roată. îl durea spatele, pielea de pe umeri i se jupuise, mâinile şi picioarele îl dureau peste poate.

Se uita cu admiraţie la tovarăşii săi de muncă. Parcă nici nu le păsa de munca grea de la moară. Nici unul nu părea obosit, nimeni nu se plângea, nu-i vedeai lac de sudoare sau pierzându-şi răsuflarea.

într-o dimineaţă, Krabat se căznea să croiască prin nămeţi o cărare până la fântână. Ninsese toată noaptea şi viscolul acoperise drumurile şi cărările. Krabat strângea din dinţi ca să-şi stăpânească durerea, căci, îndată ce ridica lopata, parcă cineva îi trecea un cuţit prin şale.

Chiar când simţea că e la capătul puterilor, se apropie Tonda de el. După ce se asigură că nu-i vede nimeni, îi puse mâna pe umăr:

- Nu te lăsa, Krabat!

Băiatul avu impresia că îl pătrund forţe noi. Parcă îi luase durerile cu mâna. înşfacă lopata şi se apucă din nou de treabă, cu mult mai mult spor. Dar Tonda îl opri :

- Mai încet, să nu afle meşterul, îl rugă. Şi nici Lyschko.

Lyschko, un flăcău uscăţiv, lung cât o prăjină, cu nasul ascuţit şi

cu o privire spanchie, nu prea-i plăcuse din prima zi: avea o mutră de vulpe, de iscoadă, de care e mai bine să te fereşti.

- Nici o grijă, îl asigură Krabat, prefăcându-se a lucra tot în silă şi cu mare greutate. La scurt timp după aceasta se ivi, ca din întâmplare, şi Lyschko.
- Ei, Krabat, cum îţi place munca ?
- Cum să-mi placă, mârâi băiatul. Mai bine bea şi tu nişte pelin şi ai să vezi cum e.

.3^F

..–:«!~

De atunci înainte Tonda trecea deseori pe la Krabat şi-i punea mâna ca din întâmplare pe umăr. De fiecare dată, băiatul simţea cum îl pătrund forţe noi, şi munca, oricât de grea ar fi fost, i se părea măcar pentru un timp mai uşoară.

Meşterul şi Lyschko nu aflaseră nimic şi nici ceilalţi flăcăi. Nici Michal, nici Merten, cei doi veri, pe cât de puternici, pe atât de blânzi. Nu află nimic nici ghiduşul de Andrusch, cel cu semne de vărsat pe faţă, nici Hanzo, pe care îl porecliseră Taurul, din cauza cefei sale groase şi a părului tuns scurt. Nici Petar nu aflase nimic, cel care îşi petrecea serile cioplind linguri de lemn, nici Staschko cel sprinten ca o nevăstuică şi îndemânatic ca o maimuţă. Krabat îl admirase cu ani în urmă la iarmarocul din Konisgswartha. Nici Kito, care tot timpul făcea o mutră acră, de parcă ar fi mâncat numai aguridă, nici Kubo cel tăcut şi, bineînţeles, nici Juro prostovanul.

Juro, un flăcău îndesat, cu picioarele scurte şi cu faţa rotundă ca o lună, era, după Tonda, cel mai vechi din moară. Nu se prinsese de el nimic din morărit, fiindcă, după cum spunea Andrusch în batjocură, era prea prost ca să deosebească făina de tărâţe şi dacă n-a căzut de mult în coşul morii este pentru că proştii au de obicei noroc.

Juro era obişnuit cu astfel de vorbe. Nu se supăra când Andrusch râdea de el. Nici nu se apăra, băga doar capul între umeri când Kito îl ameninţa cu bătaia pentru orice fleac, iar când ceilalţi îi jucau câte o festă, ceea se întâmpla des, o suporta cu un râs prostesc, de parcă ar fi vrut să spună: Ce vreţi de la mine ? Doar ştiu şi eu că sunt Juro Prostovanul.

La treburile gospodăreşti însă îl ducea mintea. Şi pentru că tot trebuia să le facă cineva, toţi erau mulţumiţi că Juro le făcea pe toate : gătea, spăla vasele, cocea pâine şi avea grijă de foc, freca duşumelele şi scările, ştergea praful, spăla şi călca rufele. Şi câte nu erau de făcut în bucătărie şi în casă! Pe lângă acestea mai vedea şi de găini, de gâşte şi de porci.

Krabat se întreba deseori cum de reuşea Juro să le ducă pe toate la bun sfârşit. Pentru ceilalţi era de la sine înţeles că Juro trebuie să facă toată treaba, iar meşterul îl trata ca pe o zdreanţă. Pe Krabat acest lucru îl revolta. Odată, când adusese un braţ de lemne în bucătărie, Iar Juro îi vârâse în buzunar în semn de recunoştinţă un capăt de cârnat (nu era prima dată), băiatul izbucnise:

- Nu pricep de ce suporţi toate astea.
- Cine, eu?, întrebă Juro mirat.
- Da, tu!, zise Krabat. Meşterul se poartă cu tine de mi-e ruşine mie, Iar băieţii îşi bat şl el joc de tine.
- Ba Tonda nu, se apără Juro. Şi nici tu.
- Şi ce-i cu asta, îl contrazise Krabat. în locul tău aş şti ce am de făcut. M-aş apăra, mă înţelegi, nu le-aş permite nimic, nici lui Kito, nici lui Andrusch, la nici unul.

•'#

U£..

- Hm, făcu Juro, scărpinându-se la ceafă. Tu da, Krabat, tu ai
putea... dar când eşti un prostovan?
- Atunci fugi, strigă băiatul, fugi de aici şi caută-ţi un loc unde să-ţi fie mai bine.
- Să fug ? Timp de o clipită, Juro nu arătă de loc ca un prost, doar dezamăgit şi obosit.
- încearcă o dată să fugi de aici.
- Eu n-am de ce să fug.
- într-adevăr, bombăni, bineînţeles că n-ai şi sper că n-o să ai niciodată...

îi vâri un colţ de pâine în celălalt buzunar, iar când băiatul încercă să-i mulţumească, îl împinse pe uşă afară, cu obişnuitul său zâmbet tâmp.

Krabat păstră pâinea şi bucăţica de cârnat până seara. După cină, când ceilalţi nu se îndurau încă să plece din odaie, umplându-şi timpul cu poveşti, iar Petar îşi scosese uneltele de cioplit, băiatul se urcă în pod şi se trântise căscând pe mindirul său. Muşca din pâine şi din cârnat şi, cum stătea întins pe spate, mestecând cu poftă, dintr-o dată îşi aminti de Juro şi de discuţia din bucătărie.

Să fug, îi trecu prin minte. *De ce-aş face-o ? E adevărat, munca e a dracului de grea şi, dacă n-ar fi ajutorul lui Tonda, ar fi vai şi amar de mine. Dar mâncarea e bună şi destulă, nu mă ninge, nu mă plouă, şi dimineaţa când mă scol ştiu că seara am un culcuş sigur - cald, uscat şi destul de moale, fără ploşniţe şi pureci. Ce poate visa mai mult un cerşetor amărât ca mine ?*

Drumuri în vis

---------- « ————————

Krabat fugise deja o dată în viaţa lui. La scurt timp după moartea părinţilor săi - muriseră de vărsat de vânt cu un an în urmă -, 1-a luat de suflet domnul pastor, ca nu cumva să ajungă o haimana, cum spunea el. Nimic de zis împotriva domnului pastor şi a soţiei lui, care îşi doriseră dintotdeauna un băiat. Dar unuia precum Krabat, care îşi petrecuse zilele într-o căsuţă sărăcăcioasă de cioban, îi era greu să se simtă bine la domnul părinte : să fie cuminte de dimineaţa până seara, să nu înjure şi să nu se ia la bătaie, să umble în cămaşă albă, spălat pe gât, pieptănat, mereu încălţat, cu mâinile curate şi cu unghiile tăiate şi - ca să le pună capac la toate - să vorbească tot timpul în germană, germana literară.

Krabat a încercat din răsputeri, o săptămână, două. După aceea a renunţat, a fugit şi s-a luat cu băieţii vagabonzi. Pe de altă parte, nu era sigur că o să stea până la moarte nici la moara din Mlaştina Scroafei.

Dar, hotărî el, lingându-se pe buze după ultima îmbucătură, înainte de a adormi, *dacă tot fug de aici, măcar să fie vară. în ruptul capului nu mă dau dus de aici pană nu înfloreşte pajiştea, până nu se coace grâul în lan, până nu ies la suprafaţă peştii din iazul morii.* Adormi.

Şi *iată că e vară, pajiştea e plină de flori, grâul s-a copt, peştii din iaz vin la faţa apei. Krabat s-a certat cu meşterul. în loc să care la saci, s-a întins în iarbă la umbra morii şi a adormit. Meşterul l-a prins şi i-a tras una cu bata.*

- Las' că te dezvăţ eu, putoare, să tragi chiulul. Ziua în *amiaza mare!*

Să înghită Krabat aşa ceva ? Poate iarna, când viscolul şuieră peste câmpie, atunci ar fi tăcut chitic. Dar meşterul se pare că a uitat că e vară!

Krabat s-a hotărât o dată pentru totdeauna. N-o să mai zăbovească nici o zi aici la moară. Se furişează în casă, îşi ia haina şi căciula din pod şi se îndepărtează pe ascuns. *Nimeni n-a băgat de* seamă. *Meşterul* s-a *retras în odaia lui. Din cauza arşiţei, geamurile sunt acoperite cu cearşafuri. Calfele lucrează, care prin magazie, care prin moară, nici măcar Lyschko n-are acum vreme de Krabat. Şi totuşi, băiatul are impresia că este urmărit.*

Uitându-se înjur, vede pe acoperişul şopronului de lemne un motan străin, negru, jigărit, care îl fixează cu un singur ochi.

Krabat se apleacă, ia o piatră şi o azvârle după motan. Se ascunde apoi în umbra sălciilor şi se îndreaptă în fugă spre iaz. Din mers, observă un crap gras care a ieşit la suprafaţă şi se holbează la el, tot cu un singur ochi. Băiatul începe să se neliniştească. Pune mâna pe o pia&ă şi o aruncă în direcţia peştelui. Crapul se scufundă în adâncul verde.

Krabat urmează cursul Apei Negre, până la locul pe care cei de la moară îl numesc Locul Sterp. Se opreşte câteva clipe la mormântul lui Tonda. Parcă îşi aminteşte că într-o zi, iarna trecută, a trebuit să-şi îngroape prietenul aici.

Se gândeşte la prietenul mort - şi *dintr-o dată aude un croncănit răguşit, aşa de pe neaşteptate, încât inima i se opreşte de spaimă. într-un molid schilod, la marginea poienii, stă nemişcat un corb gras. Privirea îi e aţintită spre Krabat. Cutremurându-se de groază, băiatul obervă că-i lipseşte ochiul stâng.*

A priceput. Nu mai stă mult pe gânduri şi o rupe la fugă. Fuge, fuge cât îl ţin picioarele, în susul părăului.

Când într-un târziu se opreşte să-şi tragă răsuflarea, îi iese în cale un şarpe, se târăşte prin iarbă săsăind, se ridică şi-l priveşte -cu un singur ochi! Tot numai un ochi are şi vulpea care îl urmăreşte din tufiş.

Krabat fuge, se odihneşte un pic, iar fuge, iar se odihneşte. Spre seară ajunge la marginea de sus a mlaştinii. Odată ieşit din mlaştină, speră să scape din gheara meşterului. îşi cufundă din fugă mâinile în apă, îşi

răcoreşte fruntea şi tâmplele. îşi bagă cămaşa în pantaloni - i-a ieşit în timp ce fugea - îşi strânge cureaua, face ultimii paşi şi încremeneşte: în loc să iasă la câmp liber, aşa cum îşi închipuise, se trezeşte într-un luminiş, în mijlocul căruia, în lumina blândă a asfinţitului, se află moara. Meşterul îl aşteaptă în uşă.

- Ei, Krabat, îl întâmpină el batjocoritor. Tocmai aveam de gând să trimit băieţii să te caute.

Krabat spumegă de furie. Nu înţelege cum de-a putut să se rătăcească aşa. A doua zi fuge din nou, dar data aceasta o *porneşte dis-de--dimineaţă, înainte de revărsatul zorilor - în direcţia opusă, lăsând în urmă pădurea, câmpii şi pajişti, sate şi eleştee. Sare peste păraie,* străbate o *mlaştină, fără odihnă, fără oprire. Nu ţine* seama *nici de corbi, nici de şerpi, nici de vulpi. Nu se uită după peşti, după pisici, după găini sau după răţoi.*

- N-au decât să aibă un *ochi sau doi, din partea mea pot să fie şi orbi de-a binelea, se gândeşte el, de data asta n-o să mă mai bage în sperieţi.*

Şi totuşi, în seara acestei zile lungi, se trezeşte din nou în faţa morii din Mlaştina Scroafei. De data asta îl întâmpină cu toţii: Lyschko cu vorbe de batjocură, ceilaţi tăcuţi şi cumva cu milă, după cum i se pare. Krabat e aproape de disperare. Ştie că ar trebui să renunţe, dar gândul acesta nu-i intră în cap şi o ia de la capăt, chiar în aceeaşi noapte.

Nu-i e greu să plece. Se ia după steaua polară. Chiar dacă se împiedică în beznă şi se alege cu vănătăi şi zgârieturi, important este totuşi că nu-l vede nimeni, că nu poate să-l vrăjească nimeni.

în apropiere ţipă o cucuvea, mai târziu trece în zbor neauzit o bufniţă. După un timp vede la lumina stelelor o bună *bătrână. Ai putea s-o apuci cu mâna, aşa de aproape stă pe o creangă şi îl urmăreşte cu ochiul drept - stângul îi lipseşte.*

Krabat fuge mai departe, se împiedică de rădăcini, cade într-un şanţ plin cu apă. Nici nu se mai miră când, la revărstul zorilor, se află pentru a treia oară în faţa morii.

La ora aceasta casa încă e cufundată în linişte. Numai Juro trebă-luieşte în bucătărie. Krabat îl aude şi intră la el.

- Ai avut dreptate, Juro, de aici nu se poate fugi.

Juro îi dă o cană de apă şi îi spune:

- Mai întâi ar trebui să te speli, Krabat. îl ajută să se dezbrace de cămaşa umedă, murdară de sânge şi de pământ, îi umple o albie de apă şi spune serios, fără zâmbetul său prostesc:

- Ceea ce n-ai reuşit de unul singur, Krabat, poate ar fi mai uşor în doi. Ce-arfi să încercăm împreună, data viitoare?

Krabat se trezi de gălăgia calfelor care urcau scara să se culce. Simţi foarte limpede gustul cârnatului pe buze. Nu se poate să fi dormit mult, chiar dacă în vis trecuseră două zile şi două nopţi.

■yi7t& "

Se întâmplă ca a doua zi să fie câteva clipe singur cu Juro.

- Te-am visat, zise Krabat. Mi-ai propus ceva.
- Cine, eu ? se miră Juro. Trebuie să fi fost o mare prostie. Cel mai bine e să dai totul uitării.

Cel cu pana de cocoş

---------- %>----------

Moara din Mlaştina Scroafei avea şapte uluce. Şase dintre ele lucrau fără oprire, al şaptelea, cel din fund, de loc. De aceea îi şi ziceau ulucul mort. Krabat crezuse la început că s-o fi rupt vreun dinte de la roată ori s-o fi înţepenit osia, mă rog, că s-o fi stricat ceva la maşinărie, până când, într-o dimineaţă, tocmai dădea cu mătura, văzu pe lângă ulucul mort nişte făină. Uitându-se mai atent, găsi şi în covată nişte resturi de făină proaspătă, de parcă n-ar fi fost curăţată cum se cade după lucru.

Să fi lucrat oare ulucul mort noaptea trecută ? Asta nu putea să se întâmple decât pe ascuns, cât au dormit ei. Sau ceilalţi să nu fi dormit atât de adânc pe cât dormise el?

îşi aminti că la micul dejun calfele erau trase la faţă, cu ochii încercănaţi, iar unii tot căscau pe ascuns. Dintr-o dată toate acestea îl făcură să intre la bănuieli.

Curios, urcă scara de lemn până în pod, unde se goleau sacii în pâlniile care duceau la ciururi şi la pietre. De obicei, era imposibil să nu cadă câteva boabe pe de lături - numai că acum, contrar aşteptărilor sale, nu găsi nici un bob pe jos. Ceea ce la prima vedere părea pietriş se dovedi la o privire mai atentă a fi dinţi şi aşchii de oase.

Băiatul fu cuprins de groază, vru să ţipe, dar nu reuşi să scoată nici un sunet.

Se trezi cu Tonda în spatele lui. Nu-1 auzise venind. Calfa îl luă de mână:

- Ce cauţi aici sus, Krabat? Dă-te imediat jos, nu cumva să prindă meşterul de veste. Şi uită tot ce-ai văzut. Auzi ce spun ? Tot, tot să uiţi.

îl ajută să coboare scara şi, cum simţi podeaua sub picioare, tot ce trăise în această dimineaţă i se şi şterse din amintire.

Pe la jumătatea lui februarie se aşternu un ger năpraznic.

în fiecare dimineaţă, calfele trebuiau mai întâi să spargă gheaţa din scoc. Peste noapte, cât timp roata era oprită, în cupe se forma un strat gros de gheaţă care trebuia înlăturat înainte de a porni moara.

Cea mai periculoasă era însă gheaţa din scoc. Din timp în timp, două calfe trebuiau să coboare şi să o înlăture, ca să nu împiedice roata.

Era o treabă de care se fereau toţi. Tonda era cu ochii în patru, ca nimeni să nu tragă chiulul. Totuşi, când îi veni rândul lui Krabat, coborî el însuşi în scoc, spunând că munca asta nu e pentru un copil şi că ar putea să păţească ceva.

Ceilalţi îi dădură dreptate, numai Klto protestă, ca de obicei, iar Lyschko declară că fiecare poate să păţească ceva dacă nu bagă de seamă.

Să fi fost o întâmplare ? Tocmai în acest moment trecea pe lângă ei Juro prostovanul cu două găleţi de lături pentru porci, şi, când ajunse în dreptul lui Lyschko, se poticni şi-1 făcu totuna de sus până jos. Lyschko începu să-1 înjure, iar Juro se căina frângându-şi mâinile şi spunea că-i vine să se ia singur la palme, cum a putut să fie aşa de adormit.

- Când mă gândesc ce-ai să mai duhneşti câteva zile şi asta numai
din vina mea, vai Lyschko, vai, vai. Te rog din suflet, nu te supăra pe
mine, îmi pare aşa de rău şi pentru bieţii purcei.

Cât a ţinut gerul, Krabat a mers cu ceilalţi în pădure la tăiat lemne, în sanie, bine înfofolit, cu burta plină de terciul gustos, cu căciula de blană trasă pe frunte, se simţea - cu tot gerul - aşa de bine încât avea impresia că nici măcar un pui de urs nu e mai ferit, în bârlogul lui cald.

Curăţau pe loc copacii doborâţi de crengi şi de coajă, tăiau trunchiurile la lungimea potrivită şi le stivuiau frumos, cu spaţii printre ele, ca să se usuce bine până la iarna viitoare, când aveau să le ducă la moară să facă din ele bârne, dulapuri şi scânduri.

Aşa trecu săptămână după săptămână, fără cine ştie ce noutăţi în viaţa lui Krabat. Unele lucruri îi dădeau totuşi de gândit. I se părea de pildă ciudat că nu venea nimeni la moară. Oare ţăranii din împrejurimi îi ocoleau ? Şi totuşi, moara lucra zi de zi, se turna grâu în coş, se uruia orz, ovăz şi hrişcă.

Oare făina care în timpul zilei se scurgea în saci se făcea peste noapte iar grăunţe ? Lui Krabat nu i se părea imposibil.

La sfârşitul primei săptămâni din martie, vremea se schimbă. Se porni un vânt dinspre soare-apune, cerul se acoperi cu nori cenuşii.

- O să vină zăpadă, bombăni Klto, oasele mele nu mă înşală.

Şi într-adevăr ninse ceva, cu fulgi mari, apoşi, apoi lapovlţa se transformă într-o ploaie cu stropi grei, care nu se mai termina.

- Ştii ceva, îi zise Andrusch lui Kito. Ia să-ţi faci rost de un brotăcel,
fiindcă pe oasele tale nu ne putem bizui.

Parşivă vreme ! Sub ropotele de ploaie, biciuite de furtună, gheaţa şi zăpada se topeau văzând cu ochii, încât iazul se umplea în mod îngrijorător. Calfele trebuiră să meargă prin ploaie să întărească stăvilarul, sprijinindu-1 cu bârne. Oare va rezista potopului ?

Dacă mai ţine tot aşa, se gândi Krabat, *în trei zile ne înecăm cu moară cu tot.*

După şase zile, ploaia conteni şi, preţ de câteva clipe, soarele străpunse perdeaua de nori, luminând pădurea neagră, îmbibată de apă ca un burete imens.

în noaptea ce urmă, Krabat fu scuturat de un alt vis ciudat.

Se făcea că moara luase foc. Calfele sdreau *din culcuşuri şi goneau pe scări în jos, numai el rămăsese ca un buştean în patul său, nefiind în stare să se mişte.*

Flăcările cuprinseseră deja tavanul de scândură, primele scântei îi ardeau faţa; *izbuti să se trezească dând un răcnet.*

Se frecă la ochi, căscă şi privi în jur. Dar deodată se opri şi încercă să se dumirească. Unde erau ceilalţi?

Priciurile erau goale, fuseseră - se vede - părăsite în grabă : păturile era aruncate încolo şi încoace, cearşafurile răvăşite. Ici o flanelă aruncată pe jos, dincolo o căciulă, ba un fular, ba o curea. Văzu toate astea la lumina roşie care pâlpâia prin gemuleţul din faţă.

Nu cumva moara chiar ardea?

Cu mintea dintr-o dată clară, Krabat se repezi la fereastră şi o deschise. Aplecându-se peste pervaz zări în faţa morii o căruţă încărcată până la loitre, acoperită cu o cerga neagră şi cu şase cai, negri ca smoala. Pe capră se vedea cineva cu gulerul ridicat, cu pălăria îndesată pe frunte, tot negru ca noaptea. Numai pana de cocoş de la pălărie' era roşie şi strălucitoare. Se zbătea în vânt ca o flacără : ba se înălţa brusc, orbindu-te, ba se micşora, părând să se stingă. Strălucirea ei umplea locul din faţa morii cu o lumină mişcătoare, de vârcolac.

Calfele alergau de la casă la căruţă şi înapoi: descărcau sacii din căruţă, îi cărau în moară şi iar apăreau alergând. Totul se petrecea în tăcere, într-o goană nebună. Nici un îndemn, nici o înjurătură, doar gâfâitul calfelor şi, din când în când, pocnetul biciului - deasupra capetelor, aproape să-i atingă. Şuieratul şfichiul îi făcea să zorească şi mai tare.

Până şi meşterul muncea pe brânci. El, care altfel nu mişca un deget la moară, în noaptea asta lucra cot la cot cu ceilalţi. Robotea de parcă ar fi fost plătit pentru asta.

O singură dată se opri pentru scurt timp, dar nu ca să-şi tragă sufletul, cum bănui Krabat, ci ca să meargă la iaz să scoată proptelele şi să dea drumul la stăvilar.

Apa ţâşni în scoc, se năpusti şiroind la vale. Scârţâind, roata se puse în mişcare. După primul val, roata porni de-a binelea, învârtindu-se continuu. Acum ar fi trebuit să înceapă să duduie toate ulucele, dar nu porni decât unul singur - şi acesta cu un zgomot necunoscut lui. Părea să vină din capătul cel mai îndepărtat, din fundul morii. Era un vacarm neobişnuit, pocnete şi bubuituri, însoţite de un scârţâit înfiorător, care se prefăcea într-un schelălăit răguşit, insuportabil.

Krabat îşi aduse deodată aminte de ulucul mort şi simţi cum îl trec fiorii.

Jos, munca îşi urma cursul. Căruţa fu descărcată, calfele avură parte de o scurtă pauză, dar nu prea mult, căci corvoada începea iar, cu căratul sacilor din moară în căruţă. Orice ar fi fost înainte în saci, era acum măcinat.

Krabat vru să numere sacii, dar îl cuprinse somnul. La primul cântat de cocoş, auzi şi durduitul roţilor. Mai apucă să vadă cum străinul mâna, pocnind din bici, peste pajiştea umedă, direct spre pădure. Dar lucru ciudat: căruţa, deşi plină ochi, nu lăsa nici o urmă pe iarbă.

După aceea stăvilarul fu închis, roata se opri încetul cu încetul. Krabat se furişă în culcuşul lui şi-şi trase pătura peste cap. Calfele urcară scările clătinându-se. Toţi erau morţi de oboseală şi se întinseră tăcuţi pe mindirele lor. Singur Kito bolborosea ceva despre luna nouă, fir-ar ea de trei ori blestemată şi de corvoada dracului.

Dimineaţă, Krabat abia se putu ridica din pat de oboseală. Capul îi vâjia, îi venea rău şi de la burtă. La masă îşi cercetă tovarăşii: nedormiţi, picau de somn. Inghiţeau terciul fără nici un chef. Nici măcar Andrusch nu mai avea chef de şotii; cu faţa întunecată, privea fix în strachină, fără să scoată o vorbă.

După masă, Tonda îl luă pe băiat de o parte.

- Ai avut o noapte grea ?

- Depinde cum vrei să o iei, răspunse Krabat. Eu n-a trebuit să robotesc, am stat şi m-am uitat. Dar voi, săracii de voi! De ce nu m-aţi trezit când a venit străinul ? Aţi vrut să mi-o ascundeţi, ca atâtea alte lucuri de aici de la moară pe care eu n-am voie să le aflu ? Doar nu sunt nici orb, nici surd şi în nici nu caz bleg. De asta poţi fi sigur.

- Nimeni nu spune asta, încercă Tonda să-1 liniştească.

- Da, dar aşa vă purtaţi, strigă Krabat. Vă jucaţi cu mine de-a baba oarba. Când o să încetaţi ?

- Toate la timpul lor, îl povăţui calm Tonda. în curând ai să afli şi tu ce hram poartă meşterul nostru. Ceasul acesta e mai aproape decât bănuieşti. Până atunci ai răbdare.

Hâş, pe bară!

în Vinerea Mare, deasupra Mlaştinii Scroafei atârna o lună plină, spălăcită şi umflată. Calfele erau jos, în odaia lor. Krabat se întinsese obosit pe mindirul lui şi încerca să adoarmă. Până şi astăzi trebuiseră să lucreze. Ce bine că, în sfârşit, venise seara şi era lăsat în pace.

Dintr-o dată se trezi că-1 strigă cineva pe nume, ca atunci în vis, în fierăria din Petarhain, doar că acum ştia bine glasul răguşit, care părea să vină din văzduh.

Se aşeză pe marginea patului şi aşteptă:

- Krabat!

îşi luă hainele şi începu să se îmbrace.

Abia sfârşise, când meşterul îl strigă a treia oară.

Krabat se îndreptă bâjbâind spre uşa podului şi o deschise. De jos, din gang, venea lumină, se auzeau voci, tropăitul saboţilor de lemn.

Fu cuprins de nelinişte, şovăi, îşi ţinu răsuflarea - apoi îşi luă inima în dinţi şi coborî în mare grabă, sărind câte trei trepte deodată.

Cele unsprezece calfe erau adunate la capătul culoarului. Uşa odăii negre era deschisă, meşterul stătea la masă. Ca şi în ziua sosirii lui Krabat, în faţa lui se afla cartea aceea mare, îmbrăcată în piele şi legată cu lanţul. Nu lipsea nici hârca cu lumânarea roşie aprinsă, doar că meşterul nu mai era alb ca varul, se părea că îi trecuse cu timpul.

- Apropie-te, Krabat!

Băiatul înainta până la pragul odăii negre. Nu mai simţea nici oboseala, nici bătăile inimii.

Meşterul îl privi un răstimp, apoi, ridicând mâna stângă, se adresă calfelor care se îngrămădeau pe culoar:

- Hâş, pe bară!

Pe lângă Krabat trecură unsprezece corbi croncănind şi dând din aripi. îşi întoarse privirea: calfele dispăruseră. Corbii se aşezară pe o bară din colţul stâng al odăii şi se uitau la el.

Meşterul se ridică iar umbra lui cădea peste băiat.

- Krabat, spuse el, eşti la moară de un sfert de an. Ţi-a trecut timpul de probă, nu mai eşti un ucenic obişnuit, de acum încolo ai să fii şi învăţăcelul meu.

Se apropie de el şi-i atinse umărul stâng cu mâna stângă. Pe Krabat îl trecu un fior, simţi cum începe să se micşoreze : trupul său se făcu mic şi mai mic, îi crescură pene de corb, cioc şi gheare. Stătea pe prag, la picioarele meşterului, şi nu îndrăznea să ridice ochii. Morarul se uită la el un timp, bătu din palme şi strigă:

- Hâş, pe bară!

Krabat, acum corbul Krabat, îşi desfăcu supus aripile şi se ridică în zbor. Bătând stângaci din aripi, intră în camera meşterului, ocoli masa atingând ceaslovul şi hârca şi se aşeză alături de ceilalţi, ţinându-se cu ghearele de bară.

Meşterul îl lămuri:

- Trebuie să ştii, Krabat, că de acum încolo eşti ucenic la Şcoala Neagră. Aici nu se învaţă cititul, nici scrisul şi nici socotitul, aici se învaţă meşteşugul meşteşugurilor. Cartea pe care o vezi pe masă în faţa mea, legată cu lanţul, este Kuraktorul, Spaima Iadului. Aici sunt

scrise toate vrăjile de pe pământ. Dar numai eu am voie s-o citesc, fiindcă eu sunt meşterul. Şi ţine bine minte, nici unuia dintre voi nu-i e îngăduit să o deschidă. Să nu cumva să încerci să mă păcăleşti, că va fi vai de tine. M-ai înţeles, Krabat?

- Am înţeles, cârâi băiatul, mirându-se că putea vorbi. Glasul îi era răguşit, totuşi vorbea clar, fără nici un fel de efort.

Krabat auzise tot felul de zvonuri despre astfel de şcoli. Se spunea că ar exista câteva prin Lausitz, dar el crezuse întotdeauna că toate astea nu sunt decât poveşti de speriat copiii, bune de spus la şezători, când se adună femeile la tors şi la curăţat pene. Şi iată-1 acum ajuns el însuşi ucenic la una din aceste şcoli, care se dădea drept moară. Şi totuşi, ceva-ceva părea că se răsuflase : cel puţin în vecinătate se ştia că aici se petrec lucruri neobişnuite. Altfel de ce ar fi ocolit oamenii Mlaştina Scroafei ?

Krabat nu avu mult timp să cugete asupra acestor lucruri, căci meşterul se aşezase la masă şi începuse să citească cu voce tare un capitol din Kuraktor. Citea rar, psalmodiind şi legănându-se din şolduri, înainte şi înapoi.

- Aceasta e vraja, cum seci o fântână, să nu mai dea apă, de astăzi pe mâine. înainte de toate, iei patru ţăruşi, din lemn de mesteacăn, pe sobă uscaţi, de-un deget de groşi, trei palme jumate, la vârf ascuţiţi.

Al doilea:

I-înfigi noaptea-n pământ, la al doişpelea ceas, şapte stânjeni departe, de-al fântânii mijloc, miază-noapte-ncepând, soare-apune sfârşind.

Al treilea şi cel din urmă:

După ce-ai făcut astea, cu gura tot mută, înconjuri fântâna, de trei ori la rând, şi spui ce-i în carte.

Urmă formula magică, o cascadă de cuvinte fără înţeles, melodioase, pe un ton jos, care parcă atrăgea nenorocirea şi care îi rămase băiatului un timp în urechi şi când meşterul, după o scurtă pauză, o luă de la capăt:

- Aceasta e vraja, cum seci o fântână...

De trei ori citi textul şi formula magică, de fiecare dată aceeaşi melodie, mereu legănându-se din şolduri, înainte şi înapoi. După a treia lectură închise cartea, tăcu o vreme, apoi vorbi către corbi, cu glasul lui obişnuit.

- V-am învăţat o părticică din Arta Secretă. Ia să văd ce aţi reţinut. Tu de colo, zi-i!

- Aceasta e vraja, cum seci o fântână,... să nu mai dea apă, de astăzi pe mâine...

Meşterul îi puse să repete, când pe unul, când pe altul. Nu rosti numele nici unuia dintre cei doisprezece, şi totuşi băiatul îl recunoscu pe fiecare. Şi sub înfăţişarea de corb, Tonda vorbea rar şi cugetat, Kito

cu lehamite în glas, Andrusch vorbea cu ciocul la fel de repede cum vorbea şi cu gura, pe când Juro avea greutăţi cu repetatul, se bâlbâi de câteva ori - în sfârşit, nu era un corb pe care Krabat să nu-1 fi recunoscut după câteva cuvinte.

- Aceasta e vraja, cum seci o fântână...

Iar şi iar, textul şi formula magică din Spaima Iadului, ba cursiv, ba şovăielnic, a cincea oară, a noua, a unsprezecea oară.

- Şi acum tu, arătă meşterul spre Krabat.

De data asta era rândul lui. îl apucă tremuriciul şi începu să se bâlbâie :

- Aceasta e vraja... e vraja, cum seci... o fântână...

Aici se opri opri şi tăcu. Nu-şi amintea cum era mai departe, oricât s-ar fi străduit. O să-1 pedepsească oare ? Meşterul rămase calm.

- Data viitoare, Krabat, să fii mai atent la text decât la glasuri. Şi să mai ştii ceva. La şcoala noastră nu e nimeni obligat să înveţe. Dacă vei ţine minte ce vă citesc eu din Kuraktor, va fi spre folosul tău ; dacă nu, ţie îţi faci rău, ţine minte.

Cu aceasta, lecţia se terminase. Uşa se deschise, corbii ieşiră în zbor pe uşă şi în hol îşi recăpătară chipul omenesc. Krabat fuse şi el dezlegat de vrajă, nici nu-şi dădu seama când şi cum. Urcând scara spre pod, în urma celorlalţi, avea impresia că abia se trezise dintr-un vis încâlcit.

Semnul frăţiei

A doua zi, în Sâmbăta Paştelui, calfele nu trebuiau să lucreze şi cei mai mulţi se foloseau de acest prilej ca să mai tragă un pui de somn după masa de dimineaţă.

- Ar fi bine, îl sfătui Tonda, să te sui şi tu în dormitor, să-ţi faci rezervă de somn.
- O rezervă, cum aşa?
- Ai să vezi tu. Culcă-te şi încearcă să dormi cât poţi.
- Mă duc, mă duc, bombăni Krabat, şi iartă-mi întrebarea.

în pod, cineva acoperise fereastra cu un cearşaf. Era bine aşa, ador-meai mai repede. Krabat se întinse pe partea dreaptă, cu spatele la fereastră, cu capul pe braţe. Dormi aşa până îl trezi Juro.

- Scoală-te, Krabat, mâncarea e pe masă!
- Cum? S-a făcut amiază?

Râzând, Juro trase cearşaful de la geam.

- Amiază, zici ? Soarele stă să apună.

Masa de prânz, care era şi de seară, era deosebit de îmbelşugată: mâncare multă şi grasă, ca la praznic.

- Mâncaţi pe săturate, îi îndemna Tonda, ştiţi bine că trebuie să vă ţină de saţ o vreme.

După cină, când se lăsă seara, meşterul veni în odaia lor şi-i trimise să „aducă semnul".

Se aşezară în cerc în jurul meşterului, care începu să-i numere, cum fac copiii când hotărăsc cine să fie baba-oarba. Rostea nişte cuvinte străine, cu un sunet ameninţător, o dată de la dreapta la stânga şi o dată de la stânga la dreapta. Prima oară îl nimeri pe Staschko, a doua oară pe Andrusch. Cei doi se ridicară şi ieşiră în tăcere, iar meşterul îşi reluă numărătoarea. De data asta ieşiră Merten şi Hanzo, apoi Lyschko şi Petar, ultimii rămaseră Krabat şi Tonda.

Pentru ultima dată, meşterul rosti cuvintele tainice rar şi solemn, le făcu semn cu mâna să plece şi se întoarse.

Tonda îi făcu lui Krabat semn să-1 urmeze. Ieşiră tăcuţi din moară şi se îndreptară fără o vorbă spre şopron.

- Aşteaptă-mă, spuse Tonda, după care intră în şopron, de unde aduse două pături de lână. îi dădu una lui Krabat, apoi o porniră spre SchwarzkoUm, trecând pe lângă iazul morii, spre partea de sus a Mlaştinii Scroafei. Când intrară în pădure se întunecase de-a binelea. Krabat se căznea să nu rămână în urmă. îi veni în minte că trecuse deja pe aici, mergând în direcţia opusă, de unul singur, într-o zi de iarnă. Trecuse doar un sfert de an de atunci ? De necrezut.

- SchwarzkoUm, zise Tonda după o vreme.

Printre copaci se zăreau luminile din sat, dar ei o luară spre dreapta, ieşind la câmpie. Poteca nisipoasă şi uscată ducea pe lângă câte un copăcel bolnăvicios, prin tufişuri şi tufe de mărăcini. Aici la câmpie, cerul era înalt şi liber, plin de stele.

- Unde mergem? vru să afle Krabat.

- La Crucea Omorâtului, zise calfa mare. Puţin mai târziu văzură pe câmp fumul unui foc care ardea într-o groapă. Oare cine l-o fi aprins?

- Nu sunt ciobani, se gândi Krabat, e prea devreme. Mai degrabă ţigani sau vreun împletitor de coşuri.

Tonda se oprise.

- Au ajuns alţii la Crucea Omorâtului. Hai să mergem la Crucea lui Bâumel.

Se întoarse fără nici o explicaţie. Trebuiră s-o ia înapoi prin pădure, pe poteca pe unde veniseră, o cotiră la dreapta, pe un drum câmpenesc care trecea pe lângă SchwarzkoUm. Dincolo de sat, drumul dădea în şoseaua care şerpuia la marginea pădurii, pe partea cealaltă.

- Ajungem numaidecât, zise Tonda.

între timp răsărise luna şi le lumina calea. O ţinură pe şosea până la prima cotitură. La umbra pinilor era o cruce de lemn simplă, fără inscripţie, cam cât un stat de om, mâncată de vreme.

. - Crucea lui Bâumel, zise Tonda. Cu mulţi ani în urmă s-a prăpădit aici un om cu numele Bâumel, la tăiat lemne, se zice, dar astăzi nu mai ştie nimeni cum va fi fost.
- Şi noi, întrebă Krabat, ce căutăm aici ?
- Fiindcă ne-o cere meşterul, răspunse Tonda. Noi toţi trebuie să petrecem noaptea de înviere sub cerul liber, câte doi, într-un loc unde cineva a murit de o moarte năpraznică.
- Şi acum ce facem? întrebă Krabat.
- Aprindem un foc, zise Tonda, şi stăm de veghe sub cruce până se crapă de ziuă. La revărsat de zori ne facem semnul frăţiei.

Aveau grijă să ţină focul mic, să nu fie văzuţi din sat. Statură de veghe sub cruce, înfăşuraţi în pături, fiecare în partea lui. Din când în când, Tonda îl întreba dacă nu îi e frig sau îl îndemna să mai pună pe foc câteva vreascuri din cele pe care le adunaseră din vreme la marginea pădurii. Cu timpul, Tonda amuţi de tot, şi atunci Krabat încercă el să lege o convorbire.
- Măi, Tonda!
- Ce e?
- Aşa e mereu la Şcoala Neagră ? Meşterul citeşte ceva din Koraktor şi tu vezi singur cât poţi să ţii minte ?
- întocmai, zise Tonda.
- Nu pot să-mi închipui că poţi învăţa astfel să faci vrăji.
- Ba poţi, zise Tonda.
- Crezi că s-a supărat pe mine că n-am fost atent ?
- Nu cred, zise Tonda.
- Pe viitor am să-mi dau osteneala să fiu mai atent, să ţin şi eu minte. Crezi că am să reuşesc ?
- Cred, zise Tonda.

Se vedea că nu prea are chef de vorbă. Şedea drept, rezemat de cruce, cu privirea aţintită în depărtări, peste sat, peste câmpia scăldată în lumina lunii. După un timp amuţi cu totul. Nu răspunse nici când Krabat îl strigă încet pe nume. Mort să fi fost şi n-ar fi reuşit să se uite aşa de fix.

încetul cu încetul, purtarea lui Tonda ajunse să-1 sperie. îşi aminti că auzise de oameni care sunt în stare să iasă din ei înşişi, să-şi părăsească trupul cum iese un fluture din gogoaşă, lăsându-1 ca un înveliş mort, pe când adevăratul lor Eu îşi urmează drumul său, nevăzut, pe căi neştiute, urmărind un ţel tainic. Oare Tonda ieşise din el însuşi ? Era oare cu putinţă să stea aici lângă foc şi în realitate să fie în cu totul alt loc ?

Trebuie să rămân treaz, se hotărî Krabat. Se sprijini ba pe cotul drept, ba pe cel stâng şi se îngriji ca focul să ardă necontenit. îşi făcu de lucru cu vreascurile, rupându-le în bucăţi potrivite pentru foc, le stivui

cu atenţie. Trecură astfel câteva ceasuri. Stelele îşi urmau drumul lor pe boltă, umbrele caselor şi ale copacilor se mutau sub lună, schim-bându-şi formele.

Dintr-o dată, Tonda păru să revină la viaţă. Se aplecă spre Krabat şi spuse, uitându-se în jur :

- Clopotele... Le auzi?

începând cu Joia Mare, clopotele tăcuseră. Acum, la miezul nopţii de înviere, peste tot, clopotele începură să bată, toate. Dangătul lor venea dinspre Schwarzkollm, din satele vecine, înfundat, aproape numai un vâjâit, ca zumzetul unui roi de albine, şi totuşi câmpia, satul, pajiştea, totul răsuna până la colinele din zare.

Aproape deodată cu clopotele din depărtare, în Schwarzkollm răsună un glas de fată, cântând un cântec vechi de Paşti. Krabat îl cunoştea, copil fiind îl cântase şi el la biserică, dar astăzi i se părea totuşi că îl auzea pentru prima oară:

Hristos a înviat din morţi...

Cântecul fu preluat de un grup de vreo douăsprezece sau cinspre-zece fete, care cântară strofa până la sfârşit. Apoi fata începu să cânte a doua strofă, fetele o preluară, şi tot aşa, pe rând, când solista, când corul, strofă după strofă, cântec după cântec.

Krabat ştia asta de acasă. Era obiceiul ca în noaptea de Paşti fetele să umble cântând pe uliţele satului în sus şi în jos, de la miezul nopţii până se lumina. Mergeau la braţ; câte trei-patru, în cete, iar una dintre ele - ştia bine - era solista, Kantorka, aşa i se spunea, adică cea care avea cea mai clară şi mai frumoasă voce dintre toate. Ea mergea în primul rând şi dădea tonul, numai ea.

Clopotele răsunau de departe, fetele cântau, iar Krabat, sub crucea de lemn, abia îndrăznea să sufle. Asculta, întors spre sat, ca vrăjit.

Tonda puse un vreasc pe foc.

- Am iubit o fată, zise el. Worschula, aşa o chema. De o jumătate de an e îngropată în cimitirul din Seidenwinkel. Nu i-am purtat noroc. Trebuie să ştii că nici unul dintre noi, cei de la moară, nu poartă noroc fetelor. Nu ştiu de ce şi nici nu vreau să bag frica în tine. Dar, Krabat, în caz că o să-ţi fie vreodată dragă o fată, caută să nu afle nimeni. Ai grijă să nu afle meşterul şi nici Lyschko, fiindcă el îi spune tot.
- E vreo legătură între meşter, Lyschko şi moartea fetei tale ? întrebă Krabat.
- Nu ştiu, spuse Tonda. Ştiu doar că Worschula ar mai fi în viaţă, dacă aş fi ţinut numele ei numai pentru mine. Era prea târziu când am aflat-o. Dar tu, Krabat, o ştii; eşti prevenit din timp. Dacă ai să iubeşti vreodată o fată, să nu-i pomeneşti numele la moară. Nu lăsa pe nimeni să ţi-1 smulgă, pentru nimic în lume. Pe nimeni! Auzi? Nici în somn, nici când eşti treaz - altfel v-aţi nenorocit amândoi.
- Fii fără grijă, spuse Krabat. Nu-mi pasă de fete şi nu cred că asta o să se schimbe prea curând.

La revărsatul zorilor, clopotele şi cântările din sat amuţiră. Tonda tăie cu briceagul două aşchii din cruce şi le aprinse la capete.

- Ştii ce e pentagrama magică?
- Nu, spuse Krabat.
- Uite aici.

Tonda desenă cu degetul un semn pe nisip. O stea cu cinci colţuri, formată din cinci linii, fiecare întretăindu-se cu alte două, încât totul putea fi desenat dintr-o singură trăsătură.

- Acesta este semnul, zise Tonda. încearcă să-1 desenezi şi tu!
- Nu poate fi prea greu, zise Krabat. întâi ai mers aşa..., după aia aşa, iar aşa...

La a treia încercare, Krabat reuşi să deseneze pentagrama fără greşeală.

- Bine, spuse Tonda şi-i dădu una din cele două aşchii în mână.
îngenunchează lângă foc şi desenează-mi semnul cu cărbune pe frunte,
peste jar. Eu am să-ţi spun ce ai de zis...

Krabat execută ceea îi spuse calfa. în timp ce îşi desenau unul altuia pentagrama magică pe frunte, Krabat repeta după Tonda:

Te însemn, al meu frate,
Cu cărbune din crucea de lemn,
Te însemn
Cu semnul frăţiei de taină.

După aceea schimbară sărutarea de Paşti pe obrazul stâng, stinseră focul cu nisip, împrăştiară vreascurile rămase şi porniră spre casă.

Din nou, Tonda o luă pe drumul câmpenesc, pe la marginea satului, spre pădurea ascunsă încă de ceaţa dimineţii. Deodată, în faţa lor, în lumina zorilor, apărură câteva siluete, ca nişte umbre. Veneau, în şir lung, tăcute, fetele satului, cu broboadele lor închise la culoare pe cap şi peste umeri, fiecare purtând o ulcea de pământ plină cu apă.

- Vino, îl chemă Tonda în şoaptă. Au fost după apa de Paşti, să nu
le speriem. Se traseră la umbra unui tufiş, lăsând fetele să treacă pe
lângă ei.

Băiatul ştia că apa de Paşti trebuie luată dintr-un izvor, pe tăcute, în dimineaţa Paştelui, înainte de răsăritul soarelui, şi trebuie dusă acasă tot în tăcere. Dacă te speli cu ea, îţi dă frumuseţe şi-ţi poartă noroc un an întreg, cel puţin aşa spuneau fetele.

Pe lângă asta, dacă ajungi cu apa de Paşti în sat, fără să te uiţi înapoi tot drumul, ai putea să-ţi întâlneşti sortitul. Şi asta o spuneau fetele şi, cine ştie, poate că era adevărat.

Ia aminte, eu sunt meşterul!

Meşterul fixase un jug în cadrul uşii, prinzându-1 în cuie la înălţimea umerilor. La întoarcere, flăcăii trebuiră să treacă pe sub el, spunând : *Mă plec sub jugul frăţiei secrete.*

Meşterul îi aştepta în hol. îi trăgea fiecăruia câte o palmă pe obrazul drept, spunându-i: *Ia aminte că eşti ucenic,* după care îl pălmuia şi pe obrazul stâng, adăugând : *Ia aminte că eu sunt meşterul.*

Fiecare calfă trebuia să se închine de trei ori în faţa morarului şi să făgăduiască: *Te voi asculta, meştere, în toate, acum şi întotdeauna.*

Krabat şi Tonda fură şi ei întâmpinaţi la fel. Dar băiatul nici nu bănuia că de acum încolo avea să fie sub jugul meşterului, cu trup şi suflet, pe viaţă şi pe moarte, din cap până-n picioare. Se alătură celorlalţi, care se adunaseră în partea din dos a holului şi păreau să aştepte terciul de dimineaţă. Toţi aveau pe frunte, ca şi el şi ca Tonda, pentagrama magică. Nu lipseau decât Petar şi Lyschko. Dar nu după mult timp apărură şi ei în uşă şi, după ce intrară, aplecându-se pe sub jug, primiră palmele rostind jurământul, iar moara porni dintr-o dată, cu mare zgomot.

- Haide, începu meşterul să-i îndemne. La muncă!

Calfele lepădară în grabă hainele, îşi suflecară mânecile cămăşilor, se repeziră cu grâul la coş şi porniră să macine ca nebunii, în timp ce meşterul îi gonea cu strigăte şi gesturi ameninţătoare.

Şi asta, se gândi Krabat, asta se cheamă Duminica Paştelui. De dormit nimic, mâncare în burtă ioc - dar robotă peste măsură.

De la un timp până şi Tonda începuse să gâfâie şi să năduşească. Toţi trebuiau să năduşească în această dimineaţă, sudoarea curgea de pe frunte şi tâmple, curgea spre grumaz, şiroia pe spinare, încât cămăşile li se lipiseră de trup, ba chiar şi pantalonii.

Oare cât mai durează ? se întrebă Krabat. Peste tot, unde se uita, feţe crispate. Toţi gâfâiau şi gemeau, toţi erau lac de sudoare. Pentagramele de pe frunţile lor îşi pierd tot mai mult conturul, se dizolvă în transpiraţie, se şterg încetul cu încetul.

Dintr-o dată se întâmplă ceva neobişnuit. împovărat cu un sac de grâu, Krabat se chinuie să urce scara podului. îşi adună ultimele puteri, îşi încordează ultimul dram de voinţă. E cât pe aci să se împiedice, să se prăbuşească sub greutate, când, dintr-o dată, tot greul a trecut. S-au dus cârceii din picioare, a dispărut durerea de şale, Krabat poate răsufla în voie.

- Tonda, strigă el, ia uită-te încoace !

A ajuns dintr-un salt pe platformă, trânteşte sacul de pe umeri, îl apucă de capete şi-1 învârteşte în aer chiuind, înainte de a-1 goli în coş, de parcă ar fi fost plin cu puf şi nu cu grăunţe.

Dintr-o dată flăcăii par a fi alţii: ridică braţele, râd, se plesnesc peste coapse, până şi veşnic bosumflatul Kito e vesel.

Krabat e gata să se repeadă în hambar să mai ia un sac.

- Stai, îl opreşte calfa mare, stai aici, ajunge. Tonda aşteaptă să se termine grâul din coş şi opreşte moara:

- Destul pentru azi.

Un scrâşnet, un ultim uruit, roata se opreşte încet, băieţii scutură coveţile.

- Fraţilor, strigă Staschko, hai să petrecem!

De undeva au apărut căni de vin, Juro se înfiinţează încărcat cu gogoşi de Paşti rumenite în grăsime, dulci, umplute cu brânză de vaci sau cu magiun.

- Mâncaţi, fraţilor, mâncaţi - şi nu uitaţi de vin!

Mănâncă, beau şi petrec. La un moment dat, Andrusch începe să cânte cât îl ţine gura, fără să-i pese de nimic :

Stă morarul lângă
moară Hop, hop,
bum, bum. Un flăcău
pe ulicioară Hop,
hop, bum, bum. O
mândreţe de voinic,
Hop, hop, bum,
bum. Nu se teme de
nimic. La morar îi
vin-de hac. Bum,
bum, ţac, ţac.

Refrenul îl cântă în cor, a doua strofă o cântă Hanzo, şi tot aşa, fiecare câte o strofă, jucând hora, când la stânga, când la dreapta, când înainte, când înapoi.

Stă morarul lângă
moară Hop, hop, bum,
bum. Un flăcău pe
ulicioară Hop, hop,
bum, bum. O
mândreţe de voinic,
Hop, hop, bum, bum.
Nu se teme de nimic,
La morar ît vin-de hac.
Bum, bum, ţac, ţac.

Se opriră din joc şi se apucară iar de băut. Kubo cel tăcut îl luă pe Krabat deoparte şi-1 bătu pe umăr:

- Al o voce frumoasă, Krabat, trebuia să te faci dascăl.

- Eu ? se miră Krabat. Abia acum, când Kubo i-o spuse, îşi dădu seama ce se întâmplase cu el: putea iar să cânte, ce-i drept cu o voce groasă, dar tare şi sigur, şi fără gâjâitul nesuferit din gât, care îl chi-nuise de la începutul iernii trecute.

în lunea Paştelui, munca îşi reluă ritmul obişnuit. Totul mergea pe vechiul făgaş, atât că pentru Krabat încetase chinul de până atunci, îndeplinea cu uşurinţă tot ce-i cerea meşterul; vremurile când seară de seară pica mort de oboseală păreau să fi trecut.

Luă recunoscător la cunoştinţă schimbarea. Avea impresia că ştie de unde vine. Rămânând o dată între patru ochi cu Tonda, aduse vorba despre aceasta.

- Ai dreptate, zise Tonda. Câtă vreme am avut pentagrama pe frunte, a trebuit să tragem ca boii la jug, până în clipa când s-a şters de pe fruntea ultimului dintre noi. în schimb, de acum încolo, munca ne va fi uşoară un an întreg, cât timp lucrăm de dimineaţa până seara.

- Dar în rest? întrebă Krabat. Vreau să zic, seara, după lucru.

- Noaptea nu, răspunse Tonda, atunci e treaba noastră cum ne descurcăm. Dar fii liniştit. în primul rând nu se întâmplă prea des să ne scoale noaptea la muncă, şi în al doilea rând trece şi asta.

Tonda nu mai pomeni niciodată cu nici un cuvinţel noaptea de înviere şi durerea după fata pierdută. Şi totuşi, Krabat era convins că ştie unde fusese Tonda cât timp stătuse ca mort lângă foc uitându-se fix în depărtare. Şi ori de câte ori îşi amintea de Worschula îi venea în minte Kantorka din Schwarzkollm, mai precis glasul ei, aşa cum îl auzise la miezul nopţii, venind dinspre sat. Se mira singur şi ar fi vrut să o uite, dar nu reuşi.

O dată pe săptămână, vinerea, după cină, se adunau în faţa camerei negre, se prefăceau în corbi - Krabat învăţase repede cum se face - şi se aşezau pe bară. De fiecare dată, meşterul le citea de câte trei ori câte un capitol din Spaima Iadului, pe care trebuiau săT spună pe dinafară, care cât putea: în această privinţă meşterul era îngăduitor.

Krabat îşi dădea silinţă să reţină totul: vraja vremii, cum să alungi grindina, cum să farmeci pe cineva să nu se mai poată mişca, vraja cu gloanţele fermecate, cum să te faci nevăzut, cum să ieşi din tine însuţi, tot ce li se preda. Repeta mereu textele şi formulele magice ca să le ţină minte mai bine, ziua, la lucru, şi seara, înainte de a adormi.

Căci Krabat îşi dăduse seama: cine stăpâneşte meşteşugul meşteşugurilor are putere asupra oamenilor. Iar a avea atâta putere cât meşterul, dacă nu chiar mai multă, i se părea un ţel înalt şi pentru asta învăţa, învăţa şi iar învăţa.

într-o noapte, în a doua săptămână după Paşti, calfele fură trezite în puterea nopţii. Meşterul stătea în uşa dormitorului cu o lumânare în mână.

- Avem de lucru, vine naşul, hai grăbiţi-vă, mai repejor!

în învălmăşeala generală, Krabat nu-şi găsi saboţii şi alergă desculţ după ceilalţi, până în faţa morii.

Era o beznă de-ţi băgai degetele în ochi. în îmbulzeală, cineva îl calcă pe Krabat cu saboţii de lemn pe degetele de la picioare.

- Aoleu, ţipă băiatul. Dobitocule ce eşti. Nu poţi să fi mai atent? O mână îi astupă gura:
- Taci din gură, îi şopti Tonda.

Băiatul îşi dădu seama că de când fuseseră treziţi nici unul dintre flăcăi nu deschisese gura. Aveau să lucreze toată noaptea fără un cuvânt. Krabat la fel.

îşi imagina ce muncă îi aştepta. într-adevăr, curând apăru străinul cu pana de cocoş fâlfâind, în căruţa lui. Flăcăii dezlegară cerga şi se repeziră să descarce căruţa plină ochi şi să care sacii la ulucul mort din fundul morii.

Totul se petrecu la fel ca acum patru săptămâni, când Krabat urmărise scena de la fereastră, doar că de data asta meşterul se urcase şi el pe capră şi pocnea din bici pe deasupra capetelor lor, încât flăcăii se plecau sub şfichi.

Krabat aproape că uitase cât de greu e un sac plin şi cât de repede îţi pierzi răsuflarea.

- Ia seama că eşti ucenic !

Cuvintele meşterului! Cu cât mai mult le repeta, cu atât mai puţin îi plăceau.

Biciul pocnea, calfele gemeau, roata morii huruia, iar hârşiitul şi schelălăitul pietrelor de la ulucul mort umpleau casa. Oare ce-o fi în saci? Krabat aruncă o privire în coş. La lumina sărăcăcioasă a felinarului care se bălăngănea de tavan nu desluşi mare lucru. Să fie balegă de cal ? Sau conuri de pin ? Puteau fi şi pietre, rotunde, mânjite de noroi...

Nu apucă să se uite prea mult că se ivi Lyschko gâfâind, cu sacul plin, şi-1 dădu la o parte cu un ghiont în coaste.

Michal şi Merten se postaseră lângă covată şi umpleau sacii şi-i legau ; totul decurgea la fel ca data trecută.

La primul cântat de cocoş, căruţa era gata încărcată, cerga bine strânsă. Străinul puse mâna pe bici şi pe-aici ţi-e drumul. Pornise aşa de brusc, încât meşterul abia reuşise să sară de pe capră fără să-şi rupă gâtul.

- Vino încoace, îl chemă Tonda pe Krabat. în vreme ce flăcăii dispăreau în casă, cei doi urcau spre iaz ca să închidă stăvilarul. Auziră roata de jos cum se opreşte încet, încet. Liniştea nopţii se întinse iar, doar cocoşii se auzeau.
- Vine des? întrebă Krabat şi arătă cu capul în direcţia în care căruţa dispăruse în ceaţă.
- întotdeauna când e lună nouă, zise Tonda.
- Tu ştii cine este ?
- Numai meşterul ştie. El îi zice Naşul şi se teme de el.

Se întoarseră încet spre moară, prin iarba umedă de rouă.

^

- Nu înţeleg un lucru, zise Krabat înainte de a intra în casă. Ultima dată când a venit străinul a pus şi meşterul mâna, azi de ce nu ?
- Atunci a trebuit să completeze numărul de doisprezece, dar de la Paşti încoace Şcoala Neagră e completă şi-şi poate permite să-şi petreacă nopţile cu lună nouă pocnind din bici.

Blaschke-Vinde-Boi din Kamenz

---------- g ----------

Din când în când, meşterul trimitea calfele prin sate, câte doi sau în grupuri mici, cu câte o trebuşoară, ca să le dea ocazia să pună în practică cele învăţate la Şcoala Neagră.

într-o dimineaţă, Tonda îi spuse lui Krabat:

- Astăzi am să merg cu Andrusch la târgul de vite din Wittichenau.

Dacă ai chef, poţi să mergi şi tu, meşterul îţi dă voie.

- Grozav, se bucură Krabat. în sfârşit, altceva decât veşnicul măcinat.

O luară prin pădure, pe unde începe drumul spre Neudorf. Era o zi frumoasă, însorită, de iulie. Gaiţele cârâiau în crengi, o ciocănitoare bătea toaca, albinele şi bondarii zumzăiau în tufişurile de zmeură.

Krabat observă cu ce plăcere mergeau Tonda şi Andrusch la iarmaroc, şi asta probabil nu doar pentru că ziua era atât de frumoasă. Andrusch era de felul lui vesel şi şugubăţ, dar ca Tonda să fluiere bine dispus, asta se întâmpla foarte rar. Din când în când, Tonda pocnea din bici.

- Văd că te pregăteşti pentru întoarcere, îşi dădu Krabat cu părerea.
- Cum aşa?
- Păi nu mergem la Wittichenau să cumpărăm un bou ?
- Dimpotrivă, zise Tonda.

în clipa aceea, în spatele lor răsună un muu ! Krabat se întoarse : în locul lui Andrusch, un bou roşu bălţat, gras de pleznea pielea pe el, cu părul ţesălat, se holba prietenos la el.

- Ei, drăcie, se miră Krabat şi se frecă la ochi. Tonda dispăruse şi el. în locul lui stătea un moşneguţ vend, cu opinci de scoarţă de tei în picioare, cu iţari de in, legaţi cu nojiţele până la genunchi, încins cu o funie peste cămaşă şi cu o căciulă de blană cu marginile roase şi murdare.
- Ei drăcie, izbucni Krabat pentru a doua oară. Dintr-o dată cineva îl bătu pe umăr râzând. Se întoarse şi dădu iar cu ochii de Andrusch.
- Unde-ai fost, omule ? Dar boul care a fost chiar aici unde stai tu acum, unde e ?
- Muu, răspunse Andrusch, cu glas de vită.

- Şi Tonda?

în faţa ochilor lui, moşneguţul se făcu iar Tonda.

- Aşa, care va să zică, zise Krabat.
- Da, zise Tonda, chiar aşa. Ce-o să mai caşte tot târgul gura la frumuseţea noastră de Andrusch.
- Cum, vrei chiar să-1 vinzi ?
- Aşa a poruncit meşterul.
- Şi dacă au să-1 taie ?
- Nici o grijă, îl linişti Tonda. Nu avem decât să oprim funia de care-1 ducem şi atunci poate să se prefacă iar în ce vrea el.
- Şl dacă dăm funia din mână?
- Să nu care cumva să îndrăzniţi, strigă Andrusch. Ce, să rămân bou până la sfârşitul zilelor mele şi să mănânc numai paie şi fân? Băgaţi de seamă să nu mă nenorociţi!

într-adevăr, Tonda şi Krabat stârniră vâlvă şi admiraţie cu boul lor. Negustorii din tot târgul veneau în grabă şl se înghesuiau în jurul lor. Ba chiar şi târgoveţii, şi ţăranii care îşi vânduseră porcii şi vitele.

Asemenea frumuseţe de bou nu se vede în toate zilele. Nu se făcea să te socoteşti prea mult, să nu ţi-1 ia altul de sub nas.

- Cât ceri pe dumnealui ?

întrebările curgeau din toate părţile, care mai de care căuta să intre în vorbă cu Tonda. Măcelarul Krause din Hoyerwerda oferi pe Andrusch cincisprezece galbeni, Leuschner Şchiopu din Kdnigsbruck şaisprezece.

Tonda dădu doar din cap şi spuse:

- Cam puţintel.
- Cum puţintel ? Şi-a pierdut cumva minţile ? Ori ne crede proşti ? Sau îşi bate joc de noi ?
- Domniile voastre, răspunse Tonda, ar trebui să ştie cel mai bine dacă sunt proşti sau nu.
- Fie, zise Krause din Hoyerswerda. îţi dau optsprezece.

- Pentru optsprezece galbeni mai bine îl ţin eu, bombăni Tonda.

Nu i-1 dădu nici lui Leuschner din Konigsbruck pe nouăsprezece,

nici lui Gustav al lui Neubauer din Seftenberg pe douăzeci.

- Da' mal du-te la dracu cu bou cu tot, se supără de-a binelea măcelarul Krause, iar Leuschner îşi duse mâna la frunte şi strigă:
- Trebuie să fiu nebun de mă ruinez, dar îţi dau douăzecişi doi. E ultimul meu cuvânt.

Se părea că vor face târgul. în acest moment îşi făcu loc prin mulţime, gâfâind la fiecare pas ca o focă, un munte de osânză. Faţa lui de broscoi, cu ochii holbaţi, strălucea de transpiraţie. Purta un frac verde, cu nasturi de argint, o vestă de catifea roşie, peste care se iţea fălos lanţul de la ceas, iar la brâu avea, vezi bine, o pungă doldora de bani.

Blaschke-Vinde-Boi din Kamenz era unul din cei mai bogaţi şi mai şnapani negustori de vite din regiune. îi împinse în lături pe Leuschner şi pe Gustav al lui Neubauer şi strigă cu glasul lui răsunător:

- Ce să caute un bou aşa de frumos la un ţăran aşa de prăpădit ? îţi dau două'ş'cinci!

Tonda se scarpină după ureche :

- Cam puţintel, domnule.
- Cam puţintel ? I-auzi. Cum ţi se pare ?

Blaschke scoase din buzunar o tabacheră mare de argint, o deschise şi i-o întinse lui Tonda.

- Poftim, ia şi mata o priză.

Se servi, apoi îl lăsă pe ţăran să se servească şi el.

- Hapciu! Aşa să fie.
- Să vă fie de bine, domnule!

Blaschke-Vinde-Boi îşi suflă nasul într-o batistă mare, în carouri.

- Deci douăzeci şi şapte, gata târgul!
- Cam puţintel, domnule.

Blaschke se făcu stacojiu.

- Drept cine mă iei ? Douăzeci şi şapte şi nici un firfiric mai mult, să nu-mi zici mie Blaschke-Vinde-Boi din Kamenz.
- Treizeci, domnule. Cu treizeci vi-1 dau, zise Tonda.
- Asta e curată hoţie, strigă Blaschke. Vrei să mă aduci la sapă de lemn?

îşă dădu ochii peste cap şi-şi frânse mâinile.

- N-ai inimă, omule ? Nu te doare sufletul de nenorocirea unui biet negustor? Fie-ţi milă, moşule, dă-mi-1 cu douăzeci şi opt de galbeni.

Tonda nu se lăsă înmuiat:

- Treizeci şi basta! Boul meu e o comoară şi n-am să-1 vând sub preţ. Dacă aţi ştii cât de greu îmi vine să mă despart de el! Parcă mi-aş vinde propriul meu fiu, nu alta.

Blaschke-Vinde-Boi îşi dădu seama că n-are cu cine discuta. Dar boul făcea într-adevăr banii. Ce să mai piardă timpul cu un încăpăţânat de ţăran vend.

- Gata, gata, dă-1 încoace, fir-ar al dracului să fie. Azi am inima moale, puteţi să mă îmbrobodiţi cum vreţi voi. Ăsta e nenorocul meu, că sunt bun la suflet şi mi-e milă de oamenii săraci. Hai să batem palma. Noroc !
- Noroc, spuse şi Tonda.

Tonda îşi scoase căciula şi urmări cum Blaschke îi numără treizeci de galbeni în ea, unul câte unul.

- Ai numărat şi dumneata ?
- Am numărat.
- Atunci haida, pui de vend.

Blaschke puse mâna pe funie şi începu să-1 tragă pe Andrusch după el, dar Tonda îl trase pe grăsan de mânecă:

- Ce mai vrei? întrebă Blaschke.
- Să-mi fie cu iertare, făcu Tonda pe ruşinatul. O nimica toată...
- Ce să fie ?
- Face-ţi-mi un bine şi lăsaţi-mi funia. Să vă dea Domnul sănătate.
- Funia ?
- Vreau s-o am ca amintire. Dacă ar ştii domnul Blaschke cât de greu îmi e să mă despart de el. Vă dau altă funie în loc, n-aveţi nici o grijă, bietul meu boulean, adică, acum e al dumneavoastră...

Tonda îşi dezlegă funia de la brâu. Blaschke îi dădu voie să o schimbe cu căpăstrul şi se îndepărtă, ducându-1 pe Andrusch după el. Cum dădu colţul, începu să zâmbească: a dat el treizeci de galbeni -un preţ frumos - dar la Dresda n-o să-i fie greu să scoată îndoit, dacă nu şi mai mult pentru mândreţea asta de bou.

Tonda şi Krabat se opriră la marginea pădurii, după casele de lângă heleşteu, ca să-1 aştepte pe Andrusch. Cumpăraseră la Wittichenau o bucată de slănină şi o pâine şi se apucară să mănânce.

- Grozav ai fost, zise Krabat către Tonda. Era o plăcere să vezi cum îi scoteai grăsanului galbenii pe nas : *cam puţintel, domnule, cam puţintel...* Bine că te-ai gândit la timp la funie, eu precis aş fi uitat de ea.
- Ai să te-înveţi, îl asigură Tonda, bine dispus. Păstrară o bucată de pâine şi nişte slănină pentru Andrusch, înfăşurară totul în haina lui Krabat şi se puseră să tragă un pui de somn. Sătui şi obosiţi de drumul lung, dormiră până îi trezi un muu! Andrusch stătea în faţa lor, cu chipul său de om şi, după cât se vedea, sănătos şi voios.
- Ehei, somnoroşilor, cică au fost unii care au dormit de s-au prostit. Mi-aţi lăsat şi mie o coajă de pâine ?
- Pâine şi slănină, răspunse Tonda. Aşază-te lângă noi, frăţioare, şi să-ţi fie de bine. Cum ţi-a mers cu Blaschke-Vinde-Boi ?
- Păi, cum... mormăi Andrusch. Să ştiţi că nu e o fericire pentru un biet dobitoc să umble pe zăduful ăsta şi să înghită tot praful de pe drum, mai ales dacă nu e obişnuit. Aşa că nu m-am supărat nicicum când Blaschke s-a oprit la hanul din Ossling.
- Ia te uită, strigă hangiul când ne vede, vărul din Kamenz. Ce mai faci, cum îţi merg treburile ?
- Merge, zice Blaschke, numai dacă n-ar fi setea pe zăduful ăsta.
- Am eu leac, zice hangiul. Dumneata te duci în salon, la masa boierilor. Pivniţa e plină de bere, n-o goleşti nici în şapte săptămâni, nici chiar dumneata.
- Şi boul, zice grăsanul, boul meu de treizeci de galbeni?
- îl ducem în grajd şi-i dăm apă şi mâncare, cât pofteşte. Mâncare ca pentru vite, mă înţelegeţi ce-a vrut să zică.

Andrusch înfipse cuţitul în bucata de slănină, o mirosi înainte de a o băga în gură şi povesti mai departe:

- Mă duc în grajd, hangiul cheamă grăjdăriţa.
- Katho, zice el, ia şi dă de mâncare la boul vărului din Kamenz, să nu se prăpădească de foame.
- Nici o grijă, stăpâne, zice Kathel şi îmi pune un braţ bun de fân în iesle. De-acum însă mă săturasem de viaţa de bou şi, fără să mai aştept mult, le-am zis cu glas omenesc :
- Ba să mâncaţi voi fân şi pale, mie să-mi daţi o friptură de porc cu găluşte şi cu varză şi o bere bună.
- Aoleu, strigă Krabat. Şi mai departe ?
- Ce să spun, continuă Andrusch. Au căzut tustrei în fund de spaimă şi au început să strige după ajutor, de parcă i-aş fi tras în ţeapă. Le-am mai zis un muu de adio, m-am făcut rândunică şi ţâşti pe uşa grajdului. Cip-cirip, asta-i tot.
- Şi Blaschke ?
- Să-1 ia naiba cu târgul lui de vite cu tot.

Andrusch puse mâna pe bici şi începu să plesnească din el ca un apucat, întărindu-şi spusele.

Ce bine-mi pare că sunt iar om, cu nasul meu ciupit de vărsat!

- Dar mie, zise Tonda. Ţi-ai făcut treaba cât se poate de bine, iar Krabat cred că a învăţat o grămadă de lucruri.
- Cum să nu, întări băiatul. De acum ştiu cât e de hazliu să poţi face vrăji!
- Hazliu ? Calfa mare luă dintr-o dată o expresie gravă. Câteodată, ai dreptate, câteodată este hazliu.

Fanfara militară

De ani de zile, Principele elector din Saxa se războia cu regele Suediei pentru coroana Poloniei, şi fiindcă în război nu e nevoie numai de bani şi de tunuri, ci mai ales de soldaţi, dăduse poruncă să se bată toba de recrutare în toată ţara. Erau destui flăcăi care fugeau de bună voie la armată, mai ales la începutul războiului. Alţii însă trebuiau să fie îndemnaţi de ofiţerii recrutori fie cu vinars, fie cu vergile. Dar ce nu făceai pentru un regiment glorios, mai ales că pentru fiecare recrut pe care îl aduceai primeai un premiu.

într-o seară de toamnă timpurie, o patrulă compusă dintr-un locotenent de la regimentul de infanterie din Dresda, un caporal mustăcios, doi fruntaşi şi un tambur major care îşi purta toba de gât ca o desagă, se rătăciseră prin Mlaştina Scroafei. Se întunecase, meşterul încălecase

şi plecase pentru câteva zile prin ţară. Calfele se tolăniseră în odaia lor şi aveau de gând sâ-şi petreacă restul zilei lenevind, când deodată auziră bătăi în uşă. Tonda ieşi să vadă cine e : în faţa lui stătea locotentul cu oamenii lui, care se prezentă ca ofiţer al Majestăţii Sale Principele Elector şi spuse că se rătăciseră şi că binevoiau să se încar-tiruiască peste noapte la moara asta blestemată.

- Am înţeles, Luminăţia voastră. în fanar este loc pentru toţi.
- Cum îndrăzneşti, îi sări ţandăra caporalului. Eşti prost de-a binelea, tâmpitule. Cel mai bun pat din moară pentru domnul ofiţer -fir-aţi ai dracului de proşti - şi răspunzi cu capul dacă nu-mi aşterni şi mie unul la fel. Şi, înainte de toate, vezi că suntem flămânzi! Aşa că ai grijă să pui pe masă tot ce e mai bun la bucătărie, şi de băut, vin sau bere, nu contează, numai să fie destul, că altfel îţi rup oasele cu mâna mea. Hai, pas alergător, ce mai aştepţi ?!

Tonda scoase un şuierat scurt printre dinţi, foarte uşor, dar calfele din casă îl auziră. Când intră cu musafirii în odaie, aceasta era goală.

- Vă rog, domnilor, fiţi amabili şi luaţi loc, vine şi mâncarea imediat,

în timp ce musafirii nepoftiţi se lăfăiau în odaie, descheindu-se la
gulere şi slăbindu-şi moletierele, calfele se sfătuiau în bucătărie ce să facă.

- Ce mai maimuţoi cu perucă, strigă Andrusch. Oare cine se cred ?

Născoci rapid un plan pe care îl aprobară cu toţii chicotind, inclusiv
Tonda. Andrusch şi Staschko aranjară în grabă bucatele împreună cu Michal şi Merten: trei oale pline de terci din tărâţe şi rumeguş cu ulei de in rânced, pipărat cu firimituri de tutun. Juro dădu o fugă la coteţul de porci şi veni cu două pâini mucegăite sub braţ. Krabat şi Hanzo umplură cinci carafe de bere cu apă stătută din butoiul de sub streaşină.

Când totul era pregătit, Tonda se întoarse în odaie şi raportă că mâncarea este gata şi-i ceru înălţimii Sale permisiunea să se servească. Apoi plesni din degete; se vede că era un plesnet special.

Ceru să se aducă mai întâi cele trei oale:

- Aici, dacă poftiţi, o supă de văcuţă cu tăiţei şi măruntaie de găină,

aici o oală de tocană de burtă cu varză dulce, iar aici iahnie de fasole
albă cu ceapă prăjită şi jumări...

Locotenentul adulmecă mâncărurile ; îi venea greu să se hotărască.

- Ce ne-ai adus merge. Ia să gust mai întâi supa.
- Ar mai fi şi nişte şuncă şi carne afumată, continuă Tonda, arătând pâinile mucegăite pe care Juro tocmai le aducea pe un platou.
- Lipseşte lucrul cel mai important, îl aminti caporalul. Afumătura face sete, iar setea trebuie stinsă cât e încă mică, mâncate-ar puricii!

La semnul lui Tonda, intrară în pas de marş Hanzo, Krabat, Petar, Lyschko şi Kubo, fiecare cu câte o carafă de bere plină cu apă de ploaie stătută.

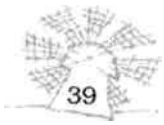
39

- Cu respect, să trăiţi, în sănătatea domniilor voastre.

Caporalul goli carafa în sănătatea locotenentului, îşi şterse mustaţa
şi râgâi. Nu e prea rea poşirca asta, pe sufletul meu, nu e deloc rea drăcia asta. O faceţi aici?

- Nu, domnule, e de la berăria din Streşinari.

Seara promitea să fie hazlie. Ofiţerul şi oamenii lui înfulecau cât zece, în timp ce calfele râdeau în sinea lor, văzând ce binevoiesc să servească domnii militari, fără să-şi dea seama.

Butoiul de sub streaşină era destul de mare. Apă de ploaie era destulă ca să le tot umple carafele. încetul cu încetul, feţele musafirilor începuseră să se înroşească. După a cincea cană, tamburul - un băiat de vârsta lui Krabat - se prăbuşi ca un sac de făină, se izbi cu capul de tăblia mesei, care sună ca o tobă, şi se puse pe sforăit. Ceilalţi îşi văzură conştiincioşi de băut, până când locotenentul îşi aminti, chit că era chior de beat, de premiul pentru fiecare soldat adus regimentului.

- Ce-ar fi, strigă el gesticulând cu cana de bere, dacă v-aţi lăsa de morărit şi v-aţi face soldaţi ? O calfă e un nimic, o nimica toată, un gunoi. Dar ca soldat ...

- Ca soldat, îi ţinu în strună caporalul, bătând cu pumnul în masă, de-1 sperie pe tambur, păi ca soldat ai zile bune, cu soldă fixă şi cu camarazi veseli. Şi altfel te privesc orăşenii, mai ales fetele şi văduvele tinere, când porţi uniforma în două culori cu nasturi de nichel la veston şi moletierele până la genunchi.

- Dar războiul ? întrebă Tonda.

- Războiul ? strigă locotenentul, războiul este tot ce poate să-şi dorească soldatul. Dacă ai curaj şi un pic de noroc nu vei duce niciodată lipsă, nici de glorie, nici de pradă. Vei căpăta decoraţii, şi pentru faptele tale eroice vei fi făcut căprar sau chiar sergent major.

- Câte unii, adăugă caporalul, unii au ajuns în război ofiţeri, ba chiar generali. Să mă mănânci de viu şi să mă dai iar afară dacă nu spun adevărul adevărat.

- Aşa că nu mai staţi mult pe gânduri, strigă locotenentul. Fiţi băieţi deştepţi şi veniţi cu noi la armată. Vă primesc ca recruţi, aşa cum sunteţi - bateţi palma.

- Bat palma! Calfa mare apucă mâna locotenentului, iar Michal,
Merten şi toţi ceilalţi îl urmară.

Locotenentul era în culmea fericirii. între timp, caporalul, care nu se mai ţinea chiar bine pe picioare, umbla clătinându-se de la unul la altul ca să-i caute la dinţi.

- Ia să văd cât de tari sunt, blestemaţilor. Ştiţi că dinţii soldatului
trebuie să fie întregi, altfel n-ai cum să muşti cartuşele în timpul luptei
şi nu poţi să tragi în duşmanii Majestaţii sale Principele Elector, aşa
cum ai învăţat şi cum ţi-o cere datoria faţă de drapel.

Da, toţi dinţii erau în regulă. Numai la Andrusch, caporalul nu se putea dumiri: o scurtă apăsare, ţinând contra cu degetul mare, şi gata boroboaţa.

- Ptiu drace ! Caporalul rămăsese cu doi dinţi rămaşi între degete.

Ce-ţi închipui tu, păduchiosule ? Vrei să te faci soldat cu dinţii ăştia de babă? Cară-te, schilodule, până nu-ţi rup oasele.

Andrusch continua să zâmbească, la fel de calm şi de amabil.

- Sunt dinţii mei, dacă nu vă supăraţi. Vă rog să mi-i daţi înapoi!

- N-ai decât să ţi-i pui la pălărie, mârai caporalul.

- La pălărie ? repetă Andrusch mirat, de parcă n-ar fi auzit bine. Doamne fereşte!

Caporalul i-i dădu, Andrusch scuipă peste dinţi şi şi-i înfipse la loc.

- De acum au să stea mai ficşi ca mai înainte. Poate doriţi să vă convingeţi ?

Flăcăii rânjiră, caporalului i se umflaseră vinele de la tâmple de furie. Locotenentul, tot cu gândul la premiu, nevrând să renunţe la Andrusch, îl îndemnă:

- Hai, mai încearcă o dată!

Mai de voie, mai de nevoie, caporalul trebui să execute ordinul şi apucă iar dinţii lui Andrusch. Dar ciudat: oricât trăgea de ei şi încerca să-i zgâlţie, nu-i clinti nici o iotă de la locul lor, nici atunci când încercă să-i rupă cu coada de la pipă.

- Asta e curată vrăjitorie, izbucni el. E lucrul diavolului. Dar ce-mi pasă mie, dumneavoastră hotărâţi dacă ăsta cu nasul mâncat de vărsat e bun de soldat ori ba. Nu e treaba mea.

Locotenentul se scarpină după ureche. Băuse şi el cam mult, şi lui treaba i se părea încurcată.

- Ne mai gândim până mâine, hotărî el. îl mai verificăm o dată înainte de plecare.

Apoi ceru să fie condus la culcare.

- Prea bine, zise Tonda. Pentru înălţimea Voastră am pregătit patul în care doarme de obicei meşterul, iar domnul caporal va dormi în camera de oaspeţi. Dar unde să-i culc pe domnul fruntaş şi pe domnul tambur ?

- Nu-nu-ţi ba-ba-ba-te capul, se bâlbâi caporalul. Cul-culcă-i în fân, pen-pentru ei e destul.

Dimineaţă, locotenentul se trezi în spatele casei, într-o ladă cu sfeclă furajeră, iar caporalul în troaca porcilor. Cum se dezmeticiră, începură amândoi să înjure de mama focului.

Calfele se înfiinţară în grabă, toţi doisprezece, făcând pe nevinovaţii.

- Vai de mine, dar aseară domnii s-au culcat în paturi, cu toată cuviinţa. Doar n-or fi cumva lunatici ? Poate să fi umblat în somn sau, să nu fie cu supărare, or fi fost beţi de la bere. Noroc că nu s-au lovit, umblând prin moară, puteau să se aleagă cu nişte zgârieturi şi vânătâi,

v v
..;'!?4i &

poate şi mai rău. Noroc că există un înger păzitor al proştilor, al copiilor şi al beţivilor, e lucru ştiut.

- Tacă-ţi gura, se răsti caporalul. Căraţi-vă şi pregătiţi-vă de plecare.

Tu, ăla cu nasul mâncat de vărsat, treci să-ţi verific dinţii!

Fiindcă dinţii lui Andrusch rezistară la probă, locotenentul n-avu nevoie să chibzuiască prea mult şi hotărî pe loc că flăcăul e bun de soldat.

După dejun, o porniră cu noii recruţi în marş spre Kamenz, locul de adunare al regimentului. în frunte mergea locotenentul, urmat de tambur, apoi calfele încolonate, urmate de fruntaşi, iar ca încheietor caporalul. Calfele erau bine dispuse, în schimb însoţitorii lor nu prea păreau în apele lor. Pe măsură ce drumul se lungea, se făceau tot mai palizi şi mai verzi la faţă şi tot dispăreau unul câte unul în tufişurile de la marginea drumului. Krabat şi Staschko, care mărşăluiau în coada plutonului, auziră pe unul dintre fruntaşi plângându-se celuilalt:

- Doamne, camarade, mă simt de parcă aş fi mâncat pietre, aşa de greu îmi cade la stomac.

Krabat schimbă o privire poznaşă cu Staschko:

- Nu-i de mirare, când înfuleci rumeguş în loc de tăieţei, pâine mucegăită în loc de afumături şi firimituri de tutun în loc de maghiran.

La vremea prânzului, locotenentul comandă repaus la marginea unei pădurici de mesteceni.

- Mai avem un sfert de oră până la Kamenz. Cine mai are nevoie, să iasă acum, e ultima ocazie. Caporal!
- Ordonaţi!
- Ai grijă de indivizii ăştia să-şi aranjeze ţinuta. Fii atent să nu iasă din rând când trecem prin oraş şi să meargă în cadenţă, exact după tobă.

După un scurt repaus, trupa se puse iar în mişcare, de data aceasta cu muzică de fanfară şi de tobă.

De unde până unde fanfară?

Andrusch dusese mâna dreaptă, făcută pâlnie, la gură şi cânta umflându-şi obrajii, cât îl ţineau bojocii, marşul grenadierilor suedezi, adică al duşmanilor, cum nici cel grozav cornist n-ar fi fost în stare să-1 cânte la cel mai bun instrument.

Ideea le plăcu celorlalţi flăcăi şi o preluară. Tonda, Staschko şi Krabat cântau la trompetă, Michal, Merten şi Hanzo suflau din cornul de vânătoare, ceilalţi se împărţiseră de la fluiere la tromboane, iar Juro ţinea hangul la contrabas. La fel ca Andrusch, nifci unul nu avea nevoie de instrument, şi totuşi suna de parcă s-ar fi pus în mişcare fanfara unui regiment suedez.

- încetaţi, încercă să comande locotenentul.
- Ţineţi-vă gura, păduchioşilor, încercă să urle caporalul, dar nici unul nu reuşi să deschidă gura şi nici să dreagă situaţia cu bastonul, cum ar fi vrut.

Trebuiră să rămână pe locurile lor, mărşăluind în continuare, locotenentul în faţă, caporalul în urma trupei, dar nimic nu-i ajuta, nici rugăciuni, nici înjurături.

îşi făcură intrarea în Kamenz in sunet de fanfară, spre hazul soldaţilor şi al târgoveţilor de pe străzi. Copiii alergau de pretutindeni strigând: „Ura!", ferestrele caselor se deschideau, domnişoarele le făceau cu mâna şi le aruncau bezele.

în tactul muzicii vioaie, calfele înconjurară de câteva ori piaţa primăriei, împreună cu escorta lor. Trotuarele se umpluseră repede de curioşi, până când, alarmat de marşul atât de urât al inamicului, îşi făcu apariţia colonelul Christian Leberecht Furchtegott von Landtschaden--Pummerstorff, comandantul Regimentului de Infanterie din Dresda al Prea Luminăţiei Sale, Principele Elector de Saxa, un bătrân luptător, care se cam îngrăşase în lungii săi ani de serviciu.

Domnul von Landtschaden-Pummerstorff intră în piaţă, urmat de mai mulţi ofiţeri de stat major şi aghiotant!. Văzând bufoneria care se desfăşura în faţa lui, încercă să-şi manifeste indignarea, dând drumul celor mai alese înjurături - când simţi dintr-o dată că i-a pierit glasul.

Asta pentru că Andrusch, de îndată ce dăduse cu ochii de colonel, începuse marşul de defilare al cavaleriei suedeze, ceea ce îl făcu pe bătrân, ca brav infanterist saxon, să spumege de furie. Ba pe deasupra, pe această melodie se putea merge mai bine la trap decât în pas de marş, aşa că trupa de calfe şi însoţitorii lor o luară la trap, ceea ce arăta foarte nostim, numai că domnul colonel nu vedea nimic de râs în asta.

Mut de mânie şi deschizând gura ca un peşte pe uscat, domnul von Landtschaden-Pummerstorff era obligat să privească cum în piaţa primăriei din Kamenz doisprezece recruţi se jucau de-a căluşarii în sunetul unui marş al cavaleriei inamice. Dar ce dracului era în capul locotenentului care îi însoţea de alerga în faţa derbedeilor călare pe sabie ca un copil care călăreşte o nuia! Faţă de comportamentul total lipsit de demnitate al unui ofiţer saxon nici nu mai conta că oamenii săi, inclusiv tamburul şi caporalul, îşi dădeau în petec, ţopăind ca nişte zănateci.

- Escadron, stai! comandă Tonda, după ce teminară marşul. Calfele luară poziţie în faţa colonelului, fluturând-şi pălăriile în chip de salut şi râzându-i în nas. Domnul von Landtschaden Pummersdorf se îndreptă spre ei şi începu să urle cât doisprezece caporali la un loc:

- Cine naiba v-a luat minţile şi aşa proaste de îndrăzniţi să vă maimuţăriţi astfel ziua în amiaza mare în văzul lumii, păduchios! blestemaţi ? Cine vă credeţi, nespălaţilor, de aveţi obrăznicia să vă hliziţi la mine? Dar să ştiţi de la mine, comandantul acestui regiment vestit, care s-a acoperit de glorie în treizeci şi şapte de bătălii şi în o sută cincizeci şi una de hărţuieli, am să vă scot eu gărgăunii din cap de-o

să vă treacă pentru totdeauna. O să vă dau pe mâna gâdelui să vă bată cu vergile...

- Gata, îi tăie Tonda vorba. Sunt de părere că puteţi renunţa şi la gâde, şi la vergi, şi la toate astea. Noi, cei doisprezece, care stăm în faţa dumneavoastră şi aşa nu suntem buni de soldaţi. Nenorociţi ca ăsta, şi arătă spre locotenent, şi grăsani ca el, continuă el, arătând spre caporal, s-or simţi bine la armată, până nu-i împuşcă. Dar noi, prietenii mei şi cu mine, suntem din altă stofă. Puţin ne pasă de fandoselile voastre, cu Măria Sa Principele Elector cu tot, căruia vă rugăm să-i transmiteţi ce v-am spus, dacă vă face plăcere.

în acel moment, calfele se preschimbară în corbi şi se înălţară în aer. Mai dădură un ocol pieţei, croncănind, iar drept rămas bun, aco-periră cascheta şi epoleţii domnului colonel, dar nu cu glorie...

Amintirea

Spre sfârşitul lui octombrie, vremea se încălzi din nou şi începu un fel de vară târzie. Calfele se folosiră de zilele frumoase ca să aducă vreo câteva căruţe de turbă. Juro înjugă boii, Staschko şi Krabat încărcară căruţa cu scânduri şi dulapi, mai luară şi două roabe. Sosi şi Tonda şi o porniră.

Turbăria era departe, în susul Mlaştinii Scroafei, dincolo de Apa Neagră. Krabat mai lucrase acolo împreună cu alte câteva calfe, peste vară, în cele mai calde zile ale anului. Nefiind învăţat să taie turbă, îi ajutase pe Michal şi pe Merten să scoată calupurile negre, unsuroase, şi să le stivuie.

Soarele strălucea, mestecenii se oglindeau în băltoacele de la marginea drumului. Iarba de pe movilite se îngălbenise deja, iarba neagră se ofilise de mult. în tufişuri străluceau ici-colo bobite roşii, ca nişte picături de sânge. Din când în când, întinsă între două crengi, o plasă de păianjen strălucea ca argintul. Krabat îşi amintea de anii copilăriei sale la Eutrich. Pe o vreme ca asta adunau uscături şi conuri de molid. Câteodată mai găseau şi ciuperci până în octombrie : ghebe, râşcove şi vineţele.

- Or mai fi oare ciuperci? De cald, era cald. Ajunşi la turbărie, Juro opri boii.
- Am ajuns, descărcaţi!

Găsiră un loc unde Apa Neagră era mai îngustă şi făcură o punte din dulapi, fixându-i cu ţăruşi. Croiră un drum pentru roabă, punând scândurile cap la cap. Staschko le întări, punând sub ele beţe ca să nu se îndoaie la mijloc şi să nu se scufunde în locurile mlăştinoase.

Dar distanţa până la turbărie se dovedi mai lungă decât socotiseră ei. Juro se oferi să aducă scândurile care mai lipseau, dar Staschko spuse că nu mai e nevoie. Rupse o varga dintr-un mesteacăn din apropiere, păşi de-a lungul drumului şi începu să bată cu ea scândurile în tactul unui descântec, iar acestea începură să se întindă până ajunseră la turbărie.

Krabat nu-şi putu înfrâna uimirea :

- Mă întreb de ce mai lucrăm cu mâinile, dacă şi aşa putem obţine cu un descântec tot ce trebuie să facem cu mâinile noastre ?

- Ai dreptate, îi răspunse Tonda, dar gândeşte-te cât de repede te plictiseşti de o astfel de viaţă. O viaţă fără muncă cu timpul nu mai e viaţă, cel puţin dacă îţi pasă de tine.

Calupurile uscate, de anul trecut, erau stivuite într-un şopron de scânduri, la marginea turbăriei. Flăcăii le duceau cu roabele până la drum, iar Juro le stivuia în căruţă. Când se umplu, Juro se sui şi el în căruţă, îndemnă boii cu un chiot şi aceştia o porniră domol spre moară.

Până să vină Juro, Tonda, Staschko şi Krabat cărară toată turba din şopron tăiată din vară. Nu era nici o grabă, aşa că băiatul întrebă calfa mare şi pe Staschko dacă poate să plece puţin.

- Unde ?

- După ciuperci. Trageţi un fluierat şi vin îndată.

- Dacă crezi că găseşti...

Tonda n-avea nimic împotrivă, nici Staschko.

- Sper că ai un briceag bun, îi strigă Tonda.

- Dacă aş fi avut, l-aş fi luat, răspunse Krabat.

- Atunci ţi-1 împrumut pe al meu, zise calfa mare. Ia-1, dar vezi să nu-1 pierzi.

îi arătă cum se deschide, apăsând într-un anumit loc pe prăsele. Lama zvâcni afară, era negricioasă de parcă Tonda ar fi afumat-o la lumânare.

- încearcă şi tu, spuse Tonda, închise briceagul şi i-1 dădu băia
tului. Ia să văd cum te descurci cu el.

Când Krabat deschise briceagul, limba era curată,
strălucitoare.

- Nu se poate, se miră Krabat, pesemne că m-am înşelat.

- Hai, du-te, îl îndemnă Tonda. Altfel prind de veste domnişoarele ciuperci şi se ascund de tine.

Patru zile lucrară la turbărie, de patru ori o porni Krabat după ciuperci, fără să găsească ceva, în afară de câteva pitarci îmbătrânite, maronii şi tari iască.

- Nu te necăji, îi zise Staschko. Pe vremea asta nu te poţi aştepta să
mai găseşti ceva, dacă nu ajuţi natura un pic.

Rosti o vrajă, se învârti de şapte ori în jurul său, cu mâinile întinse, şi din pământul mlăştinos începură să iasă la lumină vreo câteva zeci de ciuperci. Ieşeau ca nişte cârtiţe, pălăriuţă lângă pălăriuţă, aranjate ca într-un cerc vrăjit, mânătărci, pitarci, ghebe şi zbârciogi, una mai fragedă decât cealaltă.

- Ah, Staschko, se miră Krabat, trebuie să mă înveţi şi pe mine
vraja asta.

Scoase briceagul şi se repezi lacom să se apuce de cules. Dar înainte de a pune mâna pe ele, se făceau tot mai mici şi se scufundau în pământ, repede-repede, ca trase de o sfoară.

- Staţi, strigă băiatul, opriţi-vă, dar ciupercile se ascunseseră şi duse erau.

- Nu te necăji, spuse Staschko, ciupercile vrăjite sunt amare ca veninul şi nu fac decât să te strice la burtă. Anul trecut era cât p-aci să crap de la nişte ciuperci din astea.

în seara celei de a patra zile terminară. Staschko se întoarse cu Juro, cu ultimul transport, şezând pe laviţa căruţei, în timp ce Tonda şi Krabat o luară pe jos, pe o cărare care ducea direct prin mlaştină. Peste gropile de unde scoseseră turba şi peste băltoace se ridicau primele valuri de pâclă. Băiatului îi veni inima la loc când ajunseră în sfârşit să calce iar pe pământ tare, nu departe de Locul Sterp. De obicei, calfele ocoleau acest loc, dar Krabat nu ştia de ce. îşi aminti visul cu fuga. Nu fusese vorba de Tonda, despre un loc de aici, unde îngropaseră calfa mare ?

Dar, slavă Domnului, Tonda păşea liniştit lângă el, viu şi nevătămat.

- Vreau să-ţi dăruiesc ceva, Krabat. Calfa mare scoase briceagul din buzunar. Ca amintire de la mine.

- Vrei să ne părăseşti ? întrebă Krabat.

- S-ar putea, zise Tonda.

- Dar ce-o să zică meşterul! Nu cred că te lasă să pleci.

- Se întâmplă uneori lucruri pe care nu ni le putem închipui, zise Tonda.

- N-ai voie să vorbeşti aşa, strigă băiatul. Rămâi de dragul meu. Nu pot să-mi închipui viaţa la moară fără tine.

- Sunt lucruri în viaţă pe care nu ni le putem închipui, Krabat, îi răspunse calfa mare. N-ai ce să faci.

Locul Sterp era un pătrat, nu mult mai mare decât o arie, străjuit de nişte molizi pitici. în lumina amurgului, băiatul desluşi un şir de movilite lunguieţe, nu prea înalte. Ca nişte morminte dintr-un cimitir părăsit, peste care crescuse iarba neagră, neîngrijite, fără cruce şi fără piatră funerară - ale cui or fi ?

Tonda se oprise.

- Hai, ia-1, zise, întinzându-i briceagul. Krabat pricepu că n-are voie
să-1 refuze.

- Are o însuşire specială, explică Tonda, pe care trebuie să o cunoşti. Dacă te paşte un pericol, dacă ţi-e viaţa în primejdie, limba îşi schimbă culoarea când o scoţi.
- Se face neagră? întrebă Krabat.
- Da, zise Tonda, de parcă ai fi afumat-o la lumânare.

Fără preot şi cruce

După toamna blândă, iarna veni devreme. La două săptămâni după ziua morţilor, se aşternu o zăpadă mare, care nu se mai dădu dusă. Sarcina lui Krabat era să rănească zăpada şi să deschidă drumul spre moară. Cu toate acestea, în următoarea noapte cu lună nouă, Naşul veni cu căruţa lui direct peste câmpul acoperit de zăpadă, fără să se împotmolească şi fără să lase vreo urmă pe zăpadă.

Băiatului nu-i păsa de iarnă, oricât de mare ar fi fost zăpada, mai ales că gerul nu era prea aspru. în schimb, celorlalte calfe părea că le ninge şi le plouă tot timpul. De la o săptămână la alta deveneau tot mai posaci şi cu cât se apropia Anul Nou, cu atât mai greu era să le intri în voie. Trebuia să umbli cu ei ca cu oul cel roşu, se făcuseră arţăgoşi ca nişte cocoşi, din nimic săreau la ceartă, nici măcar Andrusch nu făcea excepţie.

Krabat o simţi pe pielea lui când îi dădu căciula jos din cap cu un bulgăre de zăpadă, aşa în joacă, fiindcă avea chef de şotii. Andrusch însă se repezise la el şi l-ar fi zvântat în bătaie dacă n-ar fi sărit Tonda să-i despartă.

- Ia uită-te la el, se supără Andrusch. Abia ce i-au dat tuleiele
tancului şi gata, i-au şi crescut corniţele. Dar te mai prind eu şi-apoi
e vai de tine !

Altfel decât ceilalţi, Tonda rămăsese chibzuit şi prietenos, ca totdeauna, dar băiatului i se părea că e mai trist, chiar dacă se străduia s-o ascundă faţă de ceilalţi.

- I-o fi dor de fata lui, presupuse Krabat şi imediat îi veni fără voie
în minte Kantorka. De mult nu se mai gândise la ea. Găsi că poate e
mai bine s-o uite cu totul. Dar cura s-o facă?

Veni Crăciunul, pentru calfe o zi de lucru ca toate celelalte. îşi văzură de treburi fără chef şi fără spor. Ca să-i mai înveselească, Krabat împodobi masa cu câteva crenguţe de brad din pădure. Cum le văzură, flăcăilor le sări iar ţandăra.

- Ai înnebunit ? se răsti Staschko la el. Pe loc să iei gunoiul ăsta de
aici şi să-1 arunci.

- Aruncă-1, răcneau vocile din toate părţile, iar Michal şi Merten chiar începuseră să înjure.
- Cine a adus prostiile astea în casă să le ducă afară, ceru Kito.
- Dar repede, zise Hanzo ameninţător, altfel îi zdrobesc măselele.

Krabat încercă să-i potolească şi să le explice, dar Petar îi tăie vorba
de cum deschise gura :
- Aruncă-le odată! Eşti surd sau aştepţi să te ciomăgim ?

Krabat le făcu pe voie, dar îl durea. Cu ce greşise? Sau dădea
întâmplării mai multă importanţă decât merita? E adevărat că în ultimul timp calfele se certau şi se dondăneau pentru orice fleac. Mai ales el, ca ucenic, nu avea voie să uite un lucru : ca ucenic trebuie să ştii să taci şi să înghiţi din când în când. Ciudat era doar că până acum nu simţise asta niciodată. Dar de când venise iarna, toţi se luau de el. Oare aşa să fie de acum înainte, toată ucenicia lui? încă doi ani întregi ?

La prima ocazie, Krabat întrebă calfa mare ce se întâmplă cu băieţii, ce i-a apucat.
- Le e frică, răspunse Tonda, ferindu-şi privirea.
- Frică de ce? vru să afle Krabat.
- N-am voie să vorbesc despre asta, zise calfa mare, dar o să afli destul de curând.
- Dar ţie, Tonda, ţie nu ţi-e frică?
- Ba bine că nu ! Mai tare decât îţi închipui tu, zise Tonda, ridicând din umeri.

în seara de Anul Nou, se culcară mai devreme ca altă dată. Meşterul nu se arătase toată ziua. Poate se încuiase în Camera neagră, cum obişnuia din când în când - poate o pornise cu sania prin sate. Nimeni nu-i ducea lipsa, nimeni nu-1 pomenea.

După cină, fiecare se cuibări în aşternutul lui, fără o vorbă.

- Noapte bună, le ură Krabat, ca în fiecare seară, cum se cuvenea
pentru un ucenic.

De data asta, calfele i-o luară în nume de rău.
- Gura, se răsti Petar, iar Lyschko aruncă cu sabotul după el.
- Ia te uită, strigă Krabat sărind de la locul lui. Ia mai potoleşte-te. Nu mai poate omul să zică nici noapte bună!

Prin aer zbură al doilea sabot, îl lovi în umăr. Pe al treilea îl prinse Tonda în zbor.
- Lăsaţi băiatul în pace, comandă el. O să treacă şi noaptea asta. Apoi se întoarse spre Krabat.
- Ar fi mai înţelept să te culci, băiete, şi să-ţi ţii gura.

Krabat se supuse, împăcat că Tonda îl înveli şi-1 mângâie pe frunte.

- Dormi, Krabat, şi să treci cu bine în Anul Nou.

De obicei, Krabat dormea dus până dimineaţa. Astăzi însă se trezi de la sine către miezul nopţii. Se miră că felinarul era aprins şi că toţi băieţii erau treji, toţi, după cât putu să-şi dea seama.

Zăceau încremeniţi pe priciurile lor şi păreau să aştepte ceva. Abia, abia respirau, abia îndrăznea careva să se mişte.

în casă era o linişte de mormânt - aşa de adâncă, încât băiatul avu impresia că a asurzit.

Dar nu surzise, căci dintr-o dată auzi un ţipăt în hol, ceva se prăbuşi cu zgomot, iar calfele scoaseră un geamăt, pe jumătate îngrozite, pe jumătate uşurate.

Se întâmplase o nenorocire ?

Oare cine ţipase, simţind gheara morţii în gât?

Krabat nu stătu mult pe gânduri. Dintr-un salt fu în picioare. Alergă spre uşa podului şi încercă s-o deschidă, să se repeadă jos, să vadă.

Uşa era zăvorâtă de afară. Nu reuşi s-o deschidă, oricât ar fi zgâlţâit-o. Cineva îi puse mâna pe umeri şi îi vorbi. Era Juro, Juro prostovanul, Krabat îl recunoscu după voce :

- Haide, zise Juro, culcă-te la loc.
- Dar cine a ţipat, gâfâi Krabat. Tocmai a ţipat cineva...
- Tu chiar crezi, răspunse Juro, că noi n-am auzit? Şi cu asta îl duse pe Krabat înapoi la locul lui.

Calfele stăteau pe paturile lor. Erau toţi muţi, cu ochii larg deschişi, aţintiţi spre Krabat. Nu, nu spre Krabat, ci spre patul calfei mari.

- Tonda nu-i aici ? întrebă Krabat.
- Nu, zise Juro. Culcâ-te şi încearcă să dormi. Şi să nu boceşti, auzi? Cu bocitul nu poţi să dregi nimic.

în dimineaţa de Anul Nou îl găsiră pe Tonda. Zăcea cu faţa în jos, lângă scara podului. Calfele nu păreau mirate şi nici suprinse, doar Krabat nu voia să priceapă că Tonda era mort. Se aruncă peste el hohotind, îl chema pe nume şi-1 implora:

- Spune ceva, Tonda, spune o vorbă. îl apucă de mână. Aseară o mai simţise încă pe frunte, înainte de culcare. Acum era ţeapănă şi rece. îi era străină, foarte străină.
- Scoală-te, îl îndemnă Michal. Nu-1 putem lăsa să zacă aici.

îl duse împreună cu vărul său Merten în odaia calfelor şi îl întinseră pe o scândură.

- Cum a putut să se întâmple ? întrebă băiatul. Michal se codea să răspundă:
- Păi, zise el, căutându-şi cuvintele, şi-a frânt gâtul.
- Adică a căzut pe scări, pe întuneric.
- Se poate, zise Michal.

îi închise ochii lui Tonda şi îi aşeză sub cap un mănunchi de paie, aduse de Juro.

Faţa lui Tonda era palidă. *Parcă e de ceară,* se gândi Krabat. Nu putea să se uite la el, fără să izbucnească în plâns. Andrusch şi Staschko îl duseră în dormitor.

- Rămânem aici jos, spuseră ei, şi aşa îi încurcăm pe ceilalţi.

Krabat se cuibări pe marginea patului şi întrebă ce vor face cu
Tonda.

- Ce se face în astfel de ocazii, răspunse Andrusch. Juro îl pregăteşte, n-o face pentru prima oară, şi după aia îl îngropăm.
- Când ?
- După amiază, cred.
- Şi meşterul ?
- N-avem nevoie de el, răspunse Staschko repezit.

După amiază îl duseră pe Tonda într-un sicriu de brad, la Locul Sterp. Groapa fusese săpată, marginile erau acoperite de promoroacă, peste pământul scos ninsese.

îl îngropară repede, fără pompă. Fără preot şi cruce, fără lumânări şi bocete. Cum isprăviră, plecară fără a mai zăbovi lângă mormânt.

Krabat rămase singur. Vru să rostească un Tatăl nostru pentru Tonda, dar îl uitase de tot: oricât se strădui, nu putea să şi-1 amintească. Nici în limba vendă, iar în germană, nici atât.

După legea morăritului şi rânduiala breslei

în zilele care au urmat, meşterul nu s-a arătat şi nici moara n-a fost pornită. Calfele stăteau pe priciuri sau se strângeau în jurul sobei. N-aveau poftă de mâncare, nici de vorbă, mai ales nu pomeneau moartea lui Tonda. Ca şi cum la moara din Mlaştina Scroafei nici n-ar fi existat vreodată o calfă mare cu numele Tonda. Hainele lui erau la capătul priciului: pantalonii împăturiţi cu grijă, cămaşa şi halatul, cureaua şi şorţul, iar deasupra căciula. Juro le adusese în seara de Anul Nou, iar flăcăii se căzneau să dea impresia că nu le bagă de seamă. Krabat era trist, se simţea singur pe lume. Cu cât se gândea mai mult, cu atât era mai convins că moartea lui Tonda nu fusese întâmplătoare. Trebuie să fi fost ceva ce nu ştia el, ceva ce-i ascundeau ceilalţi. Care era secretul ? De ce Tonda nu i-1 încredinţase ?

întrebări peste întrebări, care de care mai chinuitoare. Măcar dacă ar fi avut ceva de făcut, dar tândăleala îl îmbolnăvea cu totul.

Singur Juro trebăluia tot timpul, ca de obicei. Făcea focul în sobă, se îngrijea ca mâncarea să fie la timp pe masă, deşi calfele abia se atingeau de ea. Să fi fost a patra zi, când îl chemă pe băiat, în hol.

- Vrei să-mi faci un serviciu, Krabat, să-mi pregăteşti nişte surcele ?
- Cum să nu, zise Krabat şi îl urmă în bucătărie. Lângă plită era o legătură de şipci de brad, pregătite pentru surcele de aprins focul. Juro se îndreptă spre bufet să ia un cuţit, dar Krabat îi spuse că are briceagul la el.
- Cu atât mai bine, dar ai grijă să nu te tai.

Krabat se apucă de lucru. Avea impresia că din briceagul lui Tonda pornea o forţă vie. Pentru prima dată din noaptea de Anul Nou, prinse iar curaj şi încredere în viaţă.

Neobservat, Juro se apropie şi privi peste umărul lui.

- Aşa da briceag, zise el, poţi să te făleşti cu el.
- E o amintire, răspunse Krabat.
- De la o fată, nu ?
- Nu, spuse Krabat, de la un prieten, cum n-o să mai fie niciodată altul pe pământ.

- Eşti sigur de asta?
- Da, afirmă Krabat, o ştiu pentru totdeauna, în vecii vecilor.

în dimineaţa de după înmormântarea lui Tonda, calfele îl aleseseră pe Hanzo calfă mare, iar Hanzo primise alegerea.

Meşterul nu dădu pe acasă până în ajunul Bobotezei. Calfele se lungiseră deja pe priciuri, Krabat tocmai voia să sufle în felinar, când uşa podului se deschise. Meşterul apăru în prag, era alb la faţă, ca dat cu var. îşi roti privirea prin încăpere, părând a nu fi observat lipsa lui Tonda, cel puţin aşa dădea impresia.

- La muncă, comandă el. Se întoarse şi dispăru pentru tot restul nopţii.

Calfele prinseră viaţă. Aruncară păturile de pe ei, se ridicară în pripă
de pe mindire, traseră în grabă hainele pe ei.

- Daţi-i zor, îi îndemna Hanzo, ştiţi cum e meşterul.

Petar şi Staschko dădură fuga la iaz să deschidă stăvilarul. Ceilalţi se buluciră spre sala de măcinat, turnară grâu în coş şi dădură drumul morii. Când moara se puse în mişcare, auzind vuietul şi huruitul înfundat, calfelor le veni cumva inima la loc.

Macină din nou, viaţa merge înainte, se gândi Krabat.

La miezul nopţii isprăviseră. Intrând în dormitor, văzură pe cineva pe priciul unde dormise Tonda. Era un băieţel firav, palid, cu umerii ascuţiţi şi cu un ciuf roşcat. Se strânseră în jurul lui şi îl treziră, cum îl treziseră şi pe Krabat cu un an în urmă. Şi la fel cum se speriase el atunci, se sperie şi roşcovanul văzând cele unsprezece stafii lângă patul său.

- Nu te teme, zise Michal, noi suntem calfele. N-are de ce să-ţi fie frică de noi. Cum îţi zice ?
- Witko, dar ţie ?
- Eu sunt Michal, el e Hanzo, calfa mare. El e vărul meu, Merten, el e Juro...

La masa de dimineaţă, Witko apăru îmbrăcat în hainele lui Tonda. I se potriveau, de parcă ar fi fost croite pentru el. Se părea că nu-i pasă de unde le are, în orice caz nu puse nici o întrebare. Asta era bine, şi lui Krabat îi veni mai uşor aşa.

Seara, după ce noul ucenic se chinuise în magazia de făină şi mersese deja la culcare, meşterul chemă calfele şi pe Krabat în camera lui. Şedea în jilţul său, înveşmântat într-o manta neagră. Pe masă ardeau două lumânări, între ele era o toporişca şi tricornul său, tot negru. După ce se adunaseră toţi, meşterul rosti:

- V-am chemat, zise el, după legea morăritului. Se află printre voi
un ucenic ? Să iasă în faţă!

Krabat nu-şi dădu imediat seama că de el era vorba. Petar îi dădu un ghiont, Krabat pricepu şi ieşi în faţa celorlalţi.

- Numele ?
- Mă cheamă Krabat.
- Cine pune chezăşie pentru asta?
- Eu, zise Hanzo, şi trecu lângă Krabat. Garantez eu pentru acest băiat şi pentru numele lui.
- Nu e deajuns un martor, zise meşterul.
- Aşa e, adeveri Michal şi trecu şi el lângă Krabat, de cealaltă parte. Dar doi fac o pereche, şi o pereche e de ajuns pentru chezăşie. De aceea garantez şi eu pentru acest băiat şi pentru numele lui.

între meşter şi calfele de lângă Krabat începu un schimb de vorbe, după reguli îndătinate şi cu cuvinte alese din vremuri. Meşterul îi întrebă pe cei doi dacă, unde şi când deprinsese ucenicul meseria de morar, iar ei îl asigurară că băiatul a învăţat tot meşteşugul din fir în păr.

- îmi garantaţi voi pentru aceasta ?
- Garantăm pentru aceasta, răspunseră Hanzo şi Michal.
- Dacă e aşa, să-1 slobozim din ucenicie pe acest ucenic, după regula morăritului şi după rânduiala breslei.

Să-1 slobozească? Lui Krabat i se păru că nu aude bine. Cum? S-a terminat ucenicia lui, doar după un an ?

Meşterul se ridicase din jilţ şi îşi pusese tricornul pe cap. Luă toporişca în mână şi se îndreptă spre băiat. Atingându-i umerii şi fruntea cu tăişul securii, cuvântă:

- în numele breslei, Krabat, ca stăpân şi ca meşter te slobozesc în faţa calfelor adunate din starea de ucenic. De acum înainte ai să fii calfă între calfe, cu toate drepturile, după rânduiala morăritului. îi înmâna toporişca s-o poarte la brâu - acesta era privilegiul calfelor care îşi terminaseră ucenicia, şi cu aceasta îl învoi să plece.

Krabat fusese luat pe nepregătite şi rămăsese nedumerit. Nu se aşteptase la asta. Ieşi ultimul din camera meşterului şi trase uşa după el. Dintr-o dată simţi că cineva îi trage un sac peste cap, fu apucat de umeri şi de picioare.

- Hai cu el la moară! Andrusch era cel care strigase. Krabat se zbătea din răsputeri, dar zadarnic încerca să scape. Râzând şi chiuind, calfele îl cărară în sala de măcinat, îl trântiră în lada de făină şi începură să-1 chelfănească.
- S-a terminat cu ucenicia, strigă Andrusch. Haideţi, fraţilor, să-1 trecem printre pietre. O calfă de morar trebuie să fie fără cusur.

îl frământară ca pe un aluat de pâine, îl tăvăliră prin ladă încolo şi încoace, de-1 cuprinse ameţeala, îi traserâ la ghionturi şi-1 ciupiră, ba unul îl pocni în cap din toate puterile, noroc că îl opri Hanzo:

- Dar potoleşte-te, Lyschko, vrem doar să-1 slobozim, nu să-1 omoram.

Când îl lăsară în pace, Krabat avu impresia că trecuse într-adevăr printre pietrele morii. Petar îi trase sacul de pe cap, Staschko turnă un pumn de făină pe el.

- L-am măcinat, declară Andrusch, am făcut din el o calfă de care n-are de ce să ne fie ruşine.
- Vă mulţumesc, fraţilor.
- Să trăiască, strigară Petar şi Staschko. Ei păreau să dea tonul, alături de Andrusch. Sus cu el! îl apucară iar de mâini şi de picioare, îl aruncară în aer şi-1 prinseră în cădere. De trei ori îl aruncară în sus, apoi îl trimiseră pe Juro în pivniţă după vin, iar Krabat trebui să ciocnească cu fiecare.
- în sănătatea ta, frate, să ne trăieşti. Să trăieşti şi tu, frate.

în timp ce calfele se îndeletniceau cu vinul, Krabat se retrăsese pe un morman de saci goi. Nu era de mirare că-i vâjâia capul. După un timp se aşează şi Michal lângă el.

- Se pare că te frământă ceva.
- Aşa e, zise Krabat. Cum a putut meşterul să mă slobozească? Mi s-a terminat ucenicia?
- Primul an la moara din Mlaştina Scroafei contează cât trei, îl lămuri Michal. Cred că ai băgat şi tu de seamă că te-ai făcut mare de când ai venit aici, ai crescut cât în trei ani.
- Dar aşa ceva nu este cu putinţă!
- Ba da, îl contrazise Michal. în moara asta multe sunt cu putinţă, asta ai putut să vezi şi singur.

O iarnă uşoară

---------- a ----------

Iarna rămase aşa cum începuse: cu multă zăpadă, dar nu prea geroasă. Calfele nu aveau prea mult de furcă cu gheaţa de la stăvilar: o dădeau la o parte, şi câteodată treceau câte trei, patru zile până să se formeze din nou. Atât că ningea des şi mult, spre supărarea noului ucenic, care n-o mai scotea la capăt cu curăţatul zăpezii.

De câte ori se uita la Witko, un mucos sfrijit, Krabat credea tot mai mult ceea ce îi spusese Michal despre anul de la moară care face cât trei. Ar fi trebuit să-şi dea şi singur seama, după glas, după corpul său, după puterea sa. De la începutul iernii, bărbia şi obrajii i se acoperiseră de puf, abia îl vedeai, dar îl puteai simţi dacă treceai cu degetul peste el.

în aceste săptămâni se gândi foarte mult la Tonda. îi lipsea tot timpul şi-1 durea că nu poate merge la mormântul lui. încercase de două ori, dar niciodată nu ajunsese prea departe. Zăpada care acoperea mlaştina era prea mare, şi după câteva sute de paşi se împotmolise.

Era totuşi hotărât să facă şi a treia încercare, dar un vis îl preveni.

E primăvară, zăpada s-a topit mâncată de vânt. Krabat merge prin Mlaştina Scroafei, e şi zi, şi noapte, luna e sus pe cer, soarele străluceşte. Nu mai e mult şi Krabat va ajunge la Locul Sterp, când deodată, din ceaţă se îndreaptă spre el o figură. Ba nu, se îndepărtează. Krabat are impresia că e Tonda.

- Tonda, îl strigă el. Opreşte-te, sunt eu, Krabat.

I se pare că acel cineva se opreşte pentru o clipă, dar când încearcă să se apropie de el, o ia iar din loc.

- Opreşte-te, Tonda.'

Krabat începe să alerge. Fuge cât îl ţin picioarele. Distanţa dintre ei se micşorează.

- Tonda, strigă el. S-a apropiat la câţiva paşi, dar între ei e un şanţ. Şanţul e lat şi adânc, nicăieri nu se vede vreun podeţ, nu e nici o scân dură prin apropiere pe care să treacă şanţul

Pe celălat mal, Tonda, tot cu spatele la el.

- De ce fugi de mine, Tonda ?

- Nu fug de tine. Dar trebuie să ştii că eu mă aflu pe malul celălalt. Rămâi pe malul tău.

- Dar întoarce-te măcar cu faţa!

- Nu pot să mă uit înapoi, nu am voie, Krabat. Dar te aud şi am să-ţi răspund la trei întrebări. întreabă-mă ce ai de întrebat.

Ce sd-l întrebe *? Krabat nu trebui să se gândească prea mult*

- Tonda, cine e vinovat de moartea ta ?

- Cel mult eu însumi.

- Şi altcineva ?

- Ai s-o afli, Krabat, dacă ştii să deschizi ochii. Şi acum, ultima întrebare.

Krabat şovăie. Ar fi atât de multe de aflat.

- Sunt tare singur. De când ai plecat tu, nu mai am nici un prieten. în cine pot să mă încred ? Ce mă sfătuieşti ?

Tonda nu se uită la el nici acum.

- întoarce-te acasă şi încrede-te primului care te va striga pe nume; pe acela te poţi bizui. Şi încă ceva, e ultimul sfat pe care ţi-l dau înainte de a pleca: nu e nevoie să vii la mormântul meu. Ştiu că te gândeşti la mine şi asta e cel mai important.

Tonda ridică încet mâna în semn de salut şi dispăru topindu-se în ceaţă, fără să fi întors capul.

- Tonda, îl mai strigă o dată Krabat, nu pleca, Tonda, nu mă părăsi! Ţipă din adâncul sufletului, când deodată aude cum îl strigă cineva:

- Krabat! Trezeşte-te, Krabat, trezeşte-te!

Michal şi Juro stăteau lângă patul Iul Krabat, aplecaţi asupra lui. Krabat nu ştia dacă mai visează sau e treaz.

- Cine m-a strigat? întrebă el.

- Noi, zise Juro. Dacă ai şti cum ai strigat în somn!
- Eu ? întrebă Krabat.
- Ţi-era mai mare mila, spuse Michal şi-1 apucă de mână. Ai cumva fierbinţeală ?
- Nu, răspunse Krabat, am visat ceva. După care adăugă precipitat:
- Dar cine m-a strigat întâi pe nume, spuneţi-mi, trebuie s-o ştiu.

Dar Michal şi Juro nu mai ştiau, numai de asta nu le arsese lor.

- Data viitoare o să numărăm pe nasturi cine să te scoale, ca să nu te mai îndoieşti.

Krabat era convins că Michal trebuie să-1 fi strigat primul. Juro, nimic de spus, era băiat bun, bun să-1 pui la rană, dar totuşi cam prostănac. în visul său, Tonda nu se putea să se fi gândit decât la Michal, aşa că de acum Krabat tot la el mergea ori de câte ori avea nevoie de un sfat sau de răspuns la vreo întrebare.

Michal nu-1 dezamăgi niciodată, îi răspundea la toate cu dragă inimă. Doar o singură dată, când Krabat aduse vorba despre Tonda, i-o reteză scurt:

- Morţii sunt morţi. Nu poţi să-i învii vorbind de ei.

în unele privinţe, Michal semăna cu Tonda. Krabat bănuia că el II ajută pe ascuns pe noul ucenic, fiindcă din când în când îl vedea stând de vorbă cu Witko, aşa cum Tonda stătuse câteodată de vorbă cu Krabat în iarna care trecuse.

Juro îl ajuta şi el pe noul venit, în felul său, îndemnându-1 mereu să se hrănească:

- Mănâncă puişor, umple-ţi bine burduful, ca să creşti mare şi voinic şi să pui slăninuţă pe spinare.

La jumătatea lui februarie ieşiră la lucru în pădure.

Şase flăcăi, printre care şi Krabat, trebuiau să aducă la moară buştenii tăiaţi cu un an în urmă, stivuiţi în pădure. Munca nu era uşoară, iar zăpada era aşa de mare, încât le-a trebuit o săptămână ca să croiască o pârtie până la stivă, măcar că printre ei erau şi Michal şi Merten, care făceau fiecare cât doi.

Andrusch nu pricepea de ce se omorau ei aşa de tare. El lucra doar atât cât să nu îngheţe.

- Numai măgarul suferă de frig la muncă, dar şi cine năduşeşte, e un bou.

Zilele de la sfârşitul lui februarie erau aşa de calde, încât se întorceau de la pădure cu încălţările umede. Seara trebuiau să şi le ungă cu mult seu, frecându-1 bine cu podul palmei, până când intra în piele, ca să rămână moi. Dacă n-ar fi făcut aşa, peste noapte, cât timp se uscau deasupra sobei, s-ar fi făcut tari ca scândura.

Fiecare îşi freca ciubotele, chit că nu era o treabă prea plăcută. Numai Lyschko nu, el se luase de Witko şi-1 silise s-o facă în locul lui.

Când Michal observă asta, îl luă pe Lyschko la întrebări de faţă cu toate calfele.

Dar pe Lyschko asta nu părea să-1 impresioneze.

- Şi ce-i cu asta, răspunse el obraznic. Ciubotele era ude, iar ucenicii • de aia sunt ucenici, ca să fie puşi la treabă.
- Da, dar nu de tine, îi replică Michal.
- Ei na, îl contră Lyschko. îţi bagi nasul unde nu-ţi fierbe oala. Oi fi ajuns şi tu calfă mare.
- Nu, trebui Michal să recunoască. Dar sunt de părere că Hanzo n-o să mi-o ia în nume de rău dacă îţi spun că de acum încolo va trebui să-ţi vezi singur de ciubote, dacă nu vrei să dai de belea. Şi să nu-mi spună careva că nu te-am prevenit.

Dar cel care dădu de belea, la scurt timp după aceasta, nu fu Lyschko.

în vinerea următoare, pe când flăcăii stăteau pe bara din camera neagră în chip de corbi, meşterul le spuse că îi ajunsese la urechi că unul dintre ei îl ajută în taină pe noul ucenic, uşurându-i munca, ceea ce nu este îngăduit şi trebuie pedepsit. Apoi i se adresă el lui Michal;

- Cum îndrăzneşti să-1 ajuţi ? Te poftesc să-mi răspunzi!
- Fiindcă mi-e milă de el, meştere. Munca pe care o pretinzi e prea grea pentru el.
- Aşa crezi tu ?
- Da, zise Michal.
- Atunci ascultă bine ce-ţi spun acum. Meşterul sărise în picioare, se sprijini cu mâinile pe Kuraktor, aplecându-se mult în faţă:
- Cât şi ce pretind eu de la cineva nu e de nasul tău. Ai uitat că eu sunt meşterul ? Pe cine l-am ales, e bun ales de mine şi cu asta basta! Am să-ţi dau o lecţie, de o s-o ţii minte toată viaţa. Voi ceilalţi ieşiţi afară!

Goni calfele şi se încuie în cameră cu Michal.

Abătuţi, flăcăii se îndreptară spre dormitor cu coada între picioare.

Până la miezul nopţii se auziră ţipetele îngrozitoare şi croncănitul înfiorător din casă. într-un târziu, Michal urcă scara clătinându-se, palid şi rătăcit.

- Ce ţi-a făcut? îl întrebă Merten. Terminat, Michal îl opri.
- Daţi-mi pace, vă rog.

Flăcăii nu se îndoiau cine îl pârâse pe Michal meşterului. A doua zi ţinură sfat în podul morii şi hotărâră să-1 pedepsească pe Lyschko.

- La noapte, zise Andrusch, îl scoatem din pat şi-i tăbârcim pielea.
- Fiecare câte un ciomag, strigă Merten.
- Pe urmă îl tundem chel şi-i mânjim faţa cu unsoare de ciubote şi cu funingine, mârâi Hanzo.

Michal stătea tăcut într-un colţ.

- Zi şi tu ceva, strigă Staschko, la urma urmei tu eşti acela care a fost turnat.

- Bine, hotărî Michal, o să vă spun ceva. Ceea ce a făcut Lyschko este o golănie. Dar ce vreţi să faceţi voi nu e cu nimic mai presus, înţeleg, la mânie nu-ţi cântăreşti cuvintele. Dar acum, că v-aţi vărsat năduful, lăsaţi-o moartă. Nu vreau să-mi fie ruşine pentru voi.

Vivat Augustus

Calfele nu se atinseră de Lyschko, dar din ziua aceea îl ocoliră. Nimeni nu-i vorbea, nimeni nu-i răspundea când întreba ceva. Juro îi aducea terciul şi ciorba într-o străchinioară separată, fiindcă, zise el, nu poţi să ceri cuiva să mănânce din aceeaşi strachină cu o canalie. Krabat era şi el de aceeaşi părere : cine îşi pârăşte camarazii la meşter merită să simtă dispreţul lor.

în nopţile cu lună nouă, când venea Naşul cu căruţa lui, meşterul trebuia iarăşi să pună mâna ca oricare altul. O făcea cu mult zel, de parcă ar fi vrut să le arate calfelor ce înseamnă să munceşti. Sau voia să se pună bine cu Naşul ?

Spre sfârşitul iernii, meşterul era mai mult pe drumuri, ba călare, ba cu sania. Calfele nu-şi băteau capul să afle ce fel de treburi va fi avut. Nu voiau să se încarce cu ce nu-i privea direct.

într-o seară, în preajma Sfântului Iosif - zăpada se topise, dar ploua cu găleata, iar calfele se bucurau că stau la căldurică pe o vreme atât de câinoasă - meşterului i se năzări, nici una, nici două, că are nevoie de caleaşca, pentru o treabă importantă, dar repede.

Krabat îl ajută pe Petar să înhame roibii. Ţinea de hăţuri şi striga:

-Hoo!

în timp ce Petar fugi în casă să-1 înştiinţeze pe meşter că trăsura e gata, Krabat aduse echipajul în faţa uşii. îşi aruncase peste cap o pătură de cai ca să nu-1 ude ploaia şi pregătise pături şi pentru meşter, căci era o caleaşca uşoară, deschisă în faţă.

Meşterul ieşi în grabă, urmat de Petar care ţinea felinarul. Se îmbrăcase într-o manta largă, iar pe cap îşi pusese tricornul său negru. Pintenii de la cizme zornăiau, iar sub manta se vedea o sabie.

Ce *nebunie,* se gândi Krabat în timp ce meşterul se urca pe capră. *Ce l-oji apucat să plece la drum pe potopul ăsta?*

Meşterul se înfofoli în pături şi îl întrebă, cumva într-o doară:

- Vrei să vii şi tu ?
- Eu?
- Fiindcă te mirai de ce plec.

Curiozitatea lui Krabat fu mai puternică decât frica de ploaie şi într-o clipă băiatul fu sus pe capră, lângă meşter.

- Ia arată-mi că ştii să mâni caii, spuse meşterul şi-i dădu biciul şi hăţurile. într-o oră trebuie să fim la Dresda.
- La Dresda ? într-o oră ? Krabat avea impresia că nu aude bine.
- Hai, dă-i drumul!

Trăsura o porni hurducăind pe drumul plin de hârtoape din pădure. Era o beznă de să-ţi bagi degetele în ochi.
- Mai repede, îl zori meşterul, nu poţi să mâni mai repede ?
- O să ne răsturnăm, meştere...
- Prostii! Ia dă-ncoace !

De aici, meşterul mână caii singur. Dar cum: ca vântul străbătură pădurea şi ajunseră la şoseaua spre Kamenz. Krabat se ţinea cu amândouă mâinile de capră, proptindu-se cu picioarele de fundul trăsurii.

Ploaia îl izbea în faţă, vântul aproape că-1 arunca din caleaşca.

Se lăsase ceaţa, intrară în goariă în norii lâptoşi, care îi înconjurau din toate părţile. Peste puţin se ridicară deasupra ceţei, întâi cu capetele, apoi din ce în ce mai mult, până când ceaţa ajunse la gleznele cailor.

Ploia încetase, luna strălucea, valurile de ceaţă acopereau pământul, argintii, ca o câmpie înzăpezită.

Mergeau oare peste câmp? Nu se auzea nici tropot de copite, nici hurducăit de roţi. De la un timp nu se mai simţeau nici zdruncinăturile caleştii. Krabat avea impresia că lunecă pe un covor, ca pe zăpadă, mai bine zis ca pe puf. Caii înaintau semeţi, în salturi moi.

Era o plăcere să goneşti astfel peste câmpia nesfârşită, sub clar de lună.

Dintr-o dată, trosc!, caleaşca se izbi de ceva, pocnind din toate încheieturile. O buturugă? O piatră de hotar? Ce te faci dacă s-a rupt osia sau, Doamne fereşte, una din roţi?
- Acuş mă uit!

Krabat e deja cu un picior pe scară, dar meşterul îl apucă şi-1 trase înapoi strigând :
- Stai locului! îi făcu semn să se uite în jos, printr-o spărtură din ceaţă. Lui Krabat nu-i venea să-şi creadă ochilor. Undeva jos se vedea coama unui acoperiş, un cimitir. Crucile şi mormintele aruncau umbre în lumina lunii.
- Ne-am împiedicat de turla bisericii din Kamenz, spuse meşterul. Fii atent să nu cazi din caleaşca.

Trase de hăţuri, pocni din bici şi îndemnă caii:
- Haida!

încă un hop, şi caleaşca o porni din nou. îşi continuară călătoria prin văzduh, rapid şi fără zgomot, peste norii care străluceau în lumina lunii, fără alte întreruperi.
- Şi eu care credeam, în prostia mea, că e ceaţă, se gândi Krabat.

Orologiul din turnul bisericii domneşti bătu nouă şi jumătate când meşterul şi Krabat intrară în Dresda. Caleaşca ateriza cu zgomot pe pavajul din curtea palatului. Un grăjdar veni în fugă şi puse mâna pe hăţuri:

- Ca de obicei, domnule?

- Zevzecule, spuse meşterul şi-i aruncă un ban. Sări din caleaşca şi-i zise lui Krabat să se ţină după el. Urcară în grabă scara exterioară care ducea la intrarea în palat.

în faţa portalului, un ofiţer le tăie calea. Era un găligan înalt ca bradul; în pieptarul său de zale, împodobit cu o eşarfă lată, de mătase, se oglindea luna.

- Parola!

în loc de răspuns, meşterul îl împinse în lături. Ofiţerul puse mâna pe sabie şi vru să treacă la atac, dar nu mai apucă, fiindcă meşterul îl făcuse stană de piatră doar plesnind din degete. Stătea ţeapăn cât era de mare, cu ochii holbaţi, cu dreapta pe mânerul săbiei.

- Hai, vino, strigă meşterul. Ăsta trebuie să fie nou pe aici.

Urcară în grabă scara interioară din marmură, trecură prin holuri şi
săli, pe lângă pereţi acoperiţi cu oglinzi şi pe lângă ferestre mari, înrămate de perdele grele, ţesute cu fir de aur. Se vede că santinelele de la uşi şi lacheii îl cunoşteau pe meşter, nimeni nu-i oprea din drum, nimeni nu-i sâcâia cu întrebări. Toţi se dădeau la o parte fără un cuvânt, se înclinau şi îi lăsau să treacă.

De când umblau prin palat, Krabat avea impresia că visează. Splendoarea, strălucirea şi bogăţia de aici îl ameţiseră, se simţea atât de sărăcăcios în halatul său de calfă.

Oare lacheii nu râd de mine ? se gândea el. Oare santinelele nu strâmbă din nas în spatele meu ?

Simţi că-şi pierde siguranţa şi se impiedică de ceva. Dar ce se întâmplase? Se împiedicase de o sabie care îi nimerise între picioare. A cui naiba mai era? Când ajunse iar în dreptul unei oglinzi îl cuprinse uimirea şi nu mai pricepu nimic : el însuşi era îmbrăcat într-o uniformă neagră, cu nasturi de argint; în picioare avea cizme înalte de piele, iar la cingătoare îi atârna într-adevăr o floretă. Oare chestia asta de pe cap era un tricorn ? Şi de când purta perucă, albă, pudrată, cu coadă ?

Meştere, vru să strige, ce-i cu mine ? Dar nu mai apucă, pentru că între timp ajunseseră într-o anticameră luminată de lumânări, unde aşteptau mai mulţi domni: tot căpitani şi colonei, curteni cu piepturile pline de stele şi de decoraţii.

Un şambelan se apropie de meşter:

- Ne pare bine că aţi sosit! Maiestatea Sa Principele Elector vă
aşteaptă. Şi arătând spre Krabat, adăugă:

N-aţi venit singur?

- Aghiotantul meu, zise meşterul. O să aştepte aici.

Şambelanul îi făcu semn unui căpitan:

- Domnul meu, vâ rog să vă ocupaţi de acest tânăr.

Ofiţerul îl trase pe Krabat spre o măsuţă, într-una din nişele de la fereastră.

- Vrei vin sau ciocolată, drăguţule ?

Krabat se hotărî pentru un pahar de vin roşu. în timp ce ciocnea cu ofiţerul, meşterul intră la Principe.

- Dă doamne să reuşească, spuse ofiţerul.
- Ce să reuşească? întrebă Krabat.
- O, dar ştiţi foarte bine, domnişorule. Oare nu se străduieşte de săptămâni mai-marele dumneavoastră să-1 convingă pe Maiestatea Sa că sfetnicii Domniei sale care vor să încheie pace cu suedezii sunt nişte proşti şi ar trebui trimişi la naiba.
- Aşa cred şi eu, răspunse repede Krabat, deşi habar n-avea despre ce era vorba. Domnii căpitani şi colonei care se strânseseră în jurul lor râdeau şi îi închinau câte un pahar:

- Pentru războiul cu Suedia! Fie ca Principele să hotărască să luptăm mai departe. De l-om pierde sau de l-om câştiga e tot una, important e să fie război.

Meşterul ieşi abia spre miezul nopţii. Principele îl conduse până în pragul anticamerei.

- Vă mulţumim, spuse el. Cinstim şi dorim sfatul Domniei Voastre, o ştiţi prea bine, chiar dacă a durat ceva timp până ne-am însuşit motivele şi argumentele Domniei Voastre. Acum hotărârea este defini tivă : războiul merge mai departe.

Ofiţerii zăngăniră săbiile şi-şi fluturară tricornurile :

- Vivat Augustus, strigară cu toţii. Glorie şi onor Principelui Elector ! Moarte şvezilor!

Principele Elector de Saxa, un bărbat greoi, cărnos, o namilă de om cu un spate de fierar şi cu nişte pumni care ar fi făcut cinste oricărui marinar, le mulţumi cu un gest. Şi iar i se adresă meşterului cu câteva vorbe ce nu puteau fi înţelese de cei din jur din cauza gălăgiei şi care probabil nici nu erau pentru alte urechi, după care îi dădu permisiunea să plece.

Lăsând în urmă curtenii şi ofiţerii din anticameră, Krabat îşi urmă stăpânul. Se întoarseră tot pe unde veniseră, trecând pe lângă ferestre şi oglinzi mari, prin săli şi coridoare, coborâră pe scara interioară de marmură şi ajunseră la portalul care dădea spre scara exterioară, unde îl găsiră pe ofiţerul care rămăsese înţepenit ca un soldăţel de plumb.

- Dă-i liber, Krabat, zise meşterul.

Krabat n-avu decât să pleznească din degete cum învăţase la Şcoala Neagră:

- Stânga 'mprejur, marş! comandă Krabat, iar ofiţerul scoase sabia din teacă, prezentă onorul, execută întoarcerea şi se îndepărtă în pas de defilare.

Caleaşca îi aştepta deja în curte. Grăjdarul raportă că se îngrijise de cai, după poruncă.

- Altfel o păţeai, îi răspunse meşterul. Urcară în caleaşca şi Krabat
îşi dădu seama că era iar îmbrăcat în hainele lui obişnuite. Foarte
bine, ce să facă la moară cu tricorn, cu sabie şi cu veston.

Trecură duruind podul peste Elba. Când ieşiră din oraş şi urcară colinele de pe celălalt mal, meşterul o luă peste câmp.

Caii se ridicară din nou de pe pământ şi goneau prin văzduh. Luna era la apus, coborâse destul de mult, era aproape să scapete. Tăcut, Krabat se lăsă furat de gânduri. Se uita în jos la satele şi orăşelele peste care treceau, la lanuri şi păduri, la iazuri şi la râuri, la câmpii, la mlaştini şi la carierele de nisip. Pacea şi întunericul domneau în această ţară liniştită.

- La ce te gândeşti? se interesă meşterul.
- Mă gândesc cât de departe poţi să ajungi cu Arta Neagră, dacă îţi dă putere chiar peste principi şi peste regi.

în zarea lumânării de Paşti

---------- # ----------

în anul acela Pastele căzu târziu, abia în a doua jumătate a lui aprilie. în seara de Vinerea Mare, Witko fu primit în Şcoala Neagră. Krabat nu văzuse în viaţa lui un corb mai ciufulit şi mai slăbănog ca Witko. I se părea cumva că penele bat în roşu, dar asta nu putea fi decât o închipuire.

Sâmbăta Pastelor calfele o petrecură făcându-şi rezerve de somn. Spre seară, Juro îi îndopă bine.

- Mâncaţi cât încape, îi îndemnă Hanzo ştiţi cât trebuie să vă ţină
de saţ.

Era prima dată când Lyschko avu iar voie să mănânce dintr-o strachină cu ceilalţi: rânduiala breslei cere ca în noaptea de înviere cei certaţi să se împace.

La căderea întunericului, meşterul trimise flăcăii să-şi aducă semnul. Totul se petrecu la fel ca în anul care trecuse : iar îi numără meşterul, iar plecară doi câte doi. De data asta, Krabat nimeri cu Juro.

- Unde mergem ? întrebă Juro, după ce-şi luară păturile.
- Dacă n-ai nimic împotrivă, să mergem la Crucea lui
Băumel.
- Bine, consimţi Juro, dacă ştii tu drumul. Pe mine nu te poţi bizui noaptea. Eu seara sunt bucuros dacă găsesc drumul din casă până la grajd şi înapoi.
- O iau eu înainte, zise Krabat. Ţine-te după mine şi ai grijă să nu te pierzi.

O porniră pe drumul pe care Krabat îl mai făcuse o dată cu Tonda. Nu era greu să treacă prin Mlaştina Scroafei. Abia după ce ieşeau din pădure era greu de găsit drumeagul care ducea pe lângă Schwarzkolm. *în cel mai rău caz,* îşi zise Krabat, o *luăm de-a dreptul peste câmp.* Dar nu fu nevoie.

Deşi era întuneric beznă, ieşiră taman la cărare. Merseră o vreme pe câmp, având în stânga luminile din sat, pe care le lăsară în urmă. Ieşiră la şosea şi merseră până la prima cotitură.

- Pe aici ar trebui să fie, zise Krabat.

înaintau la marginea pădurii, bâjbâind de la un pin la altul. Krabat se bucură când, în sfârşit, simţi cu degetele muchiile crucii de lemn.

- Vino încoace, Juro !

Juro se apropie în grabă, împiedicându-se la tot pasul.

- Cum de-ai găsit-o, Krabat? Numai tu eşti în stare de aşa ceva.

Se scociorî prin buzunare, scoase amnarul şi cremenea şi aprinseră
un mănuchi de vreascuri. La lumina focului, adunară coajă de copac şi crengi uscate de pe jos.

- Am să văd eu de foc, zise Juro. La foc şi la lemn mă pricep eu, la
atâta mă duce mintea şi pe mine.

Krabat se înfăşură în pătură şi se aşeză sub cruce. Stătea aici, cum stătuse Tonda acum un an, rezemat de cruce, cu genunchii la gură.

Juro îşi omora timpul cu poveşti. Din când în când, Krabat îi răspundea cu câte un *da, zău* sau *i-auzi.* O zicea la nimereală, fără să fie atent, dar Juro părea să se mulţumească cu atâta. Povestea cu zel, ba una, ba alta, câte îi treceau prin minte. Părea că nu-1 deranja lipsa de interes din partea lui Krabat.

Krabat era cu gândul la Tonda - şi, în acelaşi timp, gândul îi zbura la Kantorka. îi venise în minte fără voia lui şi abia aştepta clipa când va auzi glasul dinspre sat, la miezul nopţii.

Şi dacă n-o s-o audă ? Dacă anul ăsta o să cânte altă fată ? Dacă o să fie altă Kantorka ?

încercând să-şi amintească glasul ei, îşi dădu seama că lucrul acesta nu mai este posibil, se stinsese, sunetul lui dispăruse, i se şterse din minte. Sau doar i se părea? Aceasta îl durea, iar durerea pe care o simţi era ciudată, neobişnuită, ca şi cum ar fi fost rănit într-un loc de care până acum nu ştiuse.

încercă să-şi alunge tristeţea spunându-şi: *Nu mi-a păsat niciodată de fete şi nici de-acum n-o să-mi pese. Altfel cu ce m-aş alege ? M-ar paşte tot soarta lui Tonda. M-aş trezi pierdut, cu inima grea de durere, iar noaptea, când m-aş uita peste câmpia luminată de lună, aş ieşi câteodată din mine însumi, ca să mă duc acolo unde zace sub iarbă cea pe care am nenorocit-o.*

între timp, Krabat învăţase şi el arta de a ieşi din el însuşi. Era una dintre puţinele vrăjitorii de care meşterul le-a spus să se ferească, fiindcă se poate ca acela care îşi părăseşte trupul sâ nu mai fie în stare să găsească drumul înapoi. Nu poţi ieşi din tine, i-a învăţat meşterul, decât după ce se lasă întunericul, dar trebuie să te întorci neapărat înainte de ivirea zorilor.

Cine uită de vreme şi întârzie nu va mai afla niciodată drumul înapoi. Trupul lui îi va rămâne închis, va fi îngropat ca mort, iar el va fi osândit să pribegească fără odihnă, între viaţă şi moarte, neputând să se arate, să vorbească sau să se facă simţit în vreun fel. Aceasta era cea mal mare pedeapsă, pentru că şi cea mai prăpădită stafie este în stare să ciocănească, să facă să zăngăne oalele, să arunce cu surcele în perete.

Niciodată, făgădui Krabat în gând, *niciodată n-am să ies din mine, orice-arji să fie.*

Juro amuţise, şedea lângă foc şi abia se mişca. Dacă n-ar fi pus din când în când pe foc câte un vreasc sau câte o coajă de copac, ai fi zis că adormise.

Aşa se făcu miezul nopţii.

Iar bătură în depărtare clopotele de Paşti şi iar se înălţă din Schwarzkollm glasul de fată. Era glasul pe care Krabat îl cunoştea, pe care îl aşteptase şi pe care îl căutase zadarnic în amintire.

Acum însă, auzindu-1, se miră cum de putuse să-1 uite:

Hristos a înviat din morţi...

Krabat asculta cântecul fetelor din sat, împletirea vocilor care îşi răspundeau, mai întâi una singură, apoi toate împreună, iar cât timp cântau toate, abia aştepta s-o audă iar pe prima.

Oare ce păr o fi având Kantorka, îi trecu prin minte. O fi castaniu? Sau negru ? Sau bălai ca spicul de grâu ?

Simte dorinţa să o afle, să o vadă pe fata care cântă, o doreşte din toată inima.

Ei şi ce dacă ies din mine, cugetă el. *Doar pentru câteva clipe - atât cât să-i văd chipul.*

A şi rostit formula magică şi simte cum se desprinde de trup, cum iese, e acum un suflet în bezna nopţii.

Priveşte înapoi, spre foc, spre Juro, care mai-mai să aţipească, spre propriul său trup, ţeapăn, sprijinit de cruce, nici viu, nici mort. Tot ce înseamnă viaţă pentru Krabat este aici, afară. Se simte liber, uşor, scăpat de toate şi foarte treaz, cu toate simţurile mai treze ca oricând.

încă se mai îndoieşte dacă să-şi lase corpul singur. E ca şi cum s-ar rupe ultima legătură. Nu-i vine uşor, mai ales că ştie că despărţirea poate fi pentru totdeauna. Şi totuşi se îndepărtează de flăcăul de lângă foc, care îi poartă numele, şi se îndreaptă spre sat.

Nimeni nu-1 vede, nimeni nu-1 poate auzi pe Krabat. El însă vede şi aude totul aşa de clar încât se minunează de unul singur.

Fetele, cu felinare şi cu lumânări în mână, colindă pe uliţe încolo şi încoace, îmbrăcate de împărtăşanie, în negru, de la boneţică până la pantofi, doar cu o panglică albă frunte, peste părul strâns, cu cărare la mijloc.

Krabat se poartă cum s-ar purta dacă ar putea fi văzut. Se lipeşte de flăcăii din sat, care stau în grupuri pe marginea şoselei şi se uită la fete. Flăcăii ba le mai strigă, ba mai aruncă câte o glumă:

- Ia cântaţi mai tare, abia se aude!
- Aveţi grijă cu lumânările, să nu vă pârliţi.
- Veniţi încoace să vă încălzim niţel, că v-aţi învineţit de frig!

Fetele se prefac că nu-i bagă în seamă. Aceasta este noaptea lor,
numai a lor. îşi văd cuminţi de drum, colindând în sus şi în jos.

Mai târziu intră în câte o casă să se încălzească. Flăcăii se îmbulzesc să intre şi ei, dar gazda îi opreşte. Atunci se reped să le privească prin ferestruici. Fetele s-au strâns în jurul sobei, gospodina le îmbie cu gogoşi de Paşti şi cu lapte fierbinte. Flăcăii nu pot să vadă mai mult, căci gospodarul vine iar, cu o prăjină.

- Hai, valea de-aici le zice el. Ia vedeţi-vă de drum, dacă nu vreţi s-o
luaţi pe spinare !

Flăcăii pleacă bodogănind. Krabat îi urmează, deşi el ar putea să stea oricât. Flăcăii aşteaptă în vecini, până când fetele or să iasă să-şi continue colinda.

Krabat ştie acum că părul Kantorkăi este bălai. E subţirică, înaltă şi are un fel mândru de a păşi, de a-şi ţine capul drept. Dar Krabat ar fi trebuit demult să se întoarcă la Juro lângă foc. într-adevăr, asta ar trebui să facă. însă până acum n-a văzut-o pe Kantorka decât de departe, de la marginea drumului, şi tare ar vrea să se uite în ochii ei.

Krabat intră în zarea lumânării din mâna ei. Acum e aproape de ea. Niciodată n-a fost atât de aproape de o fată. Se uită la chipul tânăr, încadrat de boneţică neagră şi de panglica albă. Ochii sunt mari, calzi, se uită la el şi nu-1 văd. Dar poate-1 văd...

Krabat ştie că trebuie să se întoarcă neapărat la foc. Dar ochii fetei, ochii luminoşi în coroana genelor, îl ţin strâns, nu se poate despărţi de ei. Vocea ei i se pare că vine de foarte departe, nu mai contează de când i-a văzut ochii.

Krabat îşi dă seama că se apropie dimineaţa, dar nu se poate desprinde. Ştie că-şi riscă viaţa dacă nu se hotărăşte să se întoarcă pe loc. Ştie şi totuşi nu poate s-o facă. Până când, din senin, simte că-1 fulgeră o durere arzătoare, ca focul, care îl smulge brusc.

Krabat se trezeşte lângă Juro, la marginea pădurii. Pe dosul mâinii e un tăciune, îl aruncă în grabă în foc.

- Vai de mine, Krabat, se văicăreşte Juro. N-am vrut să te ard. Dar erai aşa de ciudat, dintr-o dată altfel decât te ştiu. Am vrut să te văd mai bine şi ţi-am luminat faţa cu vreascul ăsta. Dar cum să-mi dea prin minte că o să-ţi cadă o bucăţică de jar pe mână. Ia să văd, te-am ars rău ?
- Merge, răspunse Krabat şi scuipă pe arsură. Nu vrea să-i arate lui Juro că în sinea lui îi este recunoscător pentru neîndemânarea lui. Dacă nu l-ar fi ars Juro, acum n-ar fi aci. Durerea 1-a făcut să se întoarcă într-o clipită în trupul său şi asta în ultimul moment.
- Se luminează, zise Krabat. Hai să facem aşchiile.

Tăiară aşchiile şi le aprinseră:

Te însemn, frate fratele meu, Cu cărbune din crucea de lemn, Te însemn Cu semnul frăţiei de taină.

La întoarcere întâlniră fetele ducând ulcioarele cu apă. Krabat se întrebă preţ de o clipită dacă să intre în vorba cu Kantorka, dar se răzgândi pe dată: era doar cu Juro şi nici nu voia să o sperie.

Poveşti despre Pumphutt

---------- # ----------

Din nou jugul din faţa uşii, din nou palmele şi jurământul de supunere faţă de meşter. Toate acestea, Krabat abia dacă le lua în seamă, gândul lui era în cu totul altă parte. Ochii fetei îl urmăreau, deşi se uitaseră doar în lumina lumânării de Paşti, fără să-1 vadă.

Data viitoare am să mă arăt, îşi propuse Krabat, *să ştie că eu sunt acela la care se uită.*

Sosiseră şi ultimii flăcăi, apa se scurgea în scoc, moara porni. Meşterul îi goni la muncă.

Krabat îşi făcea treaba, dar parcă nu era el cel care cobora sacii din hambar, care turna grăunţele în pâlnie (chiar vărsă o grămadă pe alături) şi care, după un timp, începu să năduşească. I se părea că glasul meşterului vine printr-un zid, nu-1 atingea. De câteva ori se lovi fără voie de cineva, dus pe gânduri cum era. O dată alunecă de pe prima treaptă a scării podului şi se lovi la genunchi, dar abia dacă simţi durerea. îşi aranja sacul care era gata să-i cadă de pe umeri şi urcă mai departe.

Trăgea ca un ogar. Nu-i păsa că după un timp picioarele i se îngreunaseră, că stropi de sudoare zburau în toate părţile când se scutura, că trebuia să se chinuie de moarte cu blestemaţii ăştia de saci. Se

purta de parcă nimic din acestea nu l-ar fi privit. Tot ce se petrecea acum la moară era treaba acelui Krabat care zăcuse toată noaptea sub cruce, pe când celălalt Krabat, cel care fusese la SchwarzkoUm, era străin şi desprins de orice, nu avea de-a face cu nimic, nu înţelegea şi nici nu-1 interesa nimic din jur.

De data asta, Witko fu cel care se opri cel dintâi, dând semnalul pentru veselia generală.

Krabat se opri mirat, scuipă în mâini şi vru să mai înşface un sac. Juro îl înghionti:

- Opreşte-te, Krabat!

Lovitura fusese bine ţintită, sub umărul stâng, acolo unde te doare cel mai tare. I se tăiase răsuflarea, apoi zise cu vocea sugrumată -simţind cum primul şi al doilea Krabat se contopeau din nou :

- Măi, Juro, măi, vezi să nu-ţi trag eu una peste... nas, tâmpitule ce eşti!

Râd, beau, mănâncă gogoşile de Paşti, rumenite în untură. Mai târziu se pun pe joc.

Roata morii se-
învârteşte Ţac, ţac,
ţac Şi moraru-
mbâtrâneşte, De ce
trece, se prosteşte.
Tinerică şi-a luat,
Numai bună de
pupat. Morarul s-a
cocârjat. Numai
bună de iubit, Vai,
morarul s-a scrântit.

După o vreme, Staschko îl întrebă pe Andrusch dacă nu are chef să le povestească ceva, poate ceva despre Pumphutt.

- Bine, se învoi Andrusch. Dar mai daţi-mi nişte vin. Trase o duşcă bună din cană şi începu :

- într-o zi, Pumphutt ajunse la Schleife. Era aici un morar, un zgârie-brânză - trebuie să ştiţi - cum cred că altul nu se mai află pe pământ. Dar - tocmai îmi trece prin minte - poate că Witko nici nu ştie cine e Pumphutt.

Witko într-adevăr nu ştia. După cum se văzu, nici Krabat.

- Ei, atunci trebuie să vă spun mai întâi despre cine e vorba. Ascultaţi.

Pumphutt, explică el, este o calfă vendă, ca noi toţi, din ţinutul Spohla, aşa cred. E uscăţiv, lung cât o prăjină şi e aşa de bătrân, că nimeni nu-i cunoaşte vârsta. Dar dacă te uiţi la el, nu-i dai mai mult de patruzeci de ani. în urechea stângă poartă un cercel de aur, mititel şi subţirel, abia reuşeşti să-1 vezi când se întâmplă să strălucească în soare. în schimb, are o pălărie ţuguiată, cât roata carului de mare. De la pălărie i se trage şi numele, Pumphutt, adică pălărie umflată, şi

după pălărie poţi să-1 cunoşti, sau nu poţi, cum am să vă povestesc acuşica. M-aţi înţeles ?

Krabat şi Witko dădură din cap.

- Mai trebuie să ştiţi însă că Pumphutt ăsta e vrăjitor, poate cel mai mare dintre vrăjitorii care au trăit cândva în Lausitz, şi asta vrea să însemne ceva. Noi toţi cei de aici, puşi laolaltă, nu ştim nici pe jumătate din cât are Pumphutt la degetul mic. Şi cu toate astea, a rămas toată viaţa o simplă calfă. N-o fi avut chef să se facă meşter sau ceva mai mare, ispravnic sau judecător sau ceva dregător la curte, măcar că i-ar fi fost uşor să se facă orice-i trece prin cap, numai să fi vrut. însă el nu vrea. Şi ştiţi de ce ? Fiind calfă, e mai liber, şi el vrea să rămână liber, să umble vara de la o moară la alta, după cum îi e voia, să nu-i comande nimeni şi nici el să nu comande la nimeni. Aşa îi place lui să trăiască şi aşa mi-ar plăcea şi mie, dacă ar fi să-mi aleg eu viaţa, fir-ar ea să fie de viaţă!

Calfele erau întru totul de acord cu Andrusch. Să-ţi duci viaţa ca Pumphutt, să fi propriul tău stăpân, să nu trebuiască să joci după cum îţi cântă altul, asta le-ar fi plăcut şi lor. Mai ales astăzi, când abia îi juraseră iarăşi ascultare meşterului, legându-se pentru încă un an la moara din Mlaştina Scroafei.

- Ia începe odată povestea, Andrusch, strigă Hanzo.
- Ai dreptate, frăţioare. Mă tem că ocolul a fost cam mare. Ia mai daţi-mi o dată cana aia şi ascultaţi aici.
- Care va să zică, Pumphutt ajunse la Schleife, la acel morar pe care l-am pomenit deja, cărpănos din cale afară. îi părea rău de untul de pe pâine şi de sarea din ciorbă. De aceea era veşnic în harţă cu calfele, că nimeni nu mai voia să stea la el. Muncă multă, mâncare pe sponci. E doar lucru ştiut că munca grea nu se împacă defel cu mâncarea subţire.

Pumphutt ajunge deci la morarul ăsta şi-1 întreabă dacă n-are de lucru.

- De lucru e destul, zice morarul, care ar fi trebuit să ştie cu cine are de-a face, văzând pălăria ţuguiată şi cerceluşul. Dar tocmai asta e, că toţi care au de-a face cu Pumphutt, abia la urmă îşi dau seama că trebuiau s-o ştie de la început. Bineînţeles că morarul din Schleife habar n-are şi-1 angajază pe Pumphutt ca ajutor pe trei săptămâni.

Mai erau două calfe şi un ucenic, slabi ca nişte araci toţi trei, cu picioarele umflate de apă. Căci apă e din belşug la moară şi e singurul lucru pe care morarul nu-1 drămuieşte. Pâinea abia ajunge, terciul şi mai puţin, carne şi slănină nici de leac, doar din când în când câte o fărâmă de brânză şi, din joi în Paşti, câte o jumătate de scrumbie. Muncesc şi ei cum pot, fiindcă sunt săraci lipiţi, iar meşterul îi are la mână cu o hârtie,

cum că-i datorează bani şi de aceea nu pot fugi, aşa că stau şi rabdă.

Pumphutt rabdă şi el o vreme. Aude ucenicul plângând de foame, seară de seară, înainte de a adormi. Vede calfele cum se spală dimineaţa la fântână, slabe şi străvezii, de se vede soarele prin burţile lor.

într-o zi, când tocmai mâncau de amiază - în cameră să surzeşti nu alta, căci n-au oprit moara, tocmai umpluseră coşul cu hrişcă - intră morarul peste ei. Abia se apucaseră de zeama chioară, fără nici un gust, cu câteva urzici şi câteva fire de lobodă şi cinci-şase, poate şapte bobite de chimion. De acum Pumphutt socoteşte că i-a venit ceasul.

- Ia ascultă, meştere, strigă el, şi arată spre cratiţa cu supă. De
două săptămâni mă uit cum îţi hrăneşti oamenii de la moară. Nu crezi
că e cam puţin la atâta muncă ? Ia fă bine şi gustă şi mata, şi-i întinde
lingura. Morarul se face că n-a înţeles din cauza zgomotului din
moară, scutură din cap şi face, rânjind, semn către urechi.

Dar rânjetul îi trece una două. Pumphutt, care, vă daţi seama, ştie mai mult decât să mănânce pâine, bate o dată cu palma în masă şi clap !, moara se opreşte dintr-o dată, ca şi cum nici n-ar fi fost pornită. Totuşi apa se aude curgând în scoc şi izbindu-se de fofeze. Dar dacă nimeni n-a închis stăvilarul, de ce s-o fi oprit moara ?! O fi intrat ceva în maşinărie, numai să nu se fi înţepenit roata cu măsele sau osia.

Morarul şi-a revenit din prima sperietură şi începe să să se agite:

- Repede băieţi, repede. Tu de duci să închizi stăvilarul, noi ceilalţi să vedem ce e cu moara. Dar repede, hai, daţi-i zor!
- Nu e nevoie, îl opreşte Pumphutt foarte calm, şi de data asta el e cel care rânjeşte.
- Cum adică? întreabă meşterul.
- Fiindcă eu sunt acela care a oprit-o. -Tu?
- Da, eu, Pumphutt.

Ca un făcut, chiar în acel moment, o rază de soare cade peste o anumită ureche şi face să strălucească un anumit cercel.

- Tu eşti Pumphutt ? Morarului i se taie genunchii. Ştie prea bine ce
păţesc meşterii care îşi chinuie calfele şi le lasă să rabde de foame.
Doamne, se gândeşte el, *cum de nu mi-am dat seama când mi-a cerut de*
lucru. Orb am fost tot timpul!

Pumphutt îl trimite după hârtie şi cerneală. Apoi scrie ce să le dea de-acum încolo calfelor de mâncare :

- Pentru fiecare, o pâine de un sfert de kil pe zi - cântărită bine.
Dimineaţa un terci bun de arpacaş sau de mei fiert în lapte, duminica
şi de sărbători îndulcit cu zahăr. De două ori pe săptămână carne la
amiază şi legume pe săturate; în celelalte zile, mazăre sau fasole cu
slănină, găluşte sau alte mâncăruri săţioase, gustoase, drese cu toate
mirodeniile şi destul, aşa cum se cuvinte.

Scrie şi scrie, a umplut o foaie întreagă. îi arătă morarului

din Schleife punct cu punct tot ce trebuie să le dea de acum încolo.

- Semnează cu numele tău, îl îndemnă Pumphutt când lista fu gata, şi jură că ai să te ţii de ea.

Morarul ştie că n-are încotro, aşa că iscăleşte şi jură.

Pumphutt opreşte vraja izbind iar cu palma de masă şi clap !, moara o porneşte din nou. Lista le-o dă calfelor spre păstrare şi-i spune morarului, care de data asta îl înţelege perfect, cu tot zgomotul:

- Ca să fim înţeleşi, meştere, ai jurat şi jurat rămâne. Să te ferească sfântul să-ţi calci jurământul după plecarea mea, că altfel, clap ! Si iar se opri moara, într-o clipită, încât morarul tresări de spaimă. Dar atunci, îi zise Pumphutt, atunci adio pentru totdeauna, şi nimeni nu va mai putea să-ţi pornească jucăria, ţine bine minte.

Zicând acestea, porni din nou moara şi-şi văzu de drum.

De atunci, se zice că la moara din Schleife calfele o duc bine. Primesc tot ce li se cuvine, nimeni nu mai rabdă de foame şi la nici unul nu i se mai umflă picioarele de apă.

Flăcăilor le place povestea despre Pumphutt.

- încă una, îl îndeamnă ei, mai zi-i. Hai, mai trage o duşcă şi dă-i drumul.

Andrusch îşi umezeşte gâtlejul şi începe iar cu Pumphutt, cum le-a dat o lecţie meşterilor din Bautzen şi din Sohrau, şi din Rumburg, şi din Schluckenau. Pentru Pumphutt era o nimica toată să-i îmblânzească pe meşteri, dar pentru calfe o mare uşurare.

Lui Krabat îi veni în minte meşterul lor şi călătoria la Principele din Dresda. Se întrebă care ar fi mai tare, dacă Pumphutt ar ajunge din întâmplare la ei şi ar fi să-şi măsoare forţele.

Târgul de cai cu bucluc

---------- <p ----------

După Paşti începură să înnoiască lemnăria din moară. Cu asta, meşterul îl însărcinase pe Staschko, fiindcă el era cel mai iscusit, şi-i dăduse ca ajutoare pe Kito şi pe Krabat. Din cămară şi până la acoperiş, tot ce era din lemn trebuia cercetat, şi unde găseau o grindă care stătea să se rupă, un prag gata să iasă din cep, o scândură mâncată de cari, totul era înlocuit sau reparat într-un fel sau altul. Căptuşeala scocului trebuia reparată ici-colo, stăvilarul trebuia refăcut şi pe deasupra mai era nevoie să construiască şi o roată nouă.

Staschko şi ajutoarele sale făceau mai totul din bardă, aşa cum se cuvine pentru o adevărată calfă de morar. Rareori puneau mâna pe fierăstrău, numai când n-aveau încotro, dar n-o făceau cu plăcere.

Krabat era bucuros că avea o treabă care îl împiedica să se gândească la alte lucruri, adică la Kantorka.

Şi totuşi se gândea destul de des la ea şi îi era teamă să nu-i ghicească ceilalţi gândurile. Lyschko cel puţin mirosise ceva, fiindcă într-o bună zi îl întrebă ce păţise.

- Eu ? făcu Krabat pe miratul. Cum adică ?
- Uite aşa, de la o vreme abia dacă asculţi când îţi vorbeşte cineva. Am mai cunoscut eu unul, îl durea inima după o fată - umbla la fel ca tine.
- Şi eu, răspunse Krabat, strâduindu-se să pară cât se poate de liniştit, am cunoscut pe unul care credea că aude iarba cura creşte, dar nu erau decât paiele care foşneau în căpăţâna lui.

La Şcoala Neagră, Krabat îşi dădea toată silinţa şi nu după mult timp ştia la fel de mult din Ştiinţele Secrete ca şi calfele mai vechi. Numai Hanzo şi Merten îl întreceau, şi, desigur, Michal, care de la începutul anului ajunsese fruntaş, întrecându-i cu mult pe ceilalţi.

Meşterul era vădit mulţumit de silinţa lui Krabat. îl lăuda adeseori şi îl îndemna să continue tot aşa.

- Prevăd, zise el în mal, într-o vineri după lecţie, că ai să ajungi
departe în Arta Artelor. După părerea mea, eşti făcut pentru aşa ceva.
Ce crezi, de ce oare te-am luat cu mine la Curte ?

Krabat era mândru că meşterul era mulţumit de el. Era doar păcat că prea rar avea prilejul să pună în aplicare cele învăţate la Şcoala Neagră.

- Pentru asta există leac, zise Meşterul de parcă i-ar fi citit gândurile.
Al să te duci mâine cu Juro la târg la Wlttichenau să-1 vinzi ca armăsar
pentru cincizeci de galbeni. Dar să bagi bine de seamă să nu-ţi facă
prostovanul vreo poznă.

A doua zi, Krabat şi Juro o porniră spre Wittichenau. Krabat îşi aminti de Blaschke-Vinde-Boi şi începu să fluiere voios. Târgul de cai promitea să fie cu haz. De aceea i se părea ciudat că Juro era abătut şi pe măsură ce se apropiau de Wittichenau lăsa nasul tot mai în jos.

- Ce e cu tine ?
- De ce ?
- Fiindcă faci o mutră de parcă te-ar duce la spânzurătoare.
- Ce să fie, ce să fie, zise Juro şi-şi suflă nasul cu două degete. Mă tem că n-am să reuşesc, nu m-am prefăcut niciodată în cal.
- Nu e chiar aşa de greu, am să te ajut şi eu.
- La ce bun ? Juro se oprise din mers şi se uita trist la Krabat. O să mă preschimb într-un armăsar, foarte bine, o să mă vinzi cu cincizeci de galbeni - şi cu asta gata povestea. Pentru tine, Krabat, dar nu pentru mine. De ce ? Foarte simplu. Cum scap eu de înfăţişarea de cal, fără ajutorul tău ? Tare mă tem că meşterul mi-a copt-o ca să scape de mine.

- Ei, na! îl opri Krabat. Ce prostii îndrugi ?
- Ba aşa e, îl contrazise Juro. N-am să reuşesc niciodată, sunt prea prost.

Ţi-era mai mare mila să-1 vezi cum stătea pleoştit, cu nasul în jos, vai şi-amar de capul lui.

- Ce-ai zice dacă am schimba rolurile, propuse Krabat. Important e să-i ducem meşterului banii, cred că îi e totuna cine pe cine vinde.

Juro era fericit.
- N-am să uit asta toată viaţa, frate.
- Hai, lasă, îi răspunse Krabat. Dar promite-mi că nu povesteşti nimănui. Restul n-o să fie prea greu, cred...

îşi continuară drumul fluierând, iar când văzură acoperişurile din Wittichenau părăsiră şoseaua şi se ascunseră după o şură.
- E un loc bun, zise Krabat, aici nu ne vede nimeni când mă preschimb în cal. Dar ţine minte că în nici un caz n-ai voie să mă dai sub cincizeci de galbeni. Şi, înainte să mă dai, nu uita să-mi scoţi căpăstrul, altfel rămân toată viaţa armăsar şi parcă nu prea-mi surâde.
- Nu te teme, îl asigură Juro, am să fiu cât se poate de atent. Sunt eu prost, dar nu chiar aşa.
- Bine, zise Krabat, aşa să fie.

Rosti formula magică şi se preschimbă într-o mândreţe de cal negru, cu căpăstrul pus şi cu o şa splendidă.
- Nu-ţi fie de deochi, îl lăudă Juro, parcă eşti un cal de paradă.

Văzându-1, geambaşii din Wittichenau nu-şi credeau ochilor şi rămâneau cu gura căscată. Veneau în fugă din toate părţile.
- Cât face ?
- Cincizeci de galbeni.

Nu trecu mult şi un geambaş din Bautzen era gata să plătească preţul cerut. Dar tocmai când să bată palma, un străin se băgă în negoţ. Purta o căciulă poloneză cu blăniţă şi o jachetă de călărie roşie, încheiată cu fireturi de argint. Părea un colonel ieşit la pensie sau altă persoană de rang.

- Vezi că faci o afacere proastă, îl dăscăli el pe Juro cu o voce răguşită. Armăsarul face mai mult de cincizeci de galbeni - îţi ofer o sută!

Negustorul din Bautzen se înfurie. Ce se bagă nebunul ăsta în afacerea lui? Nimeni nu-1 cunoştea pe nobilul străin, numai Krabat, el singur ştia cine e. îl recunoscuse imediat, după legătura neagră care îi acoperea ochiul stâng şi după glas. începu să tropăie nervos, sâ-şi fremăte nările. Cum să-1 prevină pe Juro ? Dar Juro părea să nu observe neliniştea lui Krabat. Se vede că suta de galbeni îl orbise cu totul.

- Ce te mai gândeşti, îl zori străinul. Scoase o punguţă şi i-o aruncă flăcăului.

Juro se aplecă în faţa nobilului.

- Mii de mulţumiri, domnule, spuse Juro.

într-o clipită, străinul îi smulse lui Juro căpăstrul din mână şi sări direct în şa, în spatele lui Krabat. îl împunse cu pintenii aşa de tare în coaste, încât Krabat se cabra nechezând.

- Nu pleca, domnule, ţipă Juro. Căpăstrul! Trebuie să-mi dai căpăstrul!

- Nici un căpăstru! Străinul începu să râdă. Acum îl recunoscu şi Juro.

Meşterul îl izbi pe Krabat fără milă cu cravaşa şi, fără să se mai uite la Juro, o porni în goană.

Bietul Krabat! Meşterul îl alergă peste câmpie, în lung şi în lat, îl goni pe unde i se năzări, peste tufişuri şi parale, prin mărăcinişuri şi prin noroaie.

- Am să te învăţ eu să asculţi!

Când Krabat obosea, meşterul îi trăgea una cu cravaşa. îi dădea pinteni, iar flăcăului i se părea că sunt cuie înroşite în foc.

Krabat se străduia să scape de călăreţ, se cabra, se opunea din toate puterile când meşterul trăgea de frâu şi se oprea brusc, încercând să-1 arunce peste cap.

- N-ai decât, strigă meşterul, de mine nu scapi. Krabat făcu o ultimă încercare, dar nici aceasta nu reuşi. Dându-şi seama că nu poate scăpa de meşter, se dădu bătut şi se cuminţi.

Era lac de sudoare, gura îi era plină de spumă, sudoarea îi curgea din coamă, trupul îi aburea, tremura şi gâfâia. Din coapse îi curgea sânge, îl simţea cald, cum se prelingea în jos pe picioare.

Meşterul îl opri, îl puse să alerge la trap. Galop la dreapta, galop la stânga, iar trap uşor, apoi la pas şi ptrrr!

- Cu mâna ta ţi-ai făcut-o. Meşterul descăleca şi-i slăbi zăbala. Ia fă-te om înapoi.

Krabat se prefăcu iar în om, dar semnele, juliturile, rănile şi vânâ-tăile îi rămaseră.

- Asta ţi-e pedeapsa pentru că n-ai ştiut să asculţi. Când îţi dau ceva de făcut, o faci întocmai cum ţi-am spus, şi nu altfel. Data viitoare nu scapi aşa ieftin, să ţii minte.

Meşterul vorbea serios.

- Şi încă ceva, ridică el iar glasul. Nu te opreşte nimeni să te răzbuni pe Juro. Ţine!

îi întinse cravaşa, se întoarse şi, după câţiva paşi, se ridică în văzduh. Se prefăcu într-un uliu, care se îndepărta în zbor rapid.

Krabat se îndreptă şchiopătând spre casă.

Din doi în doi paşi trebuia să se oprească. Picioarele îi erau de plumb. Toate oasele îl dureau, muşchii îi erau rană vie. Ajuns la

şoseaua spre Wittlchenau, se trânti la umbra primului copac să-şi tragă sufletul. Oare ce-ar zice Kantorka dacă l-ar vedea acum ? După un timp se ivi Juro, spăşit, plin de remuşcari.

- Ei, Juro!

Prostovanul se sperie la strigătul lui Krabat.

- Tu eşti ?
- Da, răspunse Krabat, eu sunt.

Juro se dădu un pas înapoi. Cu o mână arătă spre cravaşa, cu cealaltă îşi acoperi faţa.

- Vrei să mă baţi? zise.
- Aşa ar trebui, răspunse Krabat. Meşterul m-a sfătuit s-o fac.
- Merit să mă snopeşti în bătaie, ai dreptate, şi dacă o faci chiar acum, scap mai repede.

Krabat îşi trecu mâna peste frunte.

- Şi crezi că rănile mi se vindecă mai repede dacă te cotonogesc ?
- Dar dacă n-o faci, ce-o să zică meşterul?
- Nu mi-a poruncit-o, răspunse Krabat. M-a sfătuit doar. Ia vino încoace şi aşază-te lângă mine.
- Cum zici tu, spuse Juro.

Scoase din buzunar o bucăţică de lemn sau ce o fi fost şi desenă un cerc în jurul lor. După asta însemnă cercul cu trei cruci şi cu pentagrama.

- Ce faci? se miră Krabat.
- Ah, nimic, se codi Juro. Asta ne apară de muşte şi de tăuni, ştii, nu-mi place să mă mănânce. Ia arată-mi spinarea.

îi ridică poala cămăşii.

- Vai de mine, dar bine te-a mai aranjat.

Fluieră printre dinţi şi se scotoci prin buzunare.

- Uite, ar fi aici nişte alifie pe care o am tot timpul la mine, un leac de la bunica mea. Vrei să te ung cu ea ?
- Dacă tu crezi că ajută, răspunse Krabat. Juro îl asigură:
- De stricat nu poate să strice.

îl unse cu grijă. Alifia era plăcută, răcoritoare şi durerile slăbiră repede. Krabat avea impresia că îi creşte piele nouă.

- Ia te uită, se miră el.
- Bunica mea era o femeie deşteaptă. De fapt toţi din familia mea sunt deştepţi - afară de mine, auzi, Krabat, afară de mine. Când mă gândesc că din prostia mea puteai să rămâi mârţoagă până în vecii vecilor... Se scutură şi-şi dădu ochii peste cap.
- Ia mai termină cu văicăreala, îi spuse Krabat. Vezi doar că până la urmă am avut noroc.

O porniră spre casă împăcaţi. Când trecură de Mlaştina Scroafei, înainte de a ajunge la moară, Juro începu să şchiopăteze.

- Trebuie să şchiopătezi şi tu, Krabat.

- De ce ?
- Ca să nu afle meşterul de alifie. Nimeni să nu afle.
- Bine, dar tu de ce şchiopătezi?
- Fiindcă m-ai omorât în bătaie, ţine bine minte.

Vin şi apă

---------- Ş ----------

La sfârşitul lui iunie începură să construiască o roată de moară nouă. Staschko lua măsura după cea veche, iar Krabat îl ajuta. Fiecare părticică trebuia să fie la fel de mare ca la roata cea veche, fiindcă cea nouă, odată terminată, urma să fie aşezată pe osia celei vechi. îşi făcuseră atelierul în spatele grajdului cailor, între şopron şi şură. Acolo îşi petreceau zilele, cioplind piesă cu piesă: spiţele, obezile, fusceii, măselele, lopeţile, după cum le măsura şi le desena Staschko.

N-ai voie să te abaţi nici o câtime, îşi tot dăscălea el ajutorul, altfel când o fi să pornim moara ne facem de râs.

Se însera tot mai târziu şi când vremea era frumoasă calfele stăteau afară, în faţa morii, iar Andrusch le cânta la muzicuţă.

în astfel de zile, Krabat tare mult ar fi vrut să se repeadă până la Schwarzkollm. Poate ar fi văzut-o pe Kantorka în faţa casei, ea i-ar fi răspuns la bineţe, făcându-i cu mâna. Sau poate stătea cu fetele şi cântau ? Când vântul bătea dinspre Schwarzkollm, lui Krabat i se părea că aude un zvon de cântec din depărtare, dar aşa ceva nu era cu putinţă, pentru că între moară şi sat era pădurea.

Măcar de-ar fi găsit un motiv să plece, o ocazie obişnuită, nevinovată, care să nu-i trezească bănuiala lui Lyschko. Poate că într-o bună zi această ocazie se va ivi, fără să se teamă de bănuieli şi fără s-o pună în pericol pe Kantorka.

Dacă se gândea bine, nici nu ştia prea multe despre ea. Ştia bine cum arată, asta da. Cum păşeşte, cum îşi ţine capul sus, cum îi sună glasul, astea le ştia aşa de bine, de parcă ar fi cunoscut-o dintotdeauna. Şi ştia că ea niciodată nu va putea fi smulsă din viaţa lui, aşa cum nu putea fi smuls nici Tonda. Şi totuşi nu ştia nici măcar cum o cheamă. De aceea îi spunea Kantorka, adică solista. încerca din când în când să-i ghicească numele, îi făcea plăcere să aleagă un nume: Milenka, Raduschka..., Duschenka, da, ăsta ar fi un nume potrivit.

Bine, se gândi Krabat, *bine că nu-i ştiu numele adevărat. Cât timp nu-l ştiu, nu pot să-l trădez. Nici treaz şi nici în somn, aşa cum m-a învăţat Tonda mai de mult, când am stat amândoi lângă foc în noaptea de înviere.*

încă nu fusese la mormântul lui Tonda. într-una din dimineţi se trezi înainte de ivirea zorilor, se furişă din moară şi fugi spre mlaştină. De fiecare fir de iarbă, de fiecare crenguţă atârna un strop de rouă. Prin iarba umedă rămânea în urma lui o dâră întunecată.

La răsăritul soarelui ajunse la capătul din vale al Locului Sterp, nu departe de locul unde dăduseră de pământ tare când venise cu Tonda de la turbărie. Pe drum, culesese câteva flori să le pună pe mormântul lui Tonda. în faţa lui se întindea un şir de movile lunguieţe, joase, luminate de soarele dimineţii. Toate erau la fel, nici un semn, nici o deosebire. Oare pe Tonda îl îngropaseră la capătul stâng sau la cel drept? Distanţele dintre movilite nu erau egale, era posibil ca mormântul lui Tonda să fie undeva printre ele.

Krabat era nedumerit. Amintirea nu putea să-1 ajute nicicum. Când îl îngropaseră pe Tonda, totul era neted, ascuns sub albul zăpezii.

N-a fost să fie, se gândi Krabat. Păşi încet de-alungul şirului de movilite şi puse câte o floare pe fiecare. Când ajunse la capăt, mai rămăsese una. O învârti între degete, se uită la ea şi zise: *Pentru următorul pe care-l vom îngropa aici.* Lăsă floarea să cadă şi înainte ca ea să atingă pământul îşi dădu seama ce spusese. Krabat se cutremură, dar nu-şi mai putea lua vorba înapoi. Floarea zăcea unde căzuse, la capătul de sus al şirului de movilite, în dreapta, spre marginea pădurii.

La moară se părea că nimeni nu-i observase lipsa, şi totuşi cineva îl urmărise în secret: Michal. Seara, îl dojeni între patru ochi:

- Morţii sunt morţi. Ţi-am mai spus-o o dată şi ţi-o repet. Cine moare la moara din Mlaştina Scroafei trebuie uitat ca şi cum n-ar fi trăit. Numai aşa pot să supravieţuiască ceilalţi. Noi trebuie să trăim mai departe. Promite-mi că vei ţine seama de asta.
- îţi promit, spuse Krabat şi dădu din cap, dar ştia bine că nu putea şi nici măcar n-avea de gând să-ncerce să-şi ţină promisiunea.

Puse cap la cap, zilele cât lucraseră la roată făceau trei săptămâni bune. Nu folosiseră nici un cui de fier, piesele, care se potriveau întocmai, fuseseră prinse în cepuri. Când vor lăsa roata la apă, cepurile se vor umfla şi vor ţine mai trainic decât orice clei.

Staschko se convinse pentru ultima oară că toate măsurile erau exacte şi că nu mai lipsea nimic, după care se duse la meşter şi-i raportă că roata este gata.

Meşterul hotărî ca roata să fie instalată miercuri. Acum ar fi trebuit să dea de veste la toţi morarii din vecinătate şi să-i poftească, după cum era obiceiul, la praznic, împreună cu calfele lor. Dar morarul din Mlaştina Scroafei nu se sinchisea de astfel de obiceiuri. Ce *să caute nişte străini la moară,* zicea el. *Roata o punem şi singuri.*

Până miercuri, Staschko, Krabat şi Kito mai aveau destule de făcut. Aveau să clădească o schelă din bârne tari deasupra roţii vechi şi a

scocului, apoi să se îngrijească de funii puternice, de scripete şi de vârtelniţă, să pregătească dulapi, role, pârghii şi câte altele.

Marţi seara, calfele împodobiră spiţele roţii cu ghirlande verzi, iar la urmă Staschko împleti şi câteva floricele. Era mândru de opera sa şi dorea ca toţi să o ştie.

Miercuri dimineaţă, Juro îi ospăta cu un morman de plăcinte.

- Aşa m-am gândit eu, cu ceva bun în burdihan, munca o să meargă mai cu spor. Mâncaţi pe săturate, dar cu grijă să nu vi s-aplece.

După masă, o porniră spre atelier; meşterul îi aştepta deja acolo. La comanda lui Staschko petrecură pe sub roată lemnele pe care aveau să o ducă, câte trei de fiecare parte a butucului.

- Gata?, întrebă Staschko.
- Gata!, strigară morarul şi calfele.
- Să fie într-un ceas bun. Sus cu ea, hei-rup!

Duseră roata până la scoc şi o aşezară pe iarbă, lângă schelă.

- Cu grijă, comandă Staschko, să nu se desfacă.

Michal şi Merten se urcară pe schelă şi ridicară osia cu roata veche cu nişte scripeţi, atârnând-o de o grindă. Ceilalţi traseră cu pârghiile roata de pe osie, peste capătul din faţă, o scoaseră din lăcaşul ei şi o duseră de acolo.

Ridicară apoi roata nouă, o duseră la scoc şi o coborâră până ce butucul ajunse la înălţimea osiei. De acum nu mai aveau decât să petreacă osia prin inelul butucului. Staschko era lac de sudoare din cauza emoţiei. Coborâse în scoc, împreună cu Andrusch, şi le striga de acolo :

- Un pic mai la stânga... cum încet... mai aproape... acum mai jos cam un lat de palmă... atenţie să nu-i stricaţi muchiile!

Totul merse bine, până când, dintr-o dată, Andrusch se apucă cu mâinile de cap şi trase o înjurătură.

- Uită-te şi tu ce cârpăceală aţi făcut, strigă el către Staschko, arătând spre gaura butucului. Pe acolo nu poţi să bagi decât o coadă de mătură, nicidecum fusul unei roţi de moară.

Staschko se sperie grozav. Măsurase doar totul cu multă grijă, şi iată că gaura de la inelul butucului era prea mică, până şi Juro şi-ar fi dat seama, chiar după ochi.

- Nu... nu înţeleg, bâlbâi Staschko.
- Nu ? întrebă Andrusch.
- Nu, răspunse Staschko.
- Ba eu înţeleg, zise Andrusch râzând. Ceilalţi îşi dăduseră seama de la început că Andrusch făcuse o glumă. Plesni din degete şi iată că totul era iar în ordine. Gaura butucului avea mărimea corespunzătoare şi roata se potrivi întocmai pe fus.

Staschko nu era supărat pe Andrusch. Era doar bucuros că trecuse partea cea mai grea. Ce mai rămăsese era o nimica toată. Calfele

aduseră fusul la locul lui, îndepărtară frânghiile şi fixară roata cu pene şi cu cepuri. Mai traseră câteva ciocane întărind penele şi gata.

Meşterul lucrase umăr la umăr cu ceilalţi. Acum se urcă pe schelă, şi Juro trebui să-i aducă vin. Stând deasupra scocului, meşterul închină cu ulcica plină. Bău o înghiţitură în sănătatea calfelor, iar restul îl vărsă peste roata împodobită.

- întâi vin şi apoi apă! strigă el. Haideţi s-o pornim I

Hanzo dădu drumul la stăvilar şi în chiotele calfelor roata cea nouă se puse în mişcare.

După ce terminară treaba, calfele scoaseră masa lungă şi băncile din odaia lor în faţa morii, iar Lyschko şi Witko aduseră jilţul meşterului şi-1 aşezară pe iarbă, în capul mesei. Apoi flăcăii se spălară în iaz şi în timp ce se ferchezuiau şi se îmbrăcau cu cămăşi şi halate curate, în bucătărie, Juro făcu ultimele pregătiri pentru masa de sărbătoare.

La udarea roţii mâncară friptură şi băură vin. Petrecură sub cerul liber până seara târziu. Meşterul era foarte bine dispus şi avea chef de vorbă. îi lăudă pe Staschko şi pe ajutoarele sale. Găsi o vorbă bună chiar şi pentru Juro, prostovanul: că friptura ţi se topea în gură şi că vinul era o binefacere. Cântă împreună cu flăcăii, spuse snoave, îi îmbie la băut şi bău mai mult decât ei toţi.

- Bucuraţi-vă de viaţă, băieţi. Mă apucă invidia, nu alta, când mă uit la voi. Nici nu ştiţi ce bine o duceţi.
- Cine, noi? întrebă Andrusch şi se apucă cu mâinile de cap. Ia auziţi, fraţilor. Meşterul ne invidiază!
- Pentru că sunteţi tineri.

Meşterul se întristase, dar pentru scurt timp ; apoi începu să povestească despre timpul când era el ucenic, cam de vârsta lui Krabat.

- Aveam pe atunci un prieten bun, trebuie să ştiţi, îl chema Jirko.
Am învăţat împreună la moara din Commerau. Mai târziu am pornit tot
împreună în drumeţie, am bătut ţinutul Lausitz în lung şi în lat, apoi
Silezia, am trecut până şi în Boemia. întotdeauna când ajungeam la un
morar îl întrebam dacă are de lucru pentru doi, căci de unul singur nu
ne-am fi angajat nici eu, nici Jirko. Cât eram împreună, totul era mai
uşor şi era şi mai vesel. Jirko găsea întotdeauna ceva de râs. Dar la
muncă putea să tragă, când era nevoie, şi pentru trei. Iar fetele erau
moarte după noi, nici nu vă puteţi închipui.

Meşterul se luase cu povestea. Din când în când se oprea, trăgea o duşcă şi iar o pornea: cum au nimerit el şi Jirko într-o zi la o Şcoală Neagră unde au învăţat şapte ani vrăjitoria şi cum au pornit-o iar prin ţară.

- Odată, începu meşterul, ne angajasem la o moară pe lângă Coswig,
când într-o zi trecu Principele Elector, cu alaiul de vânătoare. Făcuseră

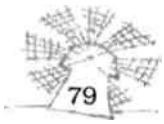

popas la umbră, în poiana din spatele morii. Noi, calfele, printre care Jirko şi cu mine, ne ascunsesem în tufişuri şi ne uitam la ei cum benchetuiau.

Doi slujitori aşternuseră o faţă de masă pe iarbă, iar principele şi musafirii se aşezaseră împrejur şi mâncau din farfurii de argint: pateuri de prepeliţă cu trufe, vânat, trei feluri de vinuri, iar la desert cofeturi. Toate fuseseră aduse pe cai, în ditamai coşurile.

Când doamnele şi domnii au terminat masa, principele - pe atunci era tânăr - a scos un râgâit puternic, ca semn că era sătul şi mulţumit, şi a declarat că după un asemenea prânz copios la iarbă verde se simte puternic cât doisprezece boi la un loc. Văzându-ne pe noi băieţii cum ne holbam la ei, a strigat să-i aducem o potcoavă, dar repede, că se sparge de atâta forţă.

Noi ştiam din auzite că înălţimea Sa era în stare să rupă o potcoavă de fier cu mâinile, uite aşa: trosc!. Puteam să ne dăm seama pentru ce-i trebuie, iar Jirko a dat fuga la grajd şi i-a adus o potcoavă.

- Poftiţi, înălţimea Voastră.

Principele a apucat potcoava cu amândouă mâinile. Vânătorii, care stăteau mai la o parte lângă cai şi lângă câini, săriseră şi ei şi aşteptau cu cornurile pregătite şi cu buzele ţuguiate - iar în momentul în care principele a rupt-o, au început să sufle din răsputeri, umflându-şi obrajii ca nişte baloane. în sunetul cornurilor de vânătoare, principele a ridicat triumfător cele două jumătăţi de potcoavă, arătându-le tuturor. După asta a întrebat domnii din alaiul de vânătore dacă este cineva printre ei care să facă la fel.

Toţi au răspuns că nu, doar pe Jirko, ca de obicei, îl mânca spinarea. Se înfăţişă în faţa Principelui şi zise:

- Cu voia Domniei Voastre, eu pot face ceva mai grozav: pot să lipesc potcoava la loc.
- Mare scofală, zise principele, asta poate face orice fierar.
- într-adevăr, cu foaie şi cu foc, aprobă Jirko, dar nu cu mâna goală.

Fără să aştepte răspunsul principelui, îi ia din mână cele două
jumătăţi, le lipeşte una de alta, bolboroseşte ceva şi-i întinde Principelui potcoava.

- Poftiţi, înălţimea voastră, zice el.

Principele i-o smulge din mână, se uită la ea, o răsuceşte pe toate părţile. Potcoava este întregă, ca turnată.

- Ei na, mârâie el. Doar n-oi vrea să credem că ţine.

Vrea s-o mai rupă o dată. *Nu poate fi prea greu,* se gândeşte el. Dar se vede că nu ţinuse seama de Jirko. Se opinteşte din toate puterile, vinele de la gât i se umflă de un deget. Sudoarea îi curge de pe frunte, iar ochii mai-mai să-i iasă din orbite. Se face roşu la faţă ca un curcan, apoi vineţiu. Buzele-i sunt albe de efort şi subţiri ca două linii trase cu creta.

Apoi, dintr-o dată, Înâlţimea-Sa aruncă potcoava. E galben ca ceara de furie.

- Caii! porunceşte el. Plecăm !

De abia a putut să se urce în şa, aşa de slăbit era Luminăţia-Sa. De atunci, întotdeauna a făcut un ocol în jurul morii din Coswig.

Meşterul îi dădu înainte cu băutura şi cu istorii din vremea cât era calfă, despre el şi despre Jirko, mai ales despre acesta. Până când Michal îl întrebă ce s-a ales din acel Jirko. Se făcuse târziu, stelele se iveau pe cer, iar luna se ridicase peste acoperişul ţuguiat al grajdului de cai.

- Vrei să ştii ce s-a-ntâmplat cu Jirko ? !, întrebă meşterul, apucând
ulcica de vin cu amândouă mâinile. L-am omorât.

Flăcăii săriseră de pe bănci.

- Da, repetă meşterul. L-am omorât cu mâna mea. într-o zi am să
vă povestesc cum am ajuns să fac asta. Dar acum mi-e sete, daţi-mi
vin, vin!

Turnă în el, fără să mai scoată o vorbă, până se prăbuşi în jilţul său, ţeapăn ca un mort.

Privindu-1, băieţii se cutremurară. Nu se putură hotărî să-1 ducă în casă, aşa că îl lăsară afară în jilţ. Dimineaţă, meşterul se trezi de unul singur şi se furişă în casă.

Lupta de cocoşi

Uneori se întâmpla să mai nimerească la moara din Mlaştina Scroafei calfe de morari ca drumeţi şi să-1 roage pe meşter să-i găzduiască şi să-i ospăteze cum se cuvenea după randuiala breslei. Dar la meşterul de la Apa Neagră n-aveau noroc. Deşi ar fi fost obligat să dea oricărei calfe în drumeţie hrană pentru o zi şi găzduire pentru o noapte, nu se ţinea de rânduială, ba din contra, îi alunga cu vorbe batjocoritoare. Se răstea la ei spunându-le că nu vrea să aibă de-a face cu nişte pierde-vară şi nişte vagabonzi, pentru de-alde din ăştia n-are nici pâine în dulap, nici terci în ceaun. Să se ducă imediat la toţi dracii, până nu pune câinii pe ei de-i fugăresc până la Schwarzkollm.

De obicei asta era destul ca să scape de ei. Dacă vreunul îndrăznea totuşi să se ia în colţi cu el, meşterul ştia ce are de făcut ca bietul om să se creadă imediat înconjurat de dulăi şi s-o rupă la fugă ţipând şi apărându-se cu toiagul de drumeţie.

- N-am nevoie de iscoade, obişnuia să spună meşterul, şi nici de hămesiţi care nu fac nici o treabă.

Era luna lui cuptor, o zi cu zăpuşeală, ca de plumb. Peste Mlaştina Scroafei atârnau zdrenţe de nori, aerul era vâscos, abia puteai să respiri. Dinspre iaz venea un iz puternic de alge şi de mocirlă. în curând avea să vină furtuna.

După masa de prânz, Krabat se întinsese un pic la umbra sălciilor de pe malul iazului. Stătea lungit în iarbă, cu faţa în sus şi cu mâinile împreunate sub cap şi mesteca un fir de iarbă. îl trăgea a somn, se simţea vlăguit şi ochii i se închideau.

Când să adoarmă auzi cum se apropie cineva fluierând vioi. Deschise ochii şi văzu un drumeţ în faţa lui, o calfă.

Străinul, ceva mai în vârstă, înalt, uscăţiv, cam oacheş, ai fi zis că e ţigan. Purta o pălărie înaltă, ţuguiată, iar în urechea stângă avea un cerceluş de aur. încolo era îmbrăcat ca toate calfele de morar, cu pantaloni largi de in, cu toporişca la brâu, cu bocceaua petrecută cu o curea peste umărul stâng.

- Bun găsit, frate, îi strigă el lui Krabat.
- Bine ai venit, îi răspunse Krabat căscând. Dincotro şi încotro ?
- Dincolo, încoace, zise străinul. Ia du-mă la meşter.
- E în odaia lui, zise Krabat alene, fără să se ridice. Cum intri, prima uşă pe mâna stângă. N-ai cum să greşeşti.

Străinul îl măsură cu un zâmbet batjocoritor.

- Fă ce ţi-am spus, frate, şi du-mă la el.

Krabat simţi că de la străin pornea o forţă puterincă, silindu-1 să se scoale şi să-i arate drumul, aşa cum îi ceruse.

Meşterul stătea în odaia lui, în capul mesei. Când Krabat intră cu străinul, meşterul ridică ochii supărat. Pe străin, asta nu părea să-1 deranjeze.

- Plecăciune, strigă el scoţându-şi pălăria. îţi aduc, meştere, salutul meu şi te rog, după rânduiala breslei, să-mi dai merinde şi găzduire pentru la noapte.

Meşterul îi arătase uşa cu vorbele lui obişnuite, dar străinul nu părea impresionat.

- Poţi să mă scuteşti de minciuna cu câinii, zise el. Ştiu că n-ai câini. îmi dai voie ?

Cu aceasta se aşează fără să mai aştepte pe scaunul din celălalt capăt al mesei. Krabat nu mai înţelegea nimic. Cum de răbda meşterul aşa ceva? Ar fi trebuit să sară în sus, să pună mâna pe bâtă şi să-1 alunge din moară.... De ce nu se mişca?

Cei doi bărbaţi stăteau muţi, faţă în faţă şi se fixau plini de ură, peste tăblia mesei, gata în orice clipă să sară cu cuţitul unul la celălalt.

Afară bubui primul tunet, departe încă, un mârâit înfundat, abia auzit.

Uşa se deschise şi intră mai întâi Hanzo. După el veni Michal, apoi Merten. Unul câte unul se adunară toţi în odaia meşterului, până ce

numărul fu complet. Mai târziu aveau să spună că îi apucase pe neaşteptate dorinţa să-1 vadă pe meşter, îi apucase aşa din senin şi-i adusese în odaie pe fiecare dintre ei.

Furtuna se apropia, rafale de vânt zgâlţâiau geamurile, primele fulgere zvâcneau. Străinul îşi ţuguie buzele şi scuipă pe masă. în locul unde scuipase stătea un şoarece roşcat.

- Hai, morare, scuipă şi dumneata!

Morarul scuipă un şoarece negru, cu un singur ochi, ca şi el. Şoarecii alergau unul în jurul celuilalt, încercând să se muşte de coadă: cel roşu pe cel negru şi cel negru pe cel roşu. Cel negru era gata-gata să muşte, când străinul plesni din degete.

în locul şoarecelui roşcat, pe masă era un motan, tot roşcat, gata să sară. Şoarecele negru se prefăcu şi el în motan, tot negru şi tot chior de un ochi. Motanii se năpustiră cu ghearele scoase, unul asupra celuilalt.

Lovituri cu labele, cu ghearele, muşcături.

Roşcatul ţintea spre singurul ochi al motanului negru. Sări la el mieunând şi nu lipsi mult să i-1 scoată.

De data asta, meşterul fu cel care plesni din degete. Dintr-o dată, în locul motanului negru apăru un cocoş negru. Dând din aripi şi bătând furios cu ciocul şi cu ghearele, trecu la atac, încât motanul roşcat se retrase îngrozit, dar nu pentru mult timp, căci străinul plesni şi el din degete. Pe masă erau acum doi cocoşi: unul roşu, celălalt negru, amândoi cu crestele umflate şi cu penele înfoiate.

Furtuna se porni, dar calfele nici n-o luau în seamă, furaţi de lupta aprigă dintre cocoşii care se izbeau cu piepturile în zbor, se loveau cu ciocurile şi cu pintenii, se apărau cu aripile, de săreau fulgii, într-un vacarm de neînchipuit.

în sfârşit, cocoşul roşu reuşi să sară în spinarea celui negru. Se prinsese cu ghearele de penele adversarului şi-1 ciupea fără milă, îl lovi cu ciocul cu o furie oarbă, până când cel negru o rupse la fugă. Roşcatul după el prin moară, spre mlaştină.

Ultimul fulger sfâşie cerul, tunetul bubui ca o mie de tobe, apoi se se făcu linişte deplină. Se auzea numai ploaia fâşiind în faţa ferestrei.

- Meştere de la Apa Neagră, zise străinul, ai pierdut duelul. Acum
vezi că ml-e foame şi adu-mi de mâncare, dar repede şi nu uita nici
vinul.

Meşterul se ridică din jilţ, alb ca varul. îi aduse cu mâna lui pâine, şuncă, o bucată de carne afumată, brânză, castraveţi şi ceapă. Apoi aduse din beci o cană de vin roşu.

- Prea acru, zise străinul, după ce gustă din el. Adu-mi din cel din
butoiaşul pe care l-ai ascuns în colţul din dreapta. Ştiu că l-ai păstrat
pentru ocazii speciale şi azi e o ocazie specială.

,,,:>;,^ iii*//

►***£..« V'i ■•
--■■-fssjL.

Meşterul se supuse scrâşnind din dinţi. Pierduse lupta şi nu avea ce să facă.

Străinul îşi văzu liniştit de masă, meşterul şi calfele se holbau la el. Stăteau ca pironiţi, fiecare unde apucase, şi nu-şi luau ochii de la el. în sfârşit, străinul dădu farfuria la o parte, se şterse cu mâneca peste gură şi zise :

- Ah, bună mâncare şi pe săturate ! Sănătate, fraţilor. Ridică paharul
şi închină către calfe. Iar mata, i se adresă el meşterului, de acum
încolo să te uiţi mai bine când arăţi uşa unui străin - ţine minte asta
de la Pumphutt!

Cu aceasta se ridică, îşi luă toporişca şi bocceaua şi ieşi din moară. Krabat şi calfele se repeziră după el, lăsându-1 pe meşter singur în odaia lui.

Afară, furtuna trecuse, soarele strălucea deasupra mlaştinii umede, aerul era dulce, ca apa din fântână.

Pumphutt îşi vedea de drum, fără să se uite înapoi. Trecu peste pajiştea spălată de ploaie, direct spre pădure, fluierând vesel. Din când în când, cerceluşul său strălucea în soare.

- Ce v-am spus, zise Andrusch. Cine are de-a face cu Pumphutt,
abia după aceea îşi dă seama că ar fi trebuit să o ştie de la început.

Meşterul se închise în camera neagră şi nu ieşi de acolo trei zile şi trei nopţi. Calfele umblau prin casă în vârful picioarelor. Văzuseră cu toţii cum Pumphutt îl bătuse pe meşter la vrăji şi-şi puteau închipui că de acum încolo nu vor mai avea zile bune cu el.

în a patra seară, buba se sparse. Meşterul apăru tocmai când stăteau la cină şi, fără să-i lase să termine de mâncat, începu să strige la ei. Se vedea că era băut. Duhnea a băutură de la o poştă. Era palid ca un mort, neras, cu obrajii supţi.

- La muncă! N-aţi pornit încă ? Aşteptaţi să vă duc în ghionturi ?
Haide, porniţi moara, turnaţi grâu. Toate ulucele să meargă şi vai de
voi dacă vă prind lenevind.

Flăcăii trebuiră să robotească toată noaptea. Meşterul îi zorea fără milă. îi gonea de colo până colo, striga la ei, îi înjura, îi blestema şi-i ameninţa cu tot felul de pedepse. Toată noaptea se ţinu după ei, fără răgaz, nu-i slăbi o clipă.

Când se crăpă de ziuă, flăcăii erau morţi de oboseală. Aveau impresia că oasele le-au fost zdrobite cu bâta şi nu era unul care să nu gâfâie. Meşterul îi trimise în dormitor să se odihnească.

Peste zi îi lăsa în pace, dar seara totul o luă de la capăt. Noapte de noapte. De cum se lăsa întunericul, meşterul îi mâna la treabă şi până dimineaţa îi punea să robotească, înjuraţi, batjocoriţi şi hăituiţi de colo până colo.

Numai în noaptea de vineri spre sâmbătă îi lăsa liberi, pentru lecţiile de Arta Neagră, care continuau să se ţină. Atât că flăcăii erau aşa de obosiţi, încât chiar corbi fiind, abia se puteau ţine treji pe bară. Unii chiar adormeau de oboseală.

Meşterului nici că-i păsa. Cum şi cât învăţau, era treaba lor. Doar o dată, când Witko adormise şi căzu de pe bârnă, se simţi obligat să-1 dojenească.

Dintre toţi, Witko suporta cel mai greu munca de noapte, fiindcă era în creştere. Michal şi Merten încercau să-1 mai ajute ; Hanzo, Krabat şi Staschko căutau şi ei să-i uşureze munca pe cât puteau, dar meşterul era pretutindeni şi nu-i scăpa nimic.

De Pumphutt nu pomenea nimeni. Dar calfele ştiau că meşterul îi pedepsea pentru că fuseseră martori la înfrângerea lui.

Trecură astfel câteva săptămâni, până la prima noapte cu lună nouă din septembrie. Ca de obicei, sosise Cel cu pana de cocoş. Flăcăii se apucară de treabă, meşterul se urcase pe capră. Puse mâna pe bici şi începu să pocnească. Calfele alergau tăcute, descărcând sacii din car, îi goleau în pâlnia ulucului mort şi se grăbeau înapoi să ia alţii. Totul decurgea ca de fiecare dată în nopţile cu lună nouă, dar mai încet, se înţelege. La cumpăna spre a doua oră a zilei, Witko nu mai rezistă. Tocmai ducea unul din ultimii saci în spate, când se clătină şi căzu leşinat, la jumătatea drumului dintre car şi moară. Zăcea gâfâind în iarbă, cu faţa în jos. Michal îl întoarse pe spate şi-1 descheie la guler.

- Mă, tu de colo, strigă meşterul, ridicându-se de pe capră. Cum îţi permiţi ?

Michal se ridică:

- Mai întrebi ?, rupse el tăcerea nopţilor cu lună nouă. Ne tot sileşti de săptămâni să robotim, noapte de noapte - cum să nu se îmbolnăvească băiatul ?

- Taci, strigă meşterul. îi trase una cu biciul, Şfichiul se încolăci în jurul gâtului lui Michal.

- încetează! răcni Cel cu pana de cocoş.

Era prima dată când Krabat îl auzi pe străin vorbind. Vocea lui suna ca sfârâitul cărbunilor aprinşi pe vatră, ca scrâşnetul zăpezii pe ger. Simţi cum îl trec fiori de gheaţă, având totodată impresia că se perpeleşte în flăcări.

Cel cu pana de cocoş îi făcu semn lui Michal să-1 dea pe Witko la o parte, îi smulse meşterului biciul din mână şi îl împinse de pe capră, în locul băiatului, pe care Michal îl duse la culcare, trebui să muncească meşterul, cot la cot cu calfele, cum o făcea şi între Anul Nou şi Paşti. Şi băieţilor le părea foarte bine.

La capătul rândului

---------- * ----------

Din ziua următoare, calfele au fost lăsate în pace. Numai semnul de la gâtul lui Michal amintea cum îi chinuise meşterul noapte de noapte, ca pe hoţii de cai. Puteau iarăşi să-şi vadă de treburi ziua, ceea ce nu le venea prea greu, şi să se odihnească noaptea. Iar seara erau liberi, putea să facă tot ce le poftea inima: să cânte la muzicuţă, să spună poveşti sau să cioplească linguri de lemn. Totul era ca mai înainte. Băşicile din palme se vindecaseră, rănile de pe piept şi de pe spinare se închiseseră. La lecţiile de vineri seara se dovedeau silitori când meşterul le citea din Koraktor, şi, când îi asculta, Juro era de cele mai multe ori singurul care se bâlbâia şi nu ştia mai departe, dar asta era o poveste veche şi nimeni nu se aştepta la altceva.

La câteva zile după Sf. Mihail, s-a întâmplat ca morarul să-i trimită pe Petar şi pe Krabat la Hoyerswerda, să cumpere un butoiaş de sare şi alte lucruri trebuincioase la bucătărie. Nici unuia dintre băieţi nu îi era îngăduit să plece singur, astfel că ori de câte ori se ivea vreo treabă în afară, morarul trimitea cel puţin doi dintre ei. O fi avut el motivele lui - sau poate că aşa i se cerea.

Flăcăii înhămară roibul la brişcă şi o porniră de cum se crăpă de ziuă. Mlaştina Scroafei era cufundată în ceaţă. Cum ieşiră din pădure, soarele se înălţă şi ceaţa se risipi.

în faţa lor apăru Schwarzkollm.

Krabat spera să o vadă pe Kantorka. Cât timp merseră prin sat, se uită tot timpul după ea, dar degeaba. Nu era nici cu fetele care puseseră găleţile jos şi stăteau de vorbă la fântâna din vale, nici la cea din deal. Nu se ivi nicăieri în dimineaţa aceasta. Krabat era abătut, tare ar fi vrut să o vadă, fiindcă de la Paşti trecuse atâta timp.

Poate am noroc s-o văd după-amiază, la întoarcere, se gândi el. Dar poate că era mai bine să nu-şi pună prea mari speranţe, ca să nu-i pară rău după aceea.

După-amiază, când se întoarseră de la Hoyerswerda cu sarea şi cu celelalte lucruri, se întâmplă totuşi să i se împlinească dorinţa. Kantorka stătea, nu departe de fântâna din vale, cu un coşuleţ de paie în mână, înconjurată de găini care cotcodâceau şi cărora le dădea de mâncare : Pui, pui, pui!

Krabat o recunoscu de la prima privire. O salută înclinând capul, în treacăt, fiindcă Petar n-avea voie să observe nimic. Fata îi răspunse la fel, amabilă desigur, aşa cum saluţi un străin, dar găinile cărora trebuia să le dea de mâncare erau de zece ori mai importante pentru ea.

Printre găini îţi sărea în ochi o mândreţe de cocoş roşu, care ciugulea cu zel boabele de la picioarele fetei. Krabat îl invidia grozav şi, în clipa asta, dacă ar fi fost posibil ar fi schimbat bucuros locul cu el.

Toamna a fost lungă, neprietenoasă, rece şi cenuşie, cu multă ceaţă şi cu ploi. Profitară de cele câteva zile cât de cât mai uscate ca să aducă turba pentru iarnă. Restul timpului şi-1 petreceau în moară, în hambar, în grajd, în podul de măcinat sau în şopron. Fiecare era bucuros când avea ceva de lucru înăuntru şl nu trebuia să stea afară în ploaie.

Deşi Witko se înălţase mult din primăvară, rămăsese tot costeliv.

- Trebuie sâ-i punem o cărămidă în cap, zise Andrusch, să nu crească până la nori.

Staschko, la rândul lui, propuse să-1 îndoape ca pe o gâscă de Sf. Martin, căci are nevoie de slănină pe coaste şi de carne pe fund, ca să nu treacă drept sperietoare de ciori.

De la un timp îi apăruse şi lui Witko primul puf pe bărbie şi deasupra buzei de sus, roşu aprins, bineînţeles. El nu-i dădu nici o importanţă, în schimb pe Krabat lucrul acesta îl preocupa. Vedea acum clar cum poate un băiat să crească într-un an cât alţii în trei.

Prima zăpadă din acest an se aşternu destul de târziu, în noaptea de Sân Andrei. Din nou, calfele de la Moara din Mlaştina Scroafei fură cuprinse de marea nelinişte, erau iar tăcuţi şi morocănoşi. Se luau la harţă din te miri ce, zilele în care să nu sară unii la alţii cu pumnii erau tot mai rare, de la o săptămână la alta.

Krabat îşi aminti ce-i spusese Tonda cu un an în urmă. Erau oare înspăimântaţi din nou, fiindcă unul dintre ei era sortit să moară?

Cum de nu-i venise gândul mai devreme, o ştia doar: Locul Sterp cu şirul de movilite scunde. Parcă erau şapte, ba parcă opt, ori poate mai multe, nu le numărase. Acum înţelese groaza băieţilor, o simţi şi el. Oricare dintre ei putea fi sortit pentru anul acesta, afară de Witko, poate. Dar cine ? Şi de ce oare ?

Krabat nu îndrăzi să întrebe pe nimeni, nici măcar pe Michal.

Dar tot mai des punea mâna pe briceagul lui Tonda : îl deschidea şi îi cerceta tăişul. Era curat şi aşa rămânea. Deci el, Krabat, părea a fi în afara oricărui pericol. Numai că asta se putea schimba de azi pe mâine.

în magazia de lemne era pregătit un sicriu. Krabat îl descoperise din întâmplare, când se dusese să ia nişte lemne în Ajunul Crăciunului. Era acoperit cu o cergă şi nici nu l-ar fi observat dacă nu se lovea de el la fluierul piciorului.

Cine să-1 fi făcut? De când se afla aici? Oare cui îi era menit?

întrebarea îl chinui pe Krabat toată ziua şi noaptea în vis.

Krabat găseşte în magazia de lemne un sicriu. Un sicriu de brad, ascuns sub o cergă. Ridică uşurel capacul şi se uită înăuntru: sicriul e gol.

Se hotărăşte să-l distrugă. Nu poate suferi să ştie că sicriul stă acolo şi aşteaptă pe cineva. Krabat pune mana pe toporişca şi se apucă de treabă. Desface scândură după scândură, le despică de sus până jos, pe cât se poate, le face surcele, bune de aprins focul. Vrea să le adune într-un coş şi să i le ducă lui Juro la bucătărie, să le pună pe foc.

Dar cum se întoarce să caute un coş, poc! surcelele s-au împreunat la loc şi sicriul e ca la început, întreg, neatins.

Krabat pune din nou mâna pe toporişca şi-l face fărâmi a doua oară. Dar cum termină treaba, iar poc!, şi sicriul e din nou întreg.

Plin de furie, Krabat se apucă a treia oară de treabă. Dă cu toporişca de sar aşchiile în toate părţile, până nu mai rămâne decât un maldăr de surceluşe. Dar ce folos ? Poc! Sicriul s-a refăcut, fără nici o zgârietură, şi îl aşteaptă pe cel căruia îi e sortit.

Pe Krabat îl apucă groaza - o ia la fugă spre Mlaştina Scroafei. Ninge, viscolul îl orbeşte. Krabat nu ştie încotro îl duc picioarele. Se teme că sicriul îl urmăreşte. După un răstimp se opreşte şi ascultă. Nu se aude clămpănit de scânduri. Dar nu departe de el aude un scrâşnet şi un fojgăit, de parcă cineva ar săpa în nisipul îngheţat.

Krabat se îndreaptă într-acolo şi se apropie de Locul Sterp. întrezăreşte, prin viscol, o făptură care sapă o groapă cu târnăcopul şi cu lopata, la capătul de sus al şirului de movilite, înspre marginea pădurii -unde căzuse astă-vară floarea de stupiniţă. Krabat are impresia că-l recunoaşte, ştie că e una dintre calfe, dar din cauza viscolului nu-şi dă seama care.

- Hei, vrea să strige, care eşti acolo ?

Dar glasul nu-l ascultă, nu poate scoate nici un sunet. Şi nici să meargă nu mai poate, nici un pas. A încremenit, picioarele i-au îngheţat pe pământ, nu reuşeşte să se desprindă.

- Ia uite drăcie, îşi zice în sinea lui. N-oi fi ologit? Trebuie neapărat
să mai fac câţiva paşi, trebuie, trebuie...

începe să năduşească, se chinuie din răsputeri. Picioarele nu-l ascultă. Orice ar face, nu reuşeşte să se urnească din loc. Şi ninge, ninge, ninge de-l înăbuşă.

Krabat se trezi lac de sudoare. Aruncă pătura de pe el, îşi smulse cămaşa umedă şi merse la fereastră să se uite afară.

Se crăpa de ziuă. Era prima zi de Crăciun. Ninsese toată noaptea de Ajun, iar în zăpadă se vedeau urme proaspete care duceau spre mlaştină.

Mergând la fântână ca să se spele, îl întâlni pe Michal, care venea spre moară cu târnăcopul şi cu lopata pe umăr. Mergea aplecat de spate, târşindu-şi picioarele, palid de moarte.

Krabat vru să îngaime ceva, dar Michal îi făcu semn să-1 lase în pace. Se înţelegeau şi aşa, fără cuvinte.

De atunci Michal parcă era altul. Se îndepărtă şi de Krabat, şi de ceilalţi, chiar şi de Merten. Parcă se ridicase un zid între ei, parcă se desprinsese de ei toţi.

Aşa sosi noaptea de Anul Nou.

Meşterul dispăruse de dimineaţă şi nu se mai arăta. Veni noaptea, calfele merseră la culcare.

Krabat se hotărâse să rămână treaz, dar adormise şi el la fel ca toţi ceilalţi. Se trezi la miezul nopţii şi-şi încorda auzul.

Un huruit înăbuşit prin casă - un ţipăt - şi iar linişte.

Merten, ursanul cu umerii laţi, începu să plângă în hohote, ca un copil.

Krabat îşi trase pătura peste cap, îşi încleşta degetele în aşternut şi îşi dori să fi murit.

în dimineaţa de Anul Nou îl găsiră pe Michal. Zăcea în magazia de făină: cumpăna cântarului căzuse de sus şi-i rupsese gâtul.

îl întinseră pe o scândură şi-1 duseră în odaie, unde îşi luară rămas bun de la el.

Juro îl aranja, îl dezbrăcă de haine, îl spălă şi îl aşeză în sicriul de brad, cu o legătură de paie sub ceafă. După amiază îl duseră la Locul Sterp şi-1 coborâră în groapa din capătul rândului, aproape de marginea pădurii.

Făcură totul în grabă, nu zăboviră nici o clipă lângă mormânt.

Merten rămase singur acolo.

Magul negru

---------- © —,----------

în zilele care au urmat meşterul nu s-a arătat şi nici moara n-a fost pornită. Calfele stăteau pe priciuri sau se strângeau în jurul sobei. A existat oare vreodată aici la moara din Mlaştina Scroafei o calfă pe nume Michal ? Nici măcar Merten nu-1 pomenea, stătea mut de dimineaţa până seara. O singură dată se trezise din amorţeală, în seara când Juro aduse hainele mortului şi le aşează pe patul rămas liber. Fugise în şură, se ascunsese în fân şi rămăsese acolo până dimineaţa. De atunci era ca şi dus, nu vedea nimic în jurul lui, nu auzea, nu făcea nimic, nu vorbea, stătea doar aşa.

în aceste zile, gândurile lui Krabat se învârteau numai şi numai în jurul întrebării chinuitoare : era vădit că şi moartea lui Tonda, şi a lui Michal în noaptea de Anul Nou nu fuseseră întâmplătoare. Care era jocul, cine trăgea sforile şi după care reguli?

Morarul se întoarse abia în ajunul Bobotezei. Witko tocmai voia să stingă lumina, când uşa se deschise. Morarul stătea în prag, alb la faţă, ca dat cu var. îşi roti privirea prin dormitor. Părea că nu observă că Michal lipseşte.

- Treceţi la muncă, comandă el, se întoarse şi dispăru pentru tot restul nopţii.

Calfele se îmbrăcară în grabă şi se îmbulziră în uşă. Petar şi Staschko alergară să deschidă stăvilarul. Ceilalţi fugeau, împiedicân-du-se unul de celalalt, spre sala de măcinat, turnară grâu în pâlnie şi porniră moara.

- Macină din nou, viaţa merge înainte, se gândi Krabat.

Terminară treaba după miezul nopţii. Intrând în dormitor, văzură pe priciul pe care dormise Michal un băieţaş de vreo paisprezece ani, cam mic pentru vârsta lui, cum observară cu toţii. Era negru la faţă, dar urechile îi erau roşii. Flăcăii îl înconjurară curioşi, iar Krabat, care avea felinarul în mână, îi lumină faţa. Mititelul se trezi şi văzând cele unsprezece stafii în jurul său se sperie. Krabat avea impresia că-1 cunoaşte de undeva, dar de unde ?

- N-ai de ce să-ţi fie frică, i se adresă. Suntem calfele de aici de la moară. Cum te cheamă?
- Lobosch. Dar pe tine ?
- Eu sunt Krabat. Iar acesta este... Piticul cu faţa neagră îl întrerupse.
- Krabat? Ştiam şi eu pe unul cu numele de Krabat.
- Ei?
- Trebuie să fie mai tânăr. Acum Krabat pricepu.
- Tu eşti micuţul Lobosch din Maukendorf, strigă el. Şi eşti negru pentru că umbli cu steaua, ca magul negru.
- Da, răspunse Lobosch, dar anul ăsta am fost ultima dată. De acum sunt ucenic la moară.

O spuse plin de mândrie, iar calfele se gândiră în sinea lor la ce ştiau.

Dimineaţa, Lobosch veni la masă în hainele lui Michal. Se vedea că încercase să se spele, dar nu reuşise de tot: în colţul ochilor şi în jurul nasului mai rămăsese o urmă de funingine.

- Nu-i nimic, îl consolă Andrusch, după o jumătate de zi în magazia
de făină n-o să se mai vadă.

Micuţul era leşinat de foame, înfuleca la terci ca un lup. Krabat, Andrusch şi Staschko, care mâncau din aceeaşi strachină, se mirau cât putea să bage în el.
- Dacă şi munceşti pe cât mănânci, noi ceilalţi putem să ne culcăm pe o ureche, zise Staschko.
- Ce să fac, să mănânc mai puţin?
- Mănâncă atât cât pofteşti, îl linişti Krabat, o să-ţi trebuiască. Cine rabdă aici de foame, treaba lui.

Lobosch se opri din mâncat şi îl fixă pe Krabat, mijindu-şi ochii.
- Ai putea fi fratele lui mai mare ?
- Fratele cui ?
- Păi al lui Krabat. Ţi-am spus că am cunoscut pe unul Krabat.
- Unul care-şi schimba vocea, nu-i aşa? Şi care v-a părăsit la Gross-Partwitz ?
- Da' de unde ştii? întrebă Lobosch mirat şi duse mâna la frunte. Ca să vezi, cum te poţi înşela. Atunci credeam că eşti cu un an, cel mult un an şi jumătate mai mare ca mine.
- Cu cinci, preciza Krabat.

în acest moment se deschise uşa, meşterul intră şi calfele îşi plecară capetele. Meşterul se îndreptă spre noul ucenic.

- Ia-n-auzi, măi. Vorbeşti cam mult pentru început. Să nu te mai
prind!

Apoi, adresându-se lui Krabat, Staschko şi Andrusch :

- Să-şi mănânce terciul, nu să pălăvrăgească. Aveţi grijă să-l învăţaţi.

Meşterul ieşi, trântind uşa după el.

Lobosch simţi că îi piere foamea. Puse lingura deoparte, ridică din umeri şi lăsă nasul în jos.

Când ridică privirea din nou, Krabat îi făcu un semn tainic din cap, dar se pare că băiatul pricepu semnul. Ştia că are de acum un prieten la moara din Mlaştina Scroafei.

Nici Lobosch nu scăpă în prima dimineaţă de magazia de făină. După dejun, meşterul îl chemă la el.

- De ce să-i fie lui mai uşor decât ne-a fost nouă, zise Lyschko.

N-are să moară dintr-un pic de praf.

Krabat nu-i răspunse. Se gândea la Tonda şi la Michal. Dacă voia să-1 ajute pe băiat trebuia să se ferească, să nu-i trezească bănuiala lui Lyschko.

Deocamdată nu putea face nimic pentru Lobosch. în prima dimineaţă piticul trebuia să se descurce singur, luptând cu mătura şi cu viscolul de făină, cu genele lipite, cu nasul încleiat. Trebuia să treacă prin asta, nu era nimic de făcut.

Krabat abia aştepta să-i cheme Juro la masă. în timp ce ceilalţi se îngrămădeau la uşă, Krabat alergă la magazie, slăbi zăvorul şi deschise larg uşa:

- Ieşi de aici, e vremea prânzului.

Lobosch se cuibărise într-un colţ, cu genunchii la gură, cu capul sprijinit pe mâini. Se sperie când îl chemă Krabat. înainta încet spre uşă, trăgând mătura după el şi arătând cu degetul mare înapoi.

- N-am putut, zise el necăjit. Aşa că după o vreme m-am oprit şi m-am aşezat. Ce crezi, o să mă gonească meşterul ? Ce părere ai ?

- N-are de ce, îl linişti Krabat. Rosti o formulă magică, desenă în aer cu mâna stângă o pentagramă. Praful din cămară se ridică, de parcă ar fi suflat vântul din toate crăpăturile şi din toate colţurile. Un nor alb se năpusti pe uşă, peste capul lui Lobosch, îndreptându-se spre pădure.

Cămara era curăţată, fără urmă de praf. Băiatul făcu ochii mari:

- Cum ai făcut?

Krabat nu-i răspunse.

- Promite-mi că n-ai să spui la nimeni, zise el, şi acum hai la masă,

se răceşte ciorba.

Seara, după ce noul ucenic se culcase, meşterul chemă calfele şi pe Witko în odaia lui şi îl slobozi pe Witko după legea morăritului şi rânduiala breslei, la fel ca pe Krabat cu un an în urmă. Hanzo şi Petar răspunseră meşterului în numele lui Witko şi roşcovanul fu slobozit din ucenicie. Meşterul îl atinse cu tăişul toporiştii pe ceafă şi pe umeri:

- După rânduiala breslei...

Andrusch pregătise pe hol un sac gol, i-1 trase lui Witko peste cap şi-1 duseră în sala de măcinat ca să-1 macine.

- Daţi mai cu milă, îi preveni Hanzo, nu uitaţi cât e de slab.
- Slab sau nu, îl contrazise Andrusch, e calfă de morar şi nu un prăpădit de suflet de croitor, trebuie să rabde. Haideţi, fraţilor, să ducem treaba la bun sfârşit.

Îl frământară şi-1 pisară după obicei, doar că Andrusch dădu semnul de încetare mult mai devreme decât la Krabat.

Petar îi trase sacul de pe umeri, Staschko îl presără cu făină: era măcinat. Apoi îl apucară şi-1 aruncară de trei ori în aer.

După aceea trebui să cinstească cu fiecare dintre ei.

- în sănătatea ta, frate, să-ţi fie de bine.
- Noroc, frate.

în seara aceasta de Bobotează, vinul nu fu mai rău decât altă dată. Şi totuşi, calfele nu se puteau veseli în voie, şi asta din cauza lui Merten. Toată ziua fusese mut, nici la muncă, nici la mâncare nu scosese o vorbă, se uitase mut la ceilalţi cum îl măcinaseră pe Witko, iar acum se aşezase pe o ladă de făină şi tăcea împietrit, ca duşii de pe lume.

- Măi, îl strigă Lyschko. Te porţi de parcă nu ţi-s boii acasă. îi întinse
râzând un pahar de vin. Ia de te îmbată, dar scuteşte-ne de mutra asta
acră ca o zi de post.

Merten se ridică. Fără să scoată o vorbă se îndreptă spre Lyschko şi-i trase una de-i zbură paharul din mână. Se măsurau unul pe celălalt, ochi în ochi. Lyschko începuse să transpire, flăcăii îşi ţineau răsuflarea.

în sală se făcu linişte, o linişte de mormânt.

Dintr-o dată pe hol se auziră paşi care se apropiau şovăitor. Toţi se întoarseră spre uşă, şi Merten, şi Lyschko. Krabat o deschise. în prag era Lobosch, desculţ, în cămaşa de noapte, cu pătura în spate.

- Tu erai, crai negru ?
- Da, eu, zise Lobosch. Mi-era frică singur în pod. Nu veniţi şi voi la culcare ?

Cum zbori pe aripi

Lobosch, mititelul! îl îndrăgiseră cu toţii din prima zi. Până şi Merten se purta prietenos cu el, chiar dacă nu-i vorbea, dar îi făcea câte un semn cu capul.

De ceilalţi însă Merten se îndepărta din ce în ce mai mult. îşi vedea de muncă, nu se dădea înapoi de la nimic, nu se codea când meşterul sau calfa mare îi cereau să facă ceva. Doar că nu scotea nici un cuvânt. Nu vorbea niciodată cu nimeni. Nici măcar vinerea seara, când meşterul

îl asculta din Spaima Iadului. Păstra tot timpul tăcerea pe care şi-o impusese în noaptea de Anul Nou. Meşterul nu se supăra:

- Ştiţi prea bine, le spunea el calfelor, că e treaba voastră dacă şi cât vreţi să învăţaţi din Arta Secretă, mie nu-mi pasă.

Krabat îşi făcea griji din cauza lui Merten. Simţea că trebuie să încerce să-i vorbească. într-una din zile, Krabat, Merten şi Petar aveau de vânturat nişte grâu în pod. Când să se apuce de lucru, vine Hanzo şi-1 trimite pe Petar la grajd, la cai.

- Daţi voi la lopată până vă trimit ajutor de jos, când am om liber.

- Bine, bine, răspunse Krabat.

Aşteptă până ce Hanzo şi Petar închiseră uşa după ei, îşi rezemă lopata într-un colţ, îi puse lui Merten mâna pe umăr şi-i zise:

- Ştii ce mi-a spus Michal odată?

Merten se întoarse spre el şi-1 privi în ochi.

- Morţii sunt morţi, zise Krabat. Mi-a spus-o chiar de două ori, iar a doua oară a adăugat: Cine moare la moara din Mlaştina Scroafei trebuie uitat ca şi cum nici n-ar fi trăit. Numai aşa vor putea să supra vieţuiască ceilalţi - şi ei trebuie să trăiască mai departe.

Merten îl ascultă liniştit, apoi apucă mâna lui Krabat de pe umărul său. O îndepărtă în tăcere şi se apucă iar de treabă.

Krabat nu mai ştia ce să facă cu Merten. Cum ar fi trebuit să-1 ia? Tonda precis că i-ar fi dat un sfat, poate şi Michal. Dar acum nu se putea bizui decât pe el însuşi, şi asta nu era deloc uşor.

Noroc că îl avea pe Lobosch. Mititelul n-o ducea cu nimic mai bine decât oricare ucenic. în primele luni, n-ar fi scos-o la capăt fără ajutorul lui Krabat. Iar acesta îl ajuta cât putea.

Căuta să se afle în apropierea lui, ca şi cum întâmplarea i-ar fi adus unul lângă altul. Adăsta un timp, schimbau câteva cuvinte, apoi îi punea mâna pe umăr şi-i dădea puteri, aşa cum făcuse Tonda şi cum învăţase într-o seară de vineri.

- Numai să nu ne vadă cineva, îi atrăgea mereu atenţia lui Lobosch. Fii atent să nu afle meşterul şi nici Lyschko, iscoada lui.

- Nu ai voie să mă ajuţi ? îl întreba Lobosch. Ce se întâmplă dacă te prinde ?

- Nu-ţi fă griji, îi răspunse Krabat. Principalul e să nu mă trădezi.

Lobosch, cât era de mititel, pricepu iute jocul. îşi juca rolul atât de bine, încât numai ei doi ştiau că nu era nici pe jumătate atât de greu pe cât se părea. La orice treabă ofta şi gemea întruna, deţi era mai mare mila. Nu era seară să nu se târască de la masă direct în dormitor, urcând scara cu ultimele puteri. Nu era dimineaţă să nu pară nedormit, de credeai că acu-acu o să cadă de pe scaun.

Lobosch nu era doar un bun actor, era şi ager la minte. Aceasta se vădi două săptămâni mai târziu. Krabat a trecut pe lângă el tocmai când acesta se lupta cu un morman de gheaţă în spatele morii.

- Vreau să te întreb ceva, începu prichindelul. Ai să-mi răspunzi ?
- Dacă am să pot, ocoli Krabat răspunsul.
- De când am venit la moară mă tot ajuţi. îmi sari mereu în ajutor şi poţi s-o păţeşti. E clar ca bună ziua.
- Asta al vrut să mă întrebi ? îl întrerupse Krabat.
- Nu, zise Lobosch. întrebarea abia urmează.
- Şi anume?
- Spune-mi cum să-ţi mulţumesc pentru ajutor.
- Să-mi mulţumeşti, se miră Krabat şi vru să încheie discuţia pe dată, dar se răzgândi. într-o zi am să-ţi povestesc despre prietenii mei, despre Tonda şi despre Michal, amândoi morţi. Dacă ai să mă asculţi, asta îmi va fi mulţumirea.

La sfârşitul lui ianuarie vremea se însenină, se încălzi, pe cât de pe neaşteptate, pe atât de tare. Parcă abia ieri era un ger de crăpau pietrele, într-o dimineaţă însă se pornise vântul cald dinspre apus, mult prea cald pentru vremea asta. Soarele strălucea şi zăpada se topi în câteva zile, ca prin minune. Doar ici-colo, în câte un şanţ, într-o adâncitură, într-un făgaş de roată rămăseseră câteva resturi de zăpadă murdară, dar ele nu însemnau mai nimic pe lângă cafeniul pajiştilor, negreaţă muşuroaielor de cârtiţă şi primele licăriri de verde sub iarba uscată. O vreme de Paşti, ziceau calfele.

Vântul cald de la apus le dădea flăcăilor de furcă, din zi în zi mai mult. Erau osteniţi sau neatenţi, sau, cum zisese Andrusch, parcă erau beţi morţi. Dormeau prost, visau tot felul de năzbâtii şi vorbeau în somn. Peste noapte se trezeau şi se tot răsuceau în aşternuturi, neputând să mai adoarmă. Numai Merten nu se mişca nicidecum; zăcea ţeapăn pe mindirul lui, rămânând mut chiar şi în somn.

în aceste zile, Krabat se gândi mult la Kantorka. îşi propuse să-i vorbească de Paşti. Ştia că până atunci mai era ceva timp. Totuşi gândul acesta îl frământa, oriunde s-ar fi aflat.

în nopţile din urmă pornise, în vis, de vreo două-trei ori spre Kantorka, dar nu ajunsese până la ea, pentru că de fiecare dată se întâmplase ceva - şi tocmai de aceasta nu-şi putea aduce aminte deloc când se trezea.

Ce o fi fost oare ? Ce îl oprise ? începutul visului şi-1 amintea foarte clar. Se făcea că într-un moment prielnic reuşise să se furizeşe neobservat din moară. Nu o luase pe drumul obişnuit spre Schwarzkollm, ci mergea pe cărarea din mlaştină, pe unde se întorsese cu Tonda de la turbărie.

Până aici îşi amintea, dar ce urma i se şterse din minte. Asta îl chinuia. într-o noapte, stătea pe prici, trezit de vâjâitul vântului şi se dădea de ceasul morţii încercând să-şi amintească visul. Se încăpăţâna să repete în gând începutul ştiut, a treia oară, a patra, a şasea oară.

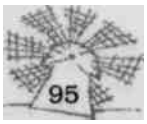

în cele din urmă se lăsă toropit de somn. De data asta reuşi să îşi ducă visul până la capăt.

Krabat a fugit de la moară. într-un moment prielnic a reuşit să se furişeze neobservat din moară. Vrea să meargă la Schwarzkollm, la Kantorka, dar n-o apucă pe drumul obişnuit. Alege cărarea prin mlaştină, pe unde se întorsese cu Tonda de la turbane.

în mlaştină îl cuprinde dintr-o dată nesiguranţa. S-a lăsat ceaţa, cărarea nu se mai vede. Krabat merge bâjbâind, pământul moale parcă fuge de sub picioarele lui. Oare s-o fi abătut de la cărare ?

Simte cum mlaştina îl prinde de tălpi, se afundă cu fiecare pas, tot mai mult. întâi labele, apoi până la glezne, aproape până la genunchi. Probabil că a nimerit într-un ochi de apă mâloasă. Cu cât se luptă mai mult să ajungă pe pământ tare, cu atât se afundă mai adânc. Nămolul e rece ca moartea, o masă neagră, vâscoasă, lipicioasă. Simte cum îi cuprinde genunchii, coapsele, şoldurile. încă puţin şi s-a terminat cu el.

Cât timp pieptul îi mai e liber, începe să strige după ajutor. Ştie că n-are nici un rost: cine să-l audă aici, în mlaştină ? Şi totuşi strigă, urlă cât îl ţin bojocii:

- Ajutor, săriţi! Mă scufund, ajutor!

Ceaţa s-a făcut şi mai deasă. De aceea vede cele două făpturi care se apropie doar când au ajuns la câţiva paşi de el. I se pare că îi recunoaşte pe Tonda şi pe Michal.

- Staţi, le strigă el, staţi locului. Aici e un ochi!

Ciudat, cele două făpturi din ceaţă se contopesc într-una singură. Aceasta îi aruncă o frânghie, la capătul căreia e legată o bucată de lemn. Krabat se prinde de el şi simte că este tras afară din mlaştină, pe pământ tare.

Merge mai repede decât îşi închipuise, e deja în faţa salvatorului său şi vrea să-i mulţumească.

- Bine, bine, îi răspunde Juro, şi abia acum Krabat îl recunoaşte pe cel care l-a scos din mâl. Dacă voiai să ajungi la Schwarzkollm, mai bine te duceai în zbor.

- în zbor, se minunează Krabat. Cum în zbor ?

- Cum să zbori ? Aşa cum zbori când ai aripi.

Atât îi spune Juro şi dispare în ceaţă.

Să zbor, cugetă Krabat. Pe aripi... E de mirare cum de nu i-a dat lui însuşi prin cap.

Pe loc se preschimbă în corb, aşa cum o face în fiecare vineri, îşi desface aripile şi îşi ia zborul. Din câteva bătăi de aripi se ridică deasupra ceţei şi se îndreaptă spre Schwarzkollm.

în sat e soare. Jos, pe pământ, o vede pe Kantorka la fântâna din vale, cu un coşuleţ de paie, cum dă de mâncare la găini. în această clipă îl atinge o umbră, ţipătul unui uliu îi răsună în urechi. Aude un vâjâit, un şuierat, reuşeşte în ultimul moment să se ferească brusc, spre dreapta.

Uliul *şi-a greşit ţinta, aruncându-se în gol. Krabat ştie că-i e viaţa în joc. îşi strânge aripile şi se aruncă în jos, ca o săgeată. Se lasă lângă Kantorka, printre găinile care o iau la fugă speriate.* Ajuns *pe* pământ, *Krabat se preschimbă iar în om. A scăpat.*

îşi ridică privirea spre cer. Uliul nu se mai vede. O fi plecat.

Dintr-o dată, lângă fântână, s-a înfiinţat meşterul. întinde furios stânga spre Krabat. îi comandă răstit:

- *Vino după mine!*
- *De ce? întreabă Kantorka.*
- *Fiindcă e al meu!*
- *Nu, spune ea. Un singur cuvinţel, dar îl rosteşte cu atâta hotărâre încât nu încape răspuns.*

îşi petrece braţul pe umărul lui Krabat şi-l înveleşte cu broboada ei caldă şi moale.

- *Vino, îl cheamă ea. Să mergem.*

O pornesc împreună, *fără* să *privească* înapoi.

încercări de fugă

în dimineaţa următoare observară că Merten dispăruse. Culcuşul său era aranjat, pătura frumos împăturită la capătul patului, halatul şi şorţul în dulăpior, saboţii sub băncuţă. Nimeni nu-1 văzuse plecând. Abia la masă i-au obervat lipsa, au intrat la idei şi au început să-1 caute prin toată moara, dar nu l-au putut găsi nicăieri.

- A şters-o, zise Lyschko, trebuie să-i spunem meşterului.

Hanzo îi tăie calea:

- Asta e treaba calfei mari - dacă n-ai ştiut-o până acum.

Toţi se aşteptau ca meşterul să reacţioneze la vestea plecării lui Merten cu un acces de furie, cu înjurături, urlete şi ameninţări. Dar nici vorbă de aşa ceva.

- Dimpotrivă, le povesti Hanzo la prânz, meşterul n-a luat câtuşi de puţin lucrurile în tragic. Se vede că Merten e cam aiurit, asta a fost tot ce a avut de spus, iar la întrebarea calfei mari, ce să facă, a răspuns :

- Nu te obosi, vine el singur.

La aceasta, meşterul i-a făcut cu ochiul, ceea ce era mai îngrozitor decât mii de blesteme, a adăugat Hanzo.

- M-a luat cu frig, aveam impresia că pe loc mă fac sloi de gheaţă. Numai de s-ar termina cu bine.
- Ei, na!, răspunse Lyschko. Cine fuge de la moară trebuie să ştie ce-1 aşteaptă. Şi pe de altă parte, Merten duce la tăvăleală, are spinarea destul de lată.
- Asa crezi? întrebă Juro.

- Bineînţeles, răspunse Lyschko.

Şi ca să întărească cele spuse bătu cu pumnul în masă de-i sări ciorba din cratiţă drept în faţă: Pleosc !

Acum se văita de durere, căci ciorba era grasă şi fierbinte.

- Care mi-ai făcut-o ? urlă Lyschko ştergându-se pe ochi şi pe obraji.
Care dintre voi ?

Era clar că fusese unul dintre flăcăi. Doar Juro, în prostia lui, părea să nu bănuiască nimic; lui îi părea rău după minunăţia de ciorbă.

- Altă dată, zise Juro, să nu mal baţi cu pumnul în masă, cel puţin
nu atât de tare.

Cu Merten se întâmplă aşa cum se temuse Krabat că o să se întâmple. Apăru seara, la asfinţitul soarelui. Stătea în prag mut, cu capul plecat.

Meşterul îl întâmpină de faţă cu calfele. Nu-1 dojeni, dar îl luă peste picior. Se distrase oare bine în mica lui excursie ? Oare nu i-a plăcut în sat, de s-a întors aşa degrabă, sau ce 1-a adus înapoi ?

- De ce nu vrei să-mi spui şi mie, Merten ? De săptămâni văd că nu
deschizi gura. Dar eu n-am să te silesc să vorbeşti, mie mi-e totuna
dacă ai să fugi din nou. încearcă! încearcă de câte ori vrei! Dar să
nu te amăgeşti, Merten. N-o să reuşeşti tu ceea ce n-a izbutit nimeni
până acum.

Merten îl asculta fără să clipească.

- Prefă-te cât vrei, continuă meşterul. Prefă-te că nici nu-ţi pasă că
n-ai reuşit să fugi. Dar noi toţi, şi eu, şi cei unsprezece de aici - şi
arătă spre calfe şi spre Lobosch, noi o ştim mai bine. Şi acum, piei din
ochii mei.

Merten se ascunse pe priciul său.

Cu excepţia lui Lyschko, flăcăii se simţeau foarte prost în seara aceasta.

- Ar trebui să-1 convingem să nu mai plece a doua oară, propuse Hanzo.

- încearcă, zise Staschko, dar nu cred că o să fie de vreun folos.

- Nu, zise Krabat, mă tem că în privinţa asta e încăpăţânat ca
un catâr.

Noaptea, vremea se schimbă. Dimineaţa, când ieşiră în faţa casei, vântul încetase, dar se lăsase un ger cumplit. Gheaţă pe geamuri, gheaţă pe marginea jgheabului fântânii. Băltoacele din jur îngheţaseră, muşuroaiele de cârtiţă se făcuseră bolovani tari, pământul era îngheţat bocnă.

Prăpăd pentru semănături, comentă Petar. Nici pic de zăpadă, şi e un ger năpraznic. O să degere toate pe câmp.

Krabat se bucură când Merten îşi făcu apariţia la dejun şi se puse să înghită cu lăcomie din terci. Pasămite era lihnit de foame, după ziua de ieri. Se apucară de treabă şi nimeni nu băgă de seamă că Merten se

furişase din nou din moară, de data asta ziua în amiaza mare. Doar la prânz, la masă, observară că dispăruse din nou.

Merten lipsi două zile şi două nopţi. Era mai mult decât reuşise orice fugar şi toţi sperau în ascuns să fi reuşit. Dar în a treia dimineaţă se întoarse peste pajişti clătinându-se, vânăt de frig şi mort de oboseală, cu o faţă de te apuca spaima.

Krabat şi Staschko îl luară în primire de la uşă şi îl duseră în odaie. Petar îi scoase un bocanc, Kito pe celălalt. Hanzo îi ceru lui Juro un lighean cu apă rece. îi băgă picioarele ţepene în apă şi începu să i le fricţioneze.

- Trebuie să-1 ducem repede în pat, zise Hanzo. Să nu fi făcut aprin
dere de plămâni.

în timp ce flăcăii se învârteau în jurul lui Merten, se deschise uşa. Meşterul intră în odaie şi se uită un timp la ei. De data asta nu-1 mai batjocori pe Merten. Aşteptă până să-1 ducă în dormitor.

- O vorbă doar înainte sâ-1 duceţi.

Şi, apropiindu-se de Merten, îi
zise:

- Cred că două încercări sunt de ajuns, Merten. Pentru tine nu există
cale de scăpare de aici. Nu te pune cu mine.

Dar chiar în aceeaşi dimineaţă, Merten alese calea a treia, cum credea el, calea definitivă, ultima.

Calfele n-aveau nici o bănuială. îl duseseră în dormitor, îi dăduseră să bea ceva fierbinte, îl culcaseră şi-1 înveliseră bine. Hanzo rămăsese sus, pe priciul vecin, până s-a convins că Merten adormise şi nu mai are nevoie de el. Apoi coborâse şi se apucase de treburile din moară, alături cu ceilalţi.

De câteva zile, Krabat şi Staschko lucrau la şlefuit pietrele de moară. Terminaseră patru pietre şi voiau să se apuce de a cincea. Tocmai slăbiseră cadrul ca să o scoată, când uşa se deschise brusc şi apăru Lobosch alb la faţă, cu ochii larg deschişi de spaimă.

Dădea din mâini şi ţipa, repetând neîncetat ceva. Calfele putură să înţeleagă ce spune abia când Hanzo opri moara. Se făcu linişte şi Lobosch se putu face auzit:

- S-a spânzurat, ţipa el. S-a spânzurat Merten! în şură! Repede,
săriţi!

îi duse până la Merten. Atârna de o grindă, în cel mai întunecos colţ al şurii, cu o funie de la viţei în jurul gâtului.

- Trebuie să-i tăiem imediat funia, să-1 dăm jos. Staschko fu primul
care observă că mai era în viaţă.

Andrusch, Hanzo, Petar şi Krabat, toţi care aveau bricege le deschiseră. Dar nici unul nu reuşi să se apropie de Merten. Parcă se afla într-un cerc vrăjit. Făceau trei paşi, dar mai mult nu puteau. Nu reuşeau să mai înainteze nici cu o şchioapă, de parcă tălpile le-ar fi fost încleiate.

Krabat apucă cuţitul de vârf cu degetul mare şi cu arătătorul, ochi şi nimeri funia.

O nimeri, dar briceagul căzu fără putere.

în spatele lor răsună un hohot de râs. Meşterul intrase şi el în şură. Se uita la calfe ca la o grămadă de gunoi. Luă briceagul de jos.

O tăietură, o bufnitură. Spânzuratul se izbi de pământ ca un sac de zdrenţe. Zăcea horcăind la picioarele meşterului.

- Neputinciosule !

Meşterul o zise cu mare scârbă, aruncă briceagul şi scuipă spre Merten. Toţi se simţiră scuipaţi, cuvintele meşterului îi loviseră pe toţi, fără excepţie, o simţeau.

- Eu hotărăsc cine moare aici, la moară!, strigă el. Eu şi numai eu !

Apoi plecă şi calfele săriră în ajutorul lui Merten. Hanzo îi slăbi
funia de la gât, Petar şi Staschko îl cărară în dormitor.

Krabat ridică briceagul de la Tonda de pe jos şi înainte de a-1 băga în buzunar îi şterse prăselele cu un şomoiog de paie.

Zăpadă peste semănături

Merten zăcu multă vreme. Mai întâi avu fierbinţeală, gâtul îi era umflat, nu putea să respire. în primele zile nu era în stare să înghită nimic, mai târziu reuşi încetul cu încetul sâ înghită câte o lingură de ciorbă.

Hanzo împărţise calfele în aşa fel încât tot timpul cineva se afla în apropierea lui Merten şi nu-1 slăbea din ochi. O vreme stătuseră de veghe chiar şi noaptea, fiindcă se temeau că Merten ar putea să-şi facă vreun rău din cauza febrei. Cât timp este treaz, nu se va întâmpla nimic, erau de acord cu toţii, Merten n-o să mai pună mâna pe funie şi n-o să mai încerce să-şi ia viaţa. Meşterul nu lăsase nici o îndoială că nici aceasta nu era calea de a scăpa din Mlaştina Scroafei.

- Eu hotărăsc cine moare aici, la moară! Eu şi numai eu !

Spusele meşterului i se întipăriseră lui Krabat adânc în suflet. Oare nu era răspunsul la întrebarea care îl chinuia de la ultima noapte de Anul Nou: cine purta vina pentru moartea lui Tonda şi a lui Michal ?

Privit la rece, nu era decât un prim indiciu, nimic mai mult - dar nici mai puţin.

în orice caz, era foarte sigur că într-o bună zi, când totul îi va fi limpede, îl va trage pe meşter la răspundere. Până atunci n-avea voie să dea de bănuit. Trebuia să facă pe neştiutorul, pe cumintelui, pe ascultătorul care habar n-are de nimic - dar să aibă tot timpul în minte că trebuie să se pregătească pentru sorocul răfuielii, învăţând cu şi mai mult zel Arta Neagră.

Nu căzu nici un fulg de zăpadă, iar gerul crâncen nici gând să se înmoaie. Dimineaţă de dimineaţă, calfele trebuiau să coboare din nou în scocul morii să-1 cureţe de gheaţă. Toată ziua înjurau blestematul de ger, care venise după primăvara timpurie.

într-una din zilele următoare, spre amiază, se întâmplă să se îndrepte spre moară trei bărbaţi, venind dinspre pădure.

Unul era zdravăn, înalt, un bărbat în floarea vârstei, cum se zice. Ceilalţi doi erau nişte moşnegi gârboviţi, cu bărbile albe.

Lobosch îi văzu primul. Avea privirea ageră, nu-i scăpa nimic.

- Avem oaspeţi, le strigă el calfelor, care tocmai se îndreptau spre masă.

Acum îi văzură şi ceilalţi pe bărbat şi pe cei doi moşnegi. Veneau pe cărarea dinspre Schwarzkollm, îmbrăcaţi în straie ţărăneşti, încotoş-mănaţi în cojoace ciobăneşti, cu căciulile trase adânc pe frunte.

De când era Krabat la moară, nici un ţăran din împrejurimi nu se rătăcise pe acolo. Dar aceştia trei o ţineau drept spre moară şi cerură încuviinţarea să intre.

Hanzo le deschise uşa, flăcăii se îngrămădiră curioşi pe hol.

- Care vă e voia?
- Să vorbim cu morarul.
- Eu sunt morarul.

Neobservat de calfe, meşterul ieşise din odaia lui şi se apropie de cei trei bărbaţi:

- Ei, ce e ?

Bărbatul înalt îşi scoase căciula :

- Suntem din Schwarzkollm, începu el. Eu sunt primarul, iar ei sunt bătrânii satului. Te salutăm şi te rugăm, morarule din Mlaştina Scroafei, să ne dai ascultare. Este vorba, căci... Dar cred că nu te miri dacă...

Cu un gest repezit, meşterul îi tăie vorba:

- Spune ce ai de spus! Ce vă aduce la mine - fără ocolişuri.
- Am venit să te rugăm, zise primarul, să ne ajuţi.
- Adică ?
- Păi gerul ăsta - şi nici urmă de zăpadă pe câmp. Primarul îşi tot răsucea căciula în mâini. O să se prăpădească semănăturile dacă nu ninge zilele astea.
- Şi ce mă priveşte asta pe mine ?
- Am venit, morarule, să te rugăm să faci să ningă.
- Să ningă ? Ce vă trece prin cap ?
- Ştim noi că dumneata poţi, zise primarul. Dumneata poţi chema ninsoarea.
- Nu cerem nimic pe degeaba, îl asigură unul dintre bătrâni. Te plătim cu două duzini de ouă, cinci gâşte şi şapte găini.

- Dar, continuă celălalt, trebuie să facă să ningă. Altfel s-a dus recolta pe anul ăsta şi o să fie foamete.

- O să suferim de foame şi noi, şi copiii noştri, întări primarul. Fie-ţi milă, morarule de la Apa Neagră, şi fă să cadă zăpada.

Meşterul se scarpină în barbă cu unghia de la degetul mare.

- De ani de zile nu v-am văzut la faţă. Dar acum, când aveţi nevoie de mine, gata, aţi şi apărut.

- Eşti ultima noastră nădejde, zise primarul. Dacă nu chemi ninsoarea, suntem pierduţi. Nu poţi, meştere, nu poţi să ne laşi de izbelişte. Te rugăm în genunchi, ca pe bunul Dumnezeu.

Cei trei îngenuncheară în faţa meşterului, îşi plecară frunţile şi se băteau cu pumnii în piept.

- Fie-ţi milă, îl rugau ei, îndură-te de noi!

- Ia mai terminaţi! Meşterul nu se lăsă înduplecat. Căraţi-vă acasă şi vedeţi-vă de semănăturile voastre. Eu şi cu ei - şi arătă spre flăcăi -noi n-o să răbdăm de foame. Noi nu. Am eu grijă de asta şi fără zăpadă. Dar voi, neam de ţopârlani, lipsiţi din faţa mea, cu orătăniile şi ouăle voastre cu tot. Din partea mea, n-aveţi decât să crăpaţi de foame -treaba voastră. Nici nu mă gândesc să mişc un deget pentru voi, nici pentru odraslele voastre. Nu cumva chiar credeţi că am s-o fac ?

- Dar voi?, se adresă primarul calfelor. Poate binevoiţi dumneavoastră să ne ajutaţi. Fie-vă milă, pentru numele lui Dumnezeu, faceţi-o de dragul bieţilor noştri copii; o să vă mulţumim după puterile noastre.

- E nebun de legat, zise Lyschko. Acum dau drumul la câini. Şo pe ei!

Şuieră din două degete, atât de asurzitor, încât pe flăcăi îi pătrunse până în măduva oaselor.

Se auzi lătrat de câini, o hărmălaie de hămăituri furioase - lătratul şi schelălăiturile nu mai conteneau.

Primarul sări în picioare, căciula îi căzu din mână.

- Fugiţi, strigă el. Ne sfâşie! Haidem, fuga!

îşi suflecară cojoacele şi el, şi cei doi bătrâni şi ieşiră în fugă din moară, traversară poiana şi dispărură în pădure, de unde veniseră.

- Foarte bine! zise meşterul. Bine ai făcut, Lyschko. îl bătu pe umăr. Am scăpat de cei trei şi fac prinsoare că n-or să se întoarcă prea curând.

Krabat era furios, îi era milă de primar şi de însoţitorii lui. Cu ce greşiseră de se-mpotrivea meşterul să le sară în ajutor ? N-avea decât să deschidă Spaima Iadului şi să rostească câteva cuvinte - cuvintele potrivite pentru cazul acesta şi pe care Krabat nu le ştia.

Meşterul încă nu-i învăţase cum să cheme ninsoarea.

Păcat, căci altfel Krabat n-ar fi pregetat şi i-ar fi ajutat pe săteni de capul lui. Probabil la fel ar fi făcut şi Petar, şi Hanzo, poate şi alţii.

Lyschko era singurul care se bucura de purtarea meşterului. Era mândru că reuşise să-i facă pe ţărani să creadă că sunt hăituiţi de câini.

Dar bucuria lui nu avea să ţină mult. în noaptea următoare, Lyschko se trezi din somn ţipând, iar când flăcăii îl întrebară ce dracului i s-a năzărit, se vaită clănţănind din dinţi de spaimă: se făcea că îl atacase o haită de coşcogea câini de măcelar, negri, întărâtaţi, gata-gata să-1 rupă în bucăţi.

- Chiar aşa?, întrebă Juro, milos. Ce bine că n-a fost decât un vis.

în noaptea aceea, Lyschko mai visă de cinci ori visul cu haita de câini şi de cinci ori sări din pat urlând, încât toate calfele se treziră de ţipetele sale. Până la urmă nu mai răbdară şi-1 dădură afară din dormitor.

- Lyschko, ia-ţi pătura şi cară-te în şură. Acolo n-ai decât să visezi la câini cât vrei tu şi să urli cât pofteşti. Numai să nu te mai auzim.

în dimineaţa următoare, calfele trebuiră mai întâi să se frece la ochi. Nu le venea să creadă. Afară totul era alb. Peste noapte se aşternuse zăpada. Ninsese cu fulgi mari, pufoşi, până pe la prânzişor. De acum ţăranii puteau fi liniştiţi; şi la Schwarzkollm, şi în celelalte sate din jurul Mlaştinii Scroafei.

Oare să se fi răzgândit meşterul de-i ajutase totuşi ? Sau o fi mâna lui Pumphutt, îşi dădu cu părerea Juro. Poate că ţăranii s-au întâlnit cu el, cred că el n-ar fi zis nu.

- Pumphutt într-adevăr nu-i refuza, în nici un caz, îi întăriră flăcăii spusele.

Dar era vădit că nu fusese Pumphutt. Spre amiază - tot Lobosch fu cel care îi văzu primul - veniră iar spre moară. Primarul şi bătrânii sosiră cu sania dinspre Schwarzkollm şi-i aduseră meşterului ce credeau ei că sunt datori pentru ajutor: şapte găini, cinci gâşte şi două duzini de ouă.

- îţi mulţumim, morarule din Mlaştina Scroafei, zise primarul încli-nându-se adânc în faţa meşterului. îţi mulţumim că ţi-ai făcut milă de copiii noştri. Ştii că nu suntem bogaţi, ia ce ţi-am adus ca semn de recunoştinţă. De la noi mai puţin, de la Dumnezeu mai mult.

Meşterul îl ascultase cu chipul întunecat. Apoi spuse, şi calfele vedeau cât de greu îi venea să se stăpânească şi să răspundă calm:

- Cine v-a ajutat, nu ştiu. Eu cel puţin n-am făcut-o, ca să nu fie nici o îndoială. Luaţi toate astea de aici şi duceţi-vă la naiba!

Cu aceasta le întoarse spatele şi intră în Camera Neagră. Calfele auziră cum trase zăvorul pe dinăuntru.

Primarul şi însoţitorii săi stăteau cu darurile lor, ca nişte curci plouate.

- Haideţi, zise Juro, şi îi ajută să le încarce în sanie. înapoiaţi-vă la Schwarzkollm, şi când ajungeţi acasă trageţi o duşcă sau două şi uitaţi de cele întâmplate.

Krabat se uita în urma săniei cu cei trei bărbaţi până când dispărură în pădure. Un timp se mai auzi clinchetul clopoţeilor şi vocea primarului care îndemna caii: Dii!

Eu sunt Krabat

Zăpada se topise, veni primăvara, iar Krabat învăţa ca un nebun. De mult îi întrecuse pe ceilalţi. Meşterul îl lăuda, arătându-se foarte mulţumit de progresele lui în Arta Neagră. Părea să nu bănuiască nicidecum că flăcăul învăţa, învăţa şi iar învăţa ca să fie pregătit pentru ziua înfruntării, pentru ceasul răfuielii.

Cu trei săptămâni înainte de Paşti, Merten se ridică pentru prima dată din pat şi se aşeză la soare în spatele şurii. Era palid, ajunsese străveziu. Rămăsese - asta văzură abia acum - cu gâtul strâmb. Dar începu să vorbească iar, nu mai mult decât era nevoie; da şi nu, şi dă-mi sau lasă.

în Vinerea Mare, Lobosch fu primit în Şcoala Neagră. Ce se mai miră mititelul când meşterul îl prefăcu în corb. Zbura vesel de colo până colo, atinse cu vârful aripilor hârca şi cartea de vrăji. Meşterul trebui să strige de trei ori: Hâş! până ce mititelul se astâmpără şi se aşeză pe bară: o pasăre neagră, năstruşnică, numai de-o şchioapă, cu ochişorii vioi şi cu penele vâlvoi.

- Aceasta e arta de-a vorbi cu altul, prin gândul lui, ca să-ţi audă vorbele şi să le înţeleagă de parcă ar veni din sinea lui...

în seara asta, calfelor nu le veni de loc uşor să-1 urmărească pe meşter, fiindcă Lobosch le distrăgea în permanenţă atenţia. Era nostim cum îşi rotea ochii, îşi sucea gâtul şi tot bătea din aripi. Nici nu-i păsa că morarul citea din Spaima Iadului.

Krabat însă nu pierdea nici o iotă. înţelesese cât de importantă era lecţia pentru el şi pentru Kantorka.

Repeta formula, cuvânt cu cuvânt, până să adoarmă, o spuse de atâtea ori, până fu sigur că n-o s-o mai uite niciodată.

în seara de înviere, după căderea întunericului, meşterul trimise calfele să-şi aducă semnul. Se întâmplă ca la numărătoare Krabat şi Lobosch rămaseră ultimii. Meşterul le dădu binecuvântarea neagră şi o porniră la drum.

Krabat pregătise păturile în şopron, câte două pentru fiecare, căci pe seară norii se adunaseră şi prevesteau ploaie. Fiindcă plecaseră ultimii de la moară, Krabat îl zori pe Lobosch. Se temea ca nu cumva să-şi fi luat alţii drept ţintă Crucea lui Bâumel - dar se speriase degeaba şi găsiră locul gol.

Adunară scoarţă şi crenguţe şi aprinseră un foc mic. Krabat îi explică lui Lobosch de ce stau ei acolo, afară, chiar în acel loc, şi că trebuie să petreacă noaptea veghind amândoi.

Lobosch se înfofoli tremurând în pătură şi zise că îi pare bine că nu trebuie să stea singur aici, căci altfel s-ar fi putut întâmpla să moară de frică şi atunci ar fi fost nevoie să se înalţe încă o cruce, ce-i drept, una mai micuţă.

Mal târziu vorbiră despre Şcoala Neagră şi despre regulamentul după care li se preda. Apoi tăcură o vreme şi, în sfârşit, Krabat aduse vorba de Tonda şi de Michal.

- Ţi-am mai spus că într-o bună zi am să-ţi povestesc despre ei.

în timp ce-i povestea lui Lobosch despre prietenii săi, Krabat îşi
dădu seama că luase el locul lui Tonda, cel puţin faţă de acest băiat care stătea acum de cealaltă parte a focului.

La început se gândise să-i povestească lui Lobosch despre sfârşitul lui Tonda şi al lui Michal, numai pe departe, dar cu cât vorbea mai mult despre cei doi şi despre Worschula, care zăcea îngropată în cimitirul din Seidewinkel, şi despre cuvintele lui Tonda, că flăcăii de la moara din Mlaştina Scroafei le aduc nenoroc fetelor, cu cât povestea deci mai mult, cu atât i se părea mai firesc că băiatul are dreptul să afle şi cele de care voise să îl ferească. îi povesti astfel tot ce era de povestit, numai de taina briceagului nu povesti, pentru ca nu cumva acesta să-şi piardă forţa.

- Ştii cumva, îl întrebă Lobosch, cine poartă vina pentru moartea lui Tonda şi a lui Michal ?

- Bănuiesc, răspunse Krabat, şi dacă bănuiala mea se adevereşte, am să-i cer socoteală.

Spre miezul nopţii începu să burniţeze. Lobosch îşi trase pătura peste cap.

- Nu fă asta, îl sfătui Krabat, altfel n-o să poţi auzi clopotele şi
cântecele din sat.

Puţin mai târziu auziră din depărtare cum porniră clopotele de înviere şi glasul cântăreţei din Schwarzkollm. Era Kantorka cea care cânta, iar celelalte fete îi răspundeau.

- Sună frumos, spuse Lobosch după un timp. Merită să te laşi plouat
pentru aşa ceva.

în ceasurile care urmară, băieţii rămaseră tăcuţi. Lobosch înţelesese că tovarăşul lui n-avea chef de vorbă şi că dorea să fie lăsat în pace. Nici nu-i venea greu să tacă, fiindcă cele aflate despre Tonda şi Michal ajungeau mai mult decât pentru o noapte de gândit.

Fetele cântau, clopotele băteau. Krabat nici nu observă că după un timp ploaia se oprise. La ora aceasta, pentru el nu exista nici ploaie, nici vânt, nici căldură, nici frig, nici lumină, nici întuneric. Pentru el nu exista acum decât Kantorka, glasul şi ochii ei strălucitori în lumina lumânării de Paşti.

De data aceasta Krabat era hotărât să nu mai iasă din el însuşi. De ce oare îi învăţase meşterul arta de a vorbi în gând cu altul, prin gândul lui, ca să-ţi audă vorbele şi să le înţeleagă de parcă ar veni din sinea lui ?

Spre dimineaţă Krabat rosti noua formulă. îşi concentra toată forţa inimii sale spre Kantorka, până când avu impresia că îşi atinsese ţelul şi atunci îi vorbi:

- Kantorka, cineva te roagă să-1 asculţi. Nu-1 cunoşti, dar el te ştie de mult. în drum spre casă, după ce ai să iei apa de Paşti de la fântână, încearcă să rămâi în urma fetelor. Trebuie să rămâi singură cu ulcica ta de apă, fiindcă acel cineva vrea să te întâlnească, dar nu vrea să afle şi alţii, căci te priveşte numai pe tine şi pe el, şi pe nimeni altcineva pe lumea asta.

De trei ori o descântă, repetând mereu aceleaşi cuvinte. Şi iată că se crăpă de ziuă, cântecul şi clopotele amuţiră. Era timpul să-1 înveţe pe Lobosch să deseneze pentagrama şi să se însemne unul pe celălalt cu o aşchie pe care Krabat o tăiase din crucea de lemn cu briceagul lui Tonda şi o arsese în jar.

în drum spre casă, Krabat se grăbea aşa de tare, de parcă şi-ar fi pus în gând să fie ei primii la moară. Cu picioarele lui scurte, Lobosch abia putea ţine pasul cu el.

La intrarea în mlaştină, după primele tufişuri, Krabat se scotoci prin buzunar şi se apucă cu mâinile de cap, spunând:

- L-am uitat la cruce...
- Ce? întrebă Lobosch.
- Briceagul.
- Cel de la Tonda?
- Da, acela.

Lobosch ştia că briceagul era singura amintire pe care Krabat o avea de la Tonda.

- Hai să ne întoarcem să-1 căutăm.
- Nu, i-o tăie Krabat, sperând că Lobosch nu va băga de seamă minciuna. Dau eu singur o fugă, merge mai repede. Până vin, aşază-te aici sub o tufă şi aşteaptă-mă.
- Dacă zici tu... Micuţul îşi înăbuşi un căscat.

Lobosch se aşează pe iarba umedă de sub o tufă, iar Krabat se grăbi spre locul pe unde ştia că trebuie să treacă fetele în drumul lor spre casă cu apa de Paşti. Acolo se ascunse într-un tufiş.

Nu trecu mult şi se iviră fetele, trecând în şir lung pe lângă el, cu ulcele cu apă. Kantorka însă, observă Krabat, nu era printre ele. îl auzise deci şi-i înţelesese rugămintea din depărtare.

După ce trecură şi ultimele fete o zări. Venea singură, cu broboada ei de lână strânsă pe ea. Krabat se ridică din ascunziş şi îi ieşi înainte.

- Eu sunt Krabat, o calfă de la moara din Mlaştina Scroafei, îi zise.
Nu te teme de mine.

Kantorka îl privi drept în ochi, foarte calmă, de parcă l-ar fi aşteptat.

- Te cunosc, zise ea, fiindcă te-am văzut în vis. Pe tine şi pe un om care îţi vrea răul, dar nouă - mie şi ţie - nu ne-a păsat de el. De atunci aştept să te întâlnesc. Şi acum iată-te, eşti aici.
- Da, sunt aici, zise Krabat. Dar nu pot să stau mult, mă aşteaptă la moară.
- Şi eu trebuie să mă întorc acasă. Oare ne mai vedem?

Apoi înmuie un colţ al broboadei în ulcica cu apă de Paşti şi, fără să zică un cuvânt, îi şterse lui Krabat pentagrama de pe frunte, uşurel, fără grabă, de parcă ar fi fost lucrul cel mai firesc din lume.

Flăcăul avea impresia că luase o pată de pe el şi îi era recunoscător până în adâncul sufletului: pentru că exista, pentru că stătea în faţa lui şi se uita la el.

Dincolo de soare şi de lună

Lobosch adormise la marginea pădurii, sub un tufiş. Când Krabat îl trezi, deschise ochii mari şi întrebă:

- L-ai găsit?
- Ce să găsesc ?
- Briceagul.
- A, da, răspunse Krabat. Scoase briceagul să i-1 arate lui Lobosch şi-1 făcu să se deschidă. Limba era neagră.
- Trebuie s-o freci bine, îl sfătui Lobosch, şi după aceea unge-o cu untură, cel mai bine cu seu de câine.
- Da, zise Krabat, aşa ar trebui să fac.

O porniră în grabă spre casă. La jumătatea drumului se întâlniră cu Witko şi cu Juro, care fuseseră la Crucea Morţii şi întârziaseră şi ei.

- Ia să vedem, ajungem acasă până să înceapă ploaia ?, întrebă Juro,
uitându-se la Krabat de parcă i-ar fi lipsit ceva.

Pentagrama!

Krabat se sperie. Dacă se întoarce la moară fără semn, meşterul intră la bănuială, precis că aşa o să se întâmple. Atunci lucrurile pot lua o întorsătură nefericită pentru amândoi, şi pentru el, şi pentru Kantorka.

Krabat scotoceşte prin buzunar, caută o bucăţică de cărbune, dar ştie că degeaba caută.

- Hai să mergem, îi zori Juro, până nu ne prinde potopul. Fuga,
fuga!

Nu apucară să iasă din pădure, gonind spre moară, că se dezlănţui furtuna. Vijelia le smulse lui Witko şi lui Krabat căciulile de pe cap, iar potopul se porni atât de brusc încât Lobosch scoase un ţipăt. Ajunseră la moară uzi până la piele.

Meşterul îi aştepta plin de nerăbdare. Trecură pe subjug, îşi primiră palmele.

- Unde dracului vă e semnul ?
- Semnul? se miră Juro. Aici, şi arătă fruntea.
- Nu e nici un semn, strigă meşterul.
- L-o fi spălat blestemata asta de ploaie.

Meşterul ezită un moment, cântărindu-i vorbele, apoi porunci:

- Lyschko, adu-mi un cărbune de la sobă, dar repede. Le desenă pentagrama pe frunte, cu linii groase. La rădăcina nasului pielea ardea ca focul.
- La muncă!

în dimineaţa aceasta trebuiră să robotească şi să se ostenească mai rău şi mai mult decât data trecută. Dură o veşnicie până se şterse şi semnul de pe frunţile celor patru. Dar în sfârşit se întâmplă şi de data asta, iar Lobosch - micuţul Lobosch - era dintr-o dată în stare să ridice ditamai sacul deasupra capului.

- Uraaa !, strigă el. Ia uitaţi-vă cât de uşor merge. Ia vedeţi ce puter nic m-am făcut!

Restul zilei calfele îl petrecură cu gogoşi şi cu vin, cu cântec şi joc. Se spuseră iar poveşti despre Pumphutt, iar Andrusch, care era de acum destul de cherchelit, ţinu o cuvântare cum că toate calfele de morar sunt băieţi grozavi şi că toţi meşterii ar trebui goniţi la dracu, în fundul iadului.

- Să bem pentru asta, strigă el, sau e cineva de altă părere ?
- Nuuu! strigară cu toţii şi ridicară paharele, singur Staschko declară în gura mare că e împotrivă.
- Să fie goniţi la dracu? strigă el. Ba nu, Satana în persoană să binevoiască să vină şi să-i ia pe meşteri ! Să le frângă gâtul, unul câte unul, uite aşa: trosc, asta e părerea mea.
- Ai dreptate, frăţioare ! Andrusch îl îmbrăţişa. Bine zici! Dracul să-i ia pe toţi morarii, în frunte cu al nostru!

Krabat îşi căutase loc într-un colţ, aproape de ceilalţi, încât nimeni nu putea să-1 bănuie că ar vrea să se separe, dar se ţinea cumva deoparte de chef şi în timp ce flăcăii cântau, râdeau şi rosteau cuvinte mari, el se gândea la Kantorka: cum o întâlnise în dimineaţa aceasta în drum spre casă, cum au stat împreună şi şi-au vorbit.

Krabat îşi amintea fiecare cuvânt, fiecare gest, fiecare privire de-a ei - ore întregi ar fi stat în colţul său gândindu-se la ea, fără să simtă cum trece timpul, dacă Lobosch nu s-ar fi aşezat lângă el pe bancă şi nu i-ar fi tras un ghiont.

- Trebuie să te întreb ceva...
- Da? Krabat îşi dădea silinţa să nu pară neprietenos. Lobosch era îngrijorat.
- Ce-a zis Andrusch adineauri, şi Staschko. Dacă află meşterul?
- Nu te teme, zise Krabat. Nu vezi că sunt doar vorbe în vânt ?
- Dar meşterul, nu se dădu bătut Krabat. Dacă îi pârăşte Lyschko ? Dă-ţi seama ce o să păţească amândoi.
- N-o să păţească nimic, nimicuţ.
- Mă minţi!, strigă Lobosch. Nu rabdă el meşterul aşa ceva. în ruptul capului!
- Astăzi, da! îl lămuri Krabat. Azi avem voie să-1 blestemăm, să-i urăm să-1 mănânce ciuma şi holera, chiar şi diavolul în persoană, precum ai auzit. Azi nu se supără, ba chiar dimpotrivă.
- Nu se supără? se miră Lobosch.
- Cine are voie să-şi verse năduful o dată pe an, îl învăţă Krabat, va fi mai ascultător şi va reuşi să facă mai bine ce i se cere, un an întreg. Şi asta e destul de mult la moara din Mlaştina Scroafei, ai văzut şi tu.

Krabat nu mai era cel de până acum. în următoarele zile şi săptămâni parcă era cu capul în nori. Făcea tot ce era de făcut, vorbea cu flăcăii, le răspundea la întrebări - dar de fapt era departe de tot ce se petrecea la moară. Era la Kantorka şi Kantorka era cu el, iar lumea din jurul lui devenea pe zi ce trece mai luminoasă, mai verde.

Până atunci Krabat nu observase câte feluri de verde erau în jurul lui, sute de nuanţe de verde, verdele deschis al mesteacănului şi al sălciilor, amestecat cu verdele închis al muşchiului, bătând în albăstrui ; verdele crud, tânăr, de la malul iazului, din fiecare copăcel, din fiecare tufiş ; verdele închis, mai sobru, al pinilor din Mlaştina Scroafei, care se întuneca uneori ameninţător, aproape negru, şi totuşi alteori, spre seară, era stălucitor, parcă poleit cu aur.

Se întâmplă în aceste săptămâni, deşi nu prea des, s-o viseze noaptea pe Kantorka. Era totdeauna cam acelaşi vis: se făcea că mergeau împreună printr-o pădure sau printr-o livadă cu copaci bătrâni; era vară, cald, iar Kantorka purta o rochie de culoare deschisă. în timp ce se plimbau pe sub copaci, Krabat o cuprinsese peste umeri. Ea înclinase capul spre el şi părul ei îi mângâia obrazul. Basmaua îi lunecase un pic spre ceafă şi el îşi dorea ca ea să se întoarcă spre el ca s-o poată privi în ochi. Dar în acelaşi timp era conştient că era mai bine să nu se întâmple asta: aşa nimeni nu o putea recunoaşte, nimeni altcineva care ar fi avut puterea să intre în visul lui.

Calfele observaseră, bineînţeles, că ceva se întâmplase cu Krabat, ceva care îl schimbase profund.

Din nou Lyschko fu acela care încercă să-1 tragă de limbă. Era săptămâna de după Rusalii. Hanzo îi însărcinase pe Krabat şi pe

Staschko să adâncească şanţurile de pe o piatră de moară. Cei doi o fixaseră pe un stâlp lângă uşa sălii de măcinat şi adânceau şanţurile care duceau din mijlocul roţii spre margini. Lucrau foarte concentraţi, bătaie după bătaie, ca să scoată canturile cât mai ascuţite. Staschko plecase să-şi ascută dalta. Ca din întâmplare, Lyschko îşi făcu drum cu o legătură de saci goi pe braţ. Krabat îl observă abia când se opri lângă el şi-1 întrebă de vorbă, fiindcă Lyschko întotdeauna umbla încet, ca o pisică, chiar când nu era nevoie.

- Ei, întrebă Lyschko, făcându-i cu ochiul. Cum o cheamă? Are părul blond, castaniu sau negru ?
- Cine ?, îi întoarse Krabat întrebarea.
- Păi ea, explică Lyschko. Cea la care te gândeşti mereu de la o vreme. Sau crezi că noi chiar avem orbul găinilor şi nu vedem că ţi-a sucit minţile, în vis, poate, sau altfel... Aş avea un leac bun, care te ajută să o întâlneşti, avem şi noi experienţele noastre, cum să-ţi spun.

Se uită împrejur, apoi se aplecă spre Krabat şi îi şopti la ureche:

- Trebuie să-mi spui doar cum o cheamă şi aş putea aranja totul, foarte uşor...
- Ia mai termină, îl repezi Krabat. Habar n-am despre ce vorbeşti. Vezi că mă ţii din treabă cu prostiile tale.

în noaptea care a urmat, Krabat visă din nou visul cunoscut, cu Kantorka.

Se *plimbau ca de obicei printre copaci, era, ca de fiecare dată, o zi caldă, de vară, doar că de data asta ajunseră într-o poiană, în mijlocul pădurii, şi cum ieşiră de sub copaci, păşind în poiană, deasupra capetelor lor trecu o umbră. Krabat îşi aruncă haina peste capul Kantorkăi:*

- Hai să fugim repede, n-are voie să-ţi vadă chipul.

O trase grăbit înapoi, în umbra pădurii. Ţipătul uliului îl lovi, ascuţit şi sfâşietor, de parcă i s-ar fi înfipt un cuţit în inimă, şi se trezi.

Seara, meşterul îl chemă la el. Krabat nu era deloc în apele lui, stând în faţa meşterului şi simţind privirea singurului său ochi.

- Trebuie să îţi vorbesc.

Meşterul stătea în jilţul lui, ca un judecător, cu braţele încrucişate şi cu faţa împietrită.

- Ştii foarte bine, Krabat, continuă el, cât de mult te apreciez şi că eşti în stare să înveţi mult din Ştiinţa Secretă, ceea ce nu mulţi dintre voi pot. Şi totuşi, în ultimul timp am început să mă îndoiesc că pot avea încredere în tine. Ai secrete faţă de mine, îmi ascunzi ceva. N-ar fi mai bine să mi te destăinui de bună voie, fără să te oblig eu sau să te spionez ? Spune drept despre ce este vorba şi o să ne gândim amân doi ce am putea face spre binele tău. încă nu este prea târziu.

Krabat nu şovăi o clipă cu răspunsul:

- Nu-ţi ascund nimic, meştere.
- Chiar nimic ?
- Nimic, nimic, zise Krabat cu voce sigură.
- Atunci du-te, dar să nu te plângi dacă o să dai de necaz.

Pe hol îl întâlni pe Juro; parcă l-ar fi aşteptat pe Krabat. îl trase după el în bucătărie şi închise uşa.

- Am eu ceva, Krabat...

îi puse ceva în mână, o rădăcină mică, uscată, legată cu o aţă răsucită din trei fire.

- Ia asta şi poart-o la gât, altfel visele tale o să-ţi mănânce capul.

Surprize

în zilele următoare, meşterul se purtă exagerat de prietenos cu Krabat. Cu orice ocazie îl prefera celorlalte calfe şi îl lăuda pentru te miri ce, de parcă ar fi vrut să-i arate că e hotărât să nu-i poarte pică. într-o seară, spre sfârşitul săptămânii a doua după Rusalii, îl întâlni în hol, în timp ce ceilalţi stăteau deja la masă.

- îmi pare bine că te întâlnesc, zise el. Ştii că sunt zile când eşti prost dispus şi atunci te apuci să spui tot felul de prostii. în sfârşit, discuţia pe care am avut-o la mine în cameră, îţi aminteşti, era o prostie şi fără nici un rost, nu-i aşa?

Meşterul nu aşteptă răspunsul lui Krabat şi continuă:

- Mi-ar părea rău dacă ai lua în serios tot ce am spus în seara aceea. Ştiu bine că eşti un băiat de treabă, că eşti de mult timp cel mai bun ucenic al meu şi că mă pot bizui pe tine ca pe nimeni altul - ei, pricepi cum vine vorba.

Krabat deveni bănuitor. Oare ce urmărea meşterul ?

- Ia să scurtez vorba, continuă acesta. Vreau să afli şi tu care este părerea mea adevărată despre tine. Am să-ţi îngădui ceea ce n-am îngăduit nici unuia dintre ucenicii mei: duminică te scutesc de muncă, îţi dau o zi liberă. Poţi să te duci oriunde ai chef, la Maukendorf, la SchwarzkoUm sau la Seidewinkel, nu mă priveşte. Şi dacă te întorci până luni dimineaţa, sunt mulţumit.
- Să ies la plimbare ? se miră Krabat. Ce să caut eu la Maukendorf sau în altă parte ?
- Ei, în sate sunt hanuri şi crâşme unde poţi să te distrezi: sunt fete, poţi să dansezi cu ele.
- Nu, răspunse Krabat. Nu mi-arde de aşa ceva. De ce s-o duc eu mai bine decât celelalte calfe ?

- Tocmai asta e - tu s-o duci mai bine, îl lămuri meşterul. Nu văd
de ce nu te-aş răsplăti pentru hărnicia şi silinţa cu care înveţi Ştiinţa
Secretă, mult mai mult decât pe oricare altul.

Duminică dimineaţa calfele se pregăteau să se apuce de muncă, iar Krabat voia să facă şi el la fel. Se trezi însă că Hanzo îl luă deoparte :

- Nu ştiu despre ce este vorba, zise Hanzo, dar meşterul ţi-a dat liber astăzi. Mi-a poruncit să-ţi aduc aminte că nu vrea să te vadă la moară până mâine dimineaţă - restul, mi-a zis, îl ştii tu.
- într-adevăr, bombăni Krabat, ştiu.

Se îmbrăcă în hainele de sărbătoare şi ieşi din casă, pe când celelalte calfe trebuiau să tragă ca în fiecare duminică. în spatele şopronului de lemne se aşeză în iarbă ca să-şi adune gândurile.

Meşterul îi întinsese o cursă - era limpede. De acum trebuia să fie atent să nu cadă în ea. De un lucru era sigur: avea voie să meargă oriunde, numai la Schwarzkollm nu. Dacă ar fi fost după el ar fi rămas aici, după şopron, la soare, şi ar fi lenevit cât era ziua de mare. Dar dacă ar face asta prea i-ar arăta meşterului că-i pricepuse planul. Sus băiete, se hotărî, haide la Maukendorf. Şi fă un ocol cât mai mare în jurul Schwarzkollmului.

Dar poate că greşea. Poate că era mai înţelept să nu ocolească Schwarzkollm, ci să treacă de-a dreptul, mai ales că ăsta era cel mai scurt drum spre Maukendorf.

Desigur, dar să n-o întâlnească pe Kantorka. Trebuia să o prevină.

- Kantorka, o rugă el pe fată după ce rosti formula magică. Trebuie
să te rog astăzi ceva, eu sunt Krabat, cel care te roagă. Astăzi n-ai voie
să ieşi de loc din casă, orice s-ar întâmpla, şi nici să nu te uiţi pe
fereastră. Promite-mi că aşa ai să faci.

Krabat era încredinţat că ea aşa va face.

Tocmai când să se ridice să plece, ieşi Juro cu coşul de lemne.

- Ei, Krabat, văd că nu te prea grăbeşti să pleci. Pot să stau un pic
lângă tine ?

Ca şi atunci, după târgul de cai cu bucluc, Juro scoase o bucăţică de lemn din buzunar şi desenă un cerc în jurul lor, însemnându-1 cu pentagrama şi cu trei cruci. Făcându-i cu ochiul, zise:

- îţi închipui că asta nu e pentru muşte sau tăuni.

Krabat îi mărturisi că nu prea crezuse asta nici atunci.

- E ca să nu ne vadă şi să nu ne audă meşterul cât stăm aici, nici de aproape, nici de departe, nu-i aşa?
- Nu, zise Juro. Ar putea să ne vadă şi să ne audă, dar n-o s-o facă fiindcă ne-a uitat, pur şi simplu. Asta e vraja cercului. Cât timp ne aflăm în cerc, meşterul se gândeşte la toate cele, doar la mine şi la tine nu.
- Nu-i lucru prost, zise Krabat, nu-i prost, şi dintr-o dată, de parcă acesta ar fi fost cuvântul cheie, îl străpunse un gând. Se

uită cu uimire

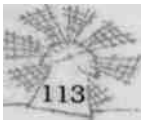

spre Juro. Va să zică tu eşti acela care le-a dat zăpadă ţăranilor, când Lyschko a asmuţit câinii pe ei. Nu eşti deci prostovanul drept care te iau toţi, nu-i aşa? Te prefaci, va să zică?

- Şi dacă ar fi aşa?, întrebă Juro. într-adevăr nu sunt chiar aşa de bleg cum crede lumea. Dar tu, Krabat, nu te supăra, eşti mult mai prost decât îţi închipui chiar tu.

-Eu?

- Fiindcă încă n-ai băgat de seamă toate câte se petrec aici, la moara asta blestemată. Altfel nu ţi-ai arăta aşa deschis silinţa, ai ascunde-o măcar un pic faţă de ceilalţi, sau chiar nu-ţi dai seama ce primejdie de paşte ?

- Ba da, răspunse Krabat, bănuiesc.

- Nu bănuieşti nimic, i-o tăie Juro. Smulse un fir de iarbă şi-1 frământă între degete. Am să-ţi spun ceva, Krabat, eu care toţi anii aceştia am făcut pe prostul. Dacă o ţii tot aşa, o să fii următorul nostru mort. Michal şi Tonda, şi toţi ceilalţi care zac la Locul Sterp, toţi au făcut aceeaşi greşeală ca şi tine : au învăţat prea mult la Şcoala Neagră şi prea i-au arătat-o meşterului. Ştii doar că în fiecare ajun de Anul Nou trebuie să moară unul dintre noi în locul lui.

- în locul lui ?

- în locul lui, îşi întări Juro spusele. Are o înţelegere cu... ei, cu Naşul. în fiecare an trebuie să-i jertfească pe unul dintre ucenicii săi -altfel îi vine lui sorocul.

- De unde ştii?

- Am ochi în cap şi destulă minte să cuget la lucrurile care îţi sar în ochi. Şi pe deasupra am citit în Spaima Iadului.

-Tu?

- Eu sunt prost, precum ştii, adică aşa cred meşterul şi toţi ceilalţi. De aceea nimeni nu mă ia în serios, sunt bun doar de treabă în casă: să deretic, să spăl, să şterg praful, câteodată şi în Camera Neagră, unde se află Spaima Iadului, legată cu lanţul de masă, de neatins pentru oricine care ştie să citească. Aşa ceva nu i-ar prii deloc meşterului, fiindcă sunt acolo nişte lucruri care s-ar întoarce împotriva lui dacă le-ar afla vreunul dintre noi.

- Dar tu, întrebă Krabat, ştii să citeşti?

- Ştiu, spuse Juro, iar tu eşti primul şi singurul căruia îi destăinui acest lucru. Există o singură cale să-i vii de hac meşterului - una singură I Dacă cunoşti o fată care te iubeşte, ea te-ar putea salva. Ar trebui să vină la meşter şi să-1 roage să te elibereze. Dar pentru asta trebuie să treacă printr-o încercare.

- Ce încercare ?

- Despre asta altă dată, când o să avem mai mult timp, zise Juro. Deocamdată să ţii minte un singur lucru. Fii atent să nu afle meşterul cine este fata, că altfel te aşteaptă soarta lui Tonda.

- Te gândeşti la Worschula ?
- Da, zise Juro. Meşterul i-a aflat prea devreme numele şi a chinuit-o aşa de tare cu visele - asta stă în puterea lui - încât de disperare fata s-a înecat.

Smulse iar un fir de iarbă şi-1 mototoli.

- Tonda a găsit-o dimineaţa, a dus-o pe braţe la părinţii ei şi le-a
pus-o pe prag. Din clipa aceea a albit, n-a mai avut nici o vlagă. Sfârşitul îl cunoşti.
Krabat îşi închipui că într-o dimineaţă ar putea s-o găsească pe Kantorka înecată, cu mătasea broaştei în păr. v. Ce mă
sfătuieşti ? întrebă el.

- Ce te sfătuiesc ? Juro smulse al treilea fir de iarbă. Pleacă imediat
la Maukendorf sau unde vrei şi încearcă să-1 duci pe meşter de nas, pe
cât poţi.

Krabat trecu prin Schwarzkollm fără să privească nici în dreapta, nici în stânga. Kantorka se făcuse nevăzută. Cine ştie ce le spusese la ai ei de rămăsese astăzi în casă.

Krabat intră să se odihnească puţin la primărie, mancă o bucată de pâine neagră cu carne afumată şi bău o ţuică mare la sfârşit. Apoi îşi reluă drumul spre Maukendorf, intră în crâşmă, se aşează la o masă şi ceru bere.

Seara dansă cu fetele, le spuse verzi şi uscate, le suci minţile şi se luă la harţă cu flăcăii.

- Mă, tu de colo - ia carâ-te !

Când flăcăii din sat se supărară şi vrură să-1 arunce afară, Krabat plesni doar din degete şi ei rămaseră nemişcaţi, stane de piatră.

- Dobitocilor, le strigă Krabat. V-ar place vouă să-mi spargeţi capul,
dar mai bine spargeţi-vi-le pe ale voastre!

Din aceasta se iscă un tămbălău cum nu se mai pomenise la Maukendorf. Prin aer zburau căni de bere, scaunele se rupeau în bucăţi trosnind.

Flăcăii se băteau de parcă şi-ar fi pierdut minţile. Dădeau unul într-altul ca orbii. Cârciumarul îşi freca mâinile, fetele chirăiau, muzicanţii şi-au salvat vieţile sărind pe fereastră.

- Zi-i aşa!, îndemna Krabat flăcăii. Tot aşa! Arde-1! Mai trage-i una!
Nu te lăsa!

O trebuşoară grea

Meşterul îl iscodi pe Krabat luni dimineaţa unde îşi petrecuse duminica şi cum i-a priit ieşirea.

- Ei, răspunse Krabat, dând din umeri, destul de bine. Apoi îi istorisi meşterului despre petrecerea din Maukendorf, despre dans şi despre bătaia cu flăcăii din sat. A fost destul de distractiv, dar ar fi fost mult mai hazliu dacă ar fi avut un coleg de la moară cu el, să zicem Staschko sau Andrusch, sau oricare altul dintre calfe.
- Şi Lyschko, bunăoară?
- Nu, Lyschko nu, zise Krabat, cu riscul de a-1 supăra pe meşter.
- Şi de ce, mă rog?
- Nu pot să-1 sufăr, răspunse Krabat.
- Nici tu ? râse meşterul. Atunci suntem într-un gând în privinţa lui. Te miră?
- Da, zise Krabat, mă miră.

Meşterul îl măsură cu privirea de sus în jos cu bunăvoinţă, după toate aparenţele, dar şi cu o urmă de zeflemea.

- Uite asta îmi place la tine, Krabat, că eşti cinstit şi îmi spui deschis
părerea ta în toate.

Krabat se feri să-1 privească pe meşter în faţă. Nu ştia cum să ia cele spuse, putea fi şi o ameninţare ascunsă. în orice caz, fu bucuros când meşterul schimbă vorba.

- în ceea ce îi priveşte pe ceilalţi, faţă de ce am discutat mai înainte,
ţine minte, Krabat: de acum încolo poţi ieşi în fiecare duminică, dacă
ai chef. Dacă nu, poţi să rămâi acasă. Dar acesta este un privilegiu pe
care ţi-1 acord numai ţie, celui mai bun ucenic al meu, şi cu asta
basta!

Krabat abia aştepta să se întâlnească în taină cu Juro. Acesta însă se ferea de el de când discutaseră duminică în spatele şopronului. Krabat chiar încercase să stea de vorbă cu el în gând, dar vraja nu mergea între ucenicii Artei Secrete.

Când în sfârşit rămaseră singuri în bucătărie, Juro îi spuse să mai aştepte câteva zile cuţitul pe care i l-ar fi dat deunăzi să i-1 ascută, că o să caute el să i-1 aducă când o să fie gata şi că nu 1-a uitat.

- Bine, încuviinţă Krabat. înţelesese ce a vrut să spună Juro.

Peste câteva zile, meşterul avea iar un drum prin ţară, două-trei
zile, după cum le zise înainte de a pleca. în noaptea următoare, Juro îl trezi pe Krabat.

- Vino în bucătărie, să stăm acolo de vorbă.
- Dar ei?, întrebă Krabat, arătând spre celelalte calfe.

- Dorm ca pruncii, nu-i pot trezi nici fulgere, nici trăsnete, îl asigură
Juro. Am avut eu grijă.

în bucătărie, Juro desenă cercul magic cu pentagrama şi cu crucile în jurul mesei şi al scaunelor. Aprinse o lumânare şi o aşeză între el şi Krabat.

- Te-am lăsat să aştepţi, din prudenţă, mă-nţelegi. Nu e voie să bănuie nimeni că ne întâlnim pe ascuns. Duminica trecută ţi-am destăinuit unele lucruri, cred că ai mai cugetat asupra lor.
- Da, zise/Krabat. Ai vrut să-mi arăţi o cale cum să mă salvez din ghearele meşterului şi - dacă am înţeles bine - să-i pot răzbuna pe Tonda şi Michal.
- Aşa-i, confirmă Juro. Dacă te iubeşte o fată, poate să vină în ajunul Anului Nou la meşter şi să ceară să-ţi dea drumul. Dacă trece de încercarea la care o supune meşterul, atunci el va fi acela care trebuie să moară în ajunul Anului Nou.
- E grea încercarea? întrebă Krabat.
- Fata trebuie să dovedească că te cunoaşte, răspunse Juro. Trebuie să te recunoască printre celelalte calfe şi să spună: el este.
- Şi apoi?
- Asta-i tot ce scrie în Spaima Iadului. Când citeşti pare un joc.

Krabat îi dădu dreptate, dacă treaba - cum credea el - n-ar fi cu
tâlc. Se gândea la o vrajă secretă, de pildă, sau la un cuvânt cu mai multe înţelesuri din Spaima Iadului. Ar trebui ştiut foarte bine ce scrie acolo.

- Scrie foarte lămurit, îl asigură Juro, şi cu un singur înţeles. Dar meşterul ştie cum s-o sucească în avantajul său. Apucă foarfecă şi scurtă fitilul lumânării, care începuse să pâlpâie.
- Acum câţiva ani, când eram nou la Moara din Mlaştină, o calfă, un anume Janko, s-a încumetat să încerce. Fata lui a venit în ultima seară a anului şi 1-a cerut de la morar.
- Bine, a zis meşterul, dacă îl recunoşti pe Janko, este liber şi poţi să-1 iei cu tine, aşa cum scrie în Spaima Iadului.

Apoi a dus-o în Camera Neagră, unde noi stăteam pe bară în chip de corbi. Ne silise să băgăm toţi ciocul sub aripa stângă. Stăteam aşa, iar fata se căznea zadarnic să afle care dintre noi era Janko.

- Ei?, a întrebat-o meşterul, care e? Cel de la capătul drept al rândului, sau acela, acolo la mijloc, sau care altul? Gândeşte-te în linişte, doar ştii ce e în joc. - Ştiu, a răspuns fata, şi apoi, după oarecare şovăială, a arătat spre unul dintre noi, la întâmplare - era Kito.
- Şi ?, întrebă Krabat.
- N-au mai văzut lumina zilei de Anul Nou, nici Janko şi nici fata.
- Şi de atunci ?
- Doar Tonda ar fi vrut să încerce şi el cu ajutorul Worschulei - dar asta ştii.

Lumânarea pâlpâi din nou, şi din nou Juro curăţă fitilul.

- Un lucru nu înţeleg, zise Krabat după o tăcere îndelungată. De ce oare n-a mai încercat nimeni să meargă pe această cale ?
- Cei mai mulţi n-o cunosc, iar puţinii care o ştiu speră să scape cu viaţă de la un an la altul. Suntem doisprezece, şi doar unul o păţeşte în ajunul Anului Nou. Şi mai este ceva în joc, ceva ce trebuie să afli. Dacă o fată trece încercarea şi meşterul este învins, în clipa morţii lui s-a dus tot ce am învăţat noi de la el. Din clipa aceea nu mai suntem decât nişte calfe de morar obişnuite, s-a zis cu toate vrăjile.
- Ar fi altfel, dacă meşterul ar pieri altcumva ?
- Nu, îl lămuri Juro. Acesta este un alt motiv pentru cei câţiva care ştiu, ca să accepte an de an moartea unui tovarăş.
- Dar tu, întrebă Krabat, de ce n-ai încercat nici tu nimic ?
- Fiindcă mie mi-e frică, zise Juro. Şi fiindcă n-am nici o fată care să vină să mă ceară.

Se juca cu suportul lumânării, îl apucase cu amândouă mâinile şi-1 tot împingea încetişor încolo şi încoace, privindu-1 cu atenţie, de parcă ar fi vrut să afle ceva anume, ceva important pentru el.
- Să fim bine înţeleşi, Krabat, zise el în cele din urmă. încă nu trebuie să te hotărăşti, ba chiar poţi să-ţi schimbi hotărârea. Dar noi ar trebui să începem de pe acum să facem tot ce stă în puterea noastră ca, la un caz, să-1 înlesneşti fetei misiunea.
- Ştiu cum, zise Krabat, am să-i spun în gând tot ce trebuie, nu e prea greu şi am învăţat cum se face.
- Nu merge, îi tăie Juro avântul.
-Nu?
- Nu, fiindcă meşterul are puterea să o împiedice. A făcut-o cu Janko şi o s-o facă şi de data asta, aici nu încape nici o îndoială.
- Atunci ce-i de făcut ? întrebă Krabat.
- Trebuie să încerci, zise Juro, să înveţi toată vara şi toată toamna să te împotriveşti voinţei meşterului. Când stăm pe bară şi el ne comandă să băgăm ciocurile sub aripa stângă, tu trebuie să fii în stare să-1 bagi sub aripa dreaptă. Mă înţelegi, în timpul încercării tu trebuie să te comporţi altfel decât noi, ca ea să poată să te recunoască. Fata va şti pe care dintre noi să-1 arate - şi treaba s-a făcut.
- Şi atunci ce propui ? întrebă Krabat.
- Să-ţi întăreşti voinţa.
- Numai atât ?
- E foarte mult, o să-ţi dai singur seama. Facem o încercare ?

Krabat se învoi.
- Să zicem, începu Juro, că eu sunt meşterul. Eu îţi poruncesc ceva, iar tu încerci să faci pe dos. De pildă, dacă îţi comand să muţi ceva din dreapta în stânga, tu să faci mutarea de la stânga la dreapta. Dacă trebuie să te scoli, tu să rămâi jos. Dacă îţi cer să mă priveşti, tu să te uiţi în altă parte. Clar?

- Clar ca lumina zilei, zise Krabat.
- Bine, începem.

Juro arătă spre lumânarea dintre ei:

- Ia-o şi trage-o mai aproape de tine!, porunci el.

Krabat întinse mâna spre lumânare, ferm hotărât să o împingă spre Juro, dar se lovi de o rezistenţă. îl atacase o forţă care acţiona împotriva voinţei sale, încerca să-1 copleşească. O clipă se simţi ca paralizat. Apoi începu un duel mut. De o parte, porunca lui Juro, de cealaltă, Krabat, care încerca din răsputeri să îi reziste, fie ce-o fi.

Era încă hotărât să împingă lumânarea :

- Departe de mine, îşi comandă el, departe, departe! Dar simţea cum voinţa lui Juro punea tot mai mult stăpânire pe voinţa lui, care slăbea încetul cu încetul.
- Fie cum vrei tu, se auzi Krabat spunând în cele din urmă şi trase cuminte lumânarea spre el. Avea senzaţia că i s-a golit tot sufletul. Dacă cineva i-ar fi zis că murise, l-ar fi crezut.
- Nu-ţi pierde nădejdea! Vocea lui Juro venea de undeva din depărtare. Simţi cum o mână îl prinde de umăr şi auzi din nou, de data asta de aproape, vocea prietenului său :
- Nu uita, a fost doar prima încercare, Krabat.

De atunci, toate nopţile când morarul lipsea de la moară le petrecură în bucătărie. Krabat exersa sub îndrumarea lui Juro să-şi impună voinţa împotriva voinţei prietenului său. Era o muncă istovitoare pentru amândoi, şi de multe ori Krabat era gata să renunţe. Că tot n-am să reuşesc niciodată, iar dacă şi aşa trebuie să mor, cel puţin nu vreau să trag şi fata după mine, mă-nţelegi?

- Da, îi răspundea Juro, te înţeleg, Krabat - dar fata încă nu ştie
nimic. Deocamdată nu trebuie să-ţi faci gânduri dacă să te hotărăşti
aşa sau aşa. E mai important să înaintăm cât de cât. Dacă nu-ţi pierzi
curajul şi nu laşi totul baltă, ai să vezi cât de departe ajungem până
la sfârşitul anului. Crede-mă.

îşi reluau corvoada, a câta oară? Şi încetul cu încetul, spre sfârşitul verii, Krabat începu să câştige şi el câteodată.

Vulturul sultanului

Să fi intrat oare meşterul la bănuieli? Aflase oare de la Lyschko despre ce făceau Krabat şi Juro ? într-una din primele seri de septembrie, meşterul le dădu calfelor de băut. După ce se strânseră toţi în jurul mesei din odaia sa şi fiecare era cu paharul plin, meşterul

închinase dintr-o dată - în cinstea prieteniei! Juro şi Krabat se uitau întrebători unul la celălalt.

- Goliţi paharele, îi îndemnă meşterul. Toţi odată. Apoi îi porunci lui Lobosch să le umple din nou şi continuă:

- Astă vară începusem să vă povestesc despre Jirko, cel mai bun prieten al meu. Şi nu v-am ascuns că într-o zi l-am omorât. Astăzi o să aflaţi cum s-au petrecut lucrurile... Era în anii războiului cel mare cu turcii. Jirko şi cu mine a trebuit să părăsim Lausitzul; ne despăr-ţiserăm unul de celălalt. Eu m-am angajat în armata împăratului, unde slujeam ca muşchetar, în timp ce Jirko se angajase la sultan ca meşter vrăjitor, ceea ce eu nu puteam bănui.

Comandantul armatei imperiale era mareşalul de Saxa. Sub comanda lui intrasem adânc în Ungaria, unde de câteva săptămâni stăteam faţă în faţă cu armata turcească - fiecare, şi prieten, şi duşman, adăpostit în tabere întărite. Nu prea simţeam războiul, doar că din când în când patrulele aveau câte un schimb de focuri sau că tunurile nimereau diferite puncte din avanposturi. într-o dimineaţă însă s-a descoperit că mareşalul fusese răpit de turci. Se vede că nu era lucru curat. La scurt timp după aceasta, în şanţurile nostre a sosit o solie. Că mareşalul este prizonier şi se află în mâinile sultanului, dar că i-ar da drumul, dacă armata noastră s-ar retrage în şase zile din Ungaria; dacă nu, mareşalul va fi spânzurat în dimineaţa celei de a şaptea zi. Spaima noastră era mare, la care eu, neavând habar că Jirko se află în tabăra turcească, m-am oferit să-1 aduc pe mareşal înapoi.

Meşterul dădu paharul pe gât, îi făcu semn lui Lobosch, care i-1 umplu din nou, şi continuă:

- Deşi căpitanul nostru mă declarase nebun, a raportat mai departe colonelului, care m-a prezentat generalului, iar acesta s-a înfăţişat cu mine la ducele de Leuchtenberg, locţiitorul mareşalului. La început, nici ducele nu a vrut să se încreadă în mine. Atunci, sub ochii lui, i-am preschimbat pe ofiţerii de stat major care erau de faţă în papagali şi pe general într-un fazan auriu. De altă dovadă n-a mai fost nevoie, căci ducele era gata convins. A trebuit pe loc să le redau ofiţerilor chipul omenesc. Ducele mi-a promis o răsplată de o mie de galbeni dacă reuşeam să-1 scot pe mareşal din tabăra duşmană. Apoi a poruncit să mi se arate caii lui personali de călărie şi am avut voie să-mi aleg unul.

Meşterul întrerupse din nou povestirea ca să mai golească un pahar şi din nou Lobosch trebui să i-1 umple.

- Aş putea să continui cu povestea, dar mi-a trecut prin cap ceva mai bun. Restul întâmplării o să-1 vedeţi chiar voi: Krabat o să joace rolul meu, rolul muşchetarului năzdrăvan, care a pornit să-1 elibereze pe mareşal - ne mai trebuie însă un Jirko...

îşi plimbă privirea de la o calfă la alta, îi cântări pe Hanzo, pe Andrusch, pe Staschko. în sfârşit, se opri la Juro.

- Poate tu..., zise el. Tu o să fii Jirko, dacă vrei.
- De acord, se învoi Juro. Cineva trebuie s-o facă.

Krabat nu se lăsă înşelat de rânjetul său. Erau amândoi conştienţi că meşterul le întinsese o cursă. Trebuia să fie cu mare grijă, să nu se trădeze.

Meşterul fărâmiţă câteva ierburi uscate deasupra flăcării lumânării. Camera se umplu de o mireasmă grea, ameţitoare, calfele îşi simţeau pleoapele grele.

- închideţi ochii, comandă meşterul, şi o să vedeţi ce s-a întâmplat în Ungaria. Juro şi Krabat o să facă exact ce am făcut eu şi cu Jirko atunci, în războiul cel mare cu turcii.

Krabat simţi cum îl cuprinde o oboseală de moarte, cum îl fură somnul încetul cu încetul. Vocea meşterului suna de departe, monoton :

- Juro, vrăjitorul sultanului, se află în tabăra turcească. El a jurat pe semilună... Iar Krabat, muşchetarul Krabat, cu moletiere albe şi cu veston albastru, stă la dreapta ducelui de Leuchtenberg şi priveşte caii aduşi în faţa lui.

Krabat, muşchetarul Krabat, cu moletiere albe şi cu veston albastru, stă la dreapta ducelui de Leuchtenberg şi priveşte caii aduşi în faţa lui. Cel mai mult îi place un armăsar negru, ţintat înfrunte, de parcă ar avea o pentagramă.

- Pe acela îl vreau, cere el.

Ducele comandă să se pună şaua pe cal. Krabat îşi încarcă flinta, o ia la umăr şi saltă pe cal. înconjoară platoul de adunare, apoi dă pinteni armăsarului şi înaintează în galop spre duce şi alaiul său, părând că vrea să-i calce sub copite. Domniile lor sar speriaţi în lături, dar Krabat trece ca un vârtej pe deasupra capetelor lor cu perucile pudrate şi, în uimirea generală, calul negru se înalţă cu el spre înaltul cerului. Ba mai mult, cal şi călăreţ devin din ce în ce mai străvezii, până când îi pierd cu toţii din ochi, chiar şi contele Gallas, generalul care răspunde de arsenal şi care are cea mai straşnică lunetă din armata imperială.

Krabat străbate în goană înălţimile ameţitoare ale văzduhului, aşa cum gonesc alţii pe câmpia întinsă. Curând zăreşte, la marginea unui sat distrus, primii turci. Vede acum turbanele lor viu colorate, vede tunurile pregătite în spatele redutelor, vede patrulele colindând încoace şi încolo printre posturi. Caii turcilor îşi umflă nările de spaimă, câinii încep să schelălăie şi îşi bagă coada între picioare.

Deasupra taberei turceşti flutură steagul verde al Profetului. Krabat îşi conduce calul spre pământ, se lasă jos uşurel. Aproape de cortul falnic al sultanului descoperă un cort mai mic, păzit de câteva duzini de ieniceri înarmaţi până în dinţi.

Intră în cort, ţinând calul de căpăstru şi - într-adevăr, acolo, pe un scăunel, stă cu capul sprijinit pe mâini mareşalul, marele erou din Dresda, spaima turcilor. Krabat se face văzut, tuşeşte, înaintează spre mareşal şi se sperie: mareşalul poartă o bucăţică de piele neagră peste ochiul stâng.

- Ce e, întreabă el cu un glas răguşit, de corb. Eşti slugă la turci ? Cum ai intrat în cortul meu?

- Raportez cu supunere, răspunse Krabat, am poruncă să scot pe Excelenţa Voastră de aici. Calul meu ne aşteaptă.

La aceasta, calul îşi recapătă şi el făptura.

- Dacă Excelenţa Voastră n-are nimic împotrivă, continuă Krabat.

Se urcă pe cal şi îi face semn mareşalului să încalece în spatele său.

Apoi ţâşnesc din cort. Luaţi prin surprindere, ienicerii nu mişcă un deget. Krabat strigă cât îl ţine gura: La o parte! şi goneşte cu mareşalul în spate prin tabără. Văzându-l, până şi gărzile nubiene ale sultanului îşi aruncă suliţele şi săbiile.

- DU, strigă Krabat. Ţineţi-vă bine, Excelenţă!

Nimeni nu îndrăzneşte să li se pună în cale. Au ajuns deja la ieşirea din tabără, au ieşit la câmp liber. Krabat îşi conduce armăsarul în văzduh şi abia acum turcii deschid focul asupra lor, din toate ţevile, de bubuie şi tună de toată frumuseţea. Krabat e bine dispus, nu se teme de gloanţele turceşti.

- Dacă băieţii vor să ne nimerească, ar trebui să tragă cu un glonţ de aur, îi explică el mareşalului. Gloanţele de fier şi de plumb nu ne fac nici un rău - săgeţile nici atât

Salvele pier în depărtare, canonada încetează. Dar dintr-o dată cei doi călăreţi aud un vâjâit şi un vuiet care se apropie rapid dinspre tabăra turcească. Krabat n-are voie să privească înapoi cât timp călăreşte prin văzduh, aşa că îl roagă pe mareşal să vadă ce e.

Mareşalul îi spune că îi urmăreşte un vultur uriaş, negru

- Acum vine asupra noastră, cu soarele în spate, cu ciocul îndreptat spre noi.

Krabat rosteşte o formulă magică: între ei şi vultur se ridică nori uriaşi, plumburii şi denşi, un adevărat munte de ceaţă. Vulturul trece prin el.

- Acum, strigă răguşit mareşalul. Se pregăteşte să coboare!

Krabat a înţeles de mult despre cefei de vultur e vorba. Nu se miră deci deloc când îl aude strigând:

- întoarceţi-vă, strigă vulturul, altfel moartea vă paşte.

Glasul lui i se pare cunoscut lui Krabat. De unde îl ştie oare ? Nu e timp să se gândească. La un semn al său se iscă o furtună care aruncă vulturul înapoi. Ar trebui să-l cureţe de pe cer ca pe un fulg - dar nici vorbă: vulturul sultanului trece prin orice uragan.

- întoarceţi-vă, strigă el. Daţi-vă bătuţi, înainte de a fi prea târziu!

Glasul, se gândeşte Krabat în sfârşit l-a recunoscut, este glasul lui Juro, glasul prietenului său împreuna, cu care a *slujit cu mulţi ani în urmă la Moara din Mlaştina Scroafei.*

- *Vulturul, strigă mareşalul, ne prinde! Dintr-o dată Krabat îşi dă seama al cui este glasul acesta care îi croncăne în urechi: Puşca, muşche-tarule 1 De ce nu dobori dihonia ?*
- *Fiindcă n-am nimic din aur să trag ! Lui Krabat îi pare bine că nici măcar nu trebuie să mintă. Dar mareşalul de Saxa, sau cine o fi cel care stă în spatele lui, îşi rupe un nasture de aur de la veston.*
- *Bagă-l în puşcă şi trage odată!*

Juro, vulturul Juro se apropie la câteva bătăi de aripi. Krabat nici nu se gândeşte să-l omoare. Se preface că bagă nasturele pe ţeava puştii, dar de fapt îl scapă din mână.

- Trage, îl zoreşte mareşalul. Trage odată! Fără să-şi întoarcă privi rea, Krabat îndreaptă puşca *asupra duşmanului, peste* umărul stâng.

Ştie că împuşcătura este oarbă, încărcată doar cu pulbere, fără gloanţe.

Salva porneşte - şi dintr-o dată un ţipăt disperat de moarte: Krabat! Krabaaat!

Krabat se sperie, scapă puşca, apoi îşi ascunde faţa în mâini şi plânge.

- Krabat, îi şuieră în urechi, Krabaaat!

Krabat tresări gemând. Cum s-a făcut că dintr-o dată se află aici la masă, cu Andrusch, cu Petar şi cu toţi ceilalţi? Cum se uitau la el, palizi şi speriaţi. Şi cum îşi fereau ochii, imediat ce-i întâlneau privirea.

Meşterul stătea în jilţul său ca mort, rezemat de spătar, tăcut de parcă ar fi ascultat ceva din depărtare.

Nici Juro nu se mişca. Zăcea prăvălit pe masă, cu faţa în jos şi cu mâinile întinse, până acum câteva clipe aripi de vultur vâjâind în zbor prin văzduh. Lângă Juro, un pahar răsturnat. Pe masă, o pată roşu--închis : vin sau sânge ?

Plângând, Lobosch se aruncă peste Juro.

- A murit, e mort, strigă el. Krabat, tu l-ai omorât!

Krabat simte că se sufocă, îşi sfâşie cămaşa cu ambele mâini. Dar dintr-o dată vede că Juro îşi mişcă un braţ, apoi pe celălalt. Se pare că viaţa se întoarce încet în trupul său. Se sprijină pe mâini, îşi ridică faţa. Pe frunte are o pată roşie, rotundă, la două degete deasupra rădăcinii nasului.

- Juro ! Micuţul Lobosch îl cuprinde peste umeri. Mai trăieşti, Juro, trăieşti!
- Păi ce credeai ? zice Juro. Toată treaba n-a fost decât un joc. Numai că îmi vâjâie capul de la împuşcătura lui Krabat. Data viitoare să-l facă altul pe Jirko, mie mi-a ajuns. Mă duc să mă culc.

Calfele începură să râdă, uşurate. Andrusch rosti ceea ce gândeau toţi:

- Al dreptate, frăţioare, du-te. Important e că ai scăpat teafăr.

Krabat rămăsese înmărmurit. împuşcătura şi ţipătul de moarte - şi dintr-o dată veselia, oare cum se potriveau toate astea ?

- Gata, strigă meşterul. Gata! Nu mai suport, staţi jos şi tăceţi din gură! Se ridicase în picioare, cu o mână se sprijinea de masă, cu cealaltă ţinea paharul aşa de strâns, de parcă ar fi vrut să-1 facă fărâme. Ceea ce aţi văzut voi, continuă el, a fost doar un coşmar, din care te trezeşti şi apoi... Dar eu nu doar am visat povestea cu Jirko, atunci în Ungaria, eu l-am împuşcat de-a binelea. Mi-am omorât prietenul - a trebuit să-1 omor - aşa cum a făcut-o şi Krabat, aşa cum fiecare dintre voi ar fi făcut-o, fiecare!

Bătu cu pumnul în masă de jucau paharele, luă cana de vin şi sorbi din ea, necontrolat şi lacom. Apoi o zvârli de perete şi zbieră:

- Afară! Afară cu voi, afară. Vreau să rămân singur, singur!

Nici Krabat nu dorea altceva decât să fie singur; se furişă afară din moară. Era o noapte fără lună, dar cerul era plin de stele. Străbătu poiana umedă, până la iaz. Când se uită în apa rece, din care îl priveau stelele, simţi dorinţa să facă o baie. îşi lepădă hainele, intră în iaz şi se îndepărtă de mal din câteva mişcări.

Apa era rece şi capul începu să i se limpezească, iar acesta era lucrul cel mai important, după toate prin câte trecuse în seara aceasta. Se scufundă de vreo zece ori, apoi se întoarse la mal, pufnind şi dârdâind.

La mal, Juro îl aştepta cu o pătură.

- O să răceşti, Krabat! Ieşi odată, ce ţi-a venit ?

îl ajută să iasă la mal, îl înfăşură în pătură şi începu sâ-1 fricţioneze. Krabat se eliberă.

- Nu înţeleg, Juro, nu pricep deloc cum am putut să trag în tine.
- Dar n-ai tras, Krabat, n-ai tras cu nasturele de aur.
- De unde ştii?
- Am prevăzut-o, doar te cunosc. Juro îi dădu un ghiont. Un ţipăt de moarte sună îngrozitor, dar nu te costă nimic.
- Dar pata de pe frunte, întrebă Krabat.
- Ei, pata, râse Juro, nu uita că mă pricep un piculeţ la Arta Secretă: atât cât îl duce mintea pe prostovanul de Juro.

Şuviţa

în vara aceea, Krabat s-a folosit de câteva ori de privilegiul său de a ieşi duminica în sat. Nu neapărat de plăcere, ci şi ca să nu intre meşterul la bănuială. Şi totuşi nu putea scăpa de teama că meşterul îi pregăteşte, ca totdeauna, o capcană.

Trecuseră trei săptămâni de când trăsese în Juro, timp în care meşterul abia schimbase câteva vorbe cu Krabat. într-o seară îi zise însă aşa într-o doară, ca despre un lucru lipsit de însemnătate :

- Cred că duminică ai să te duci la Schwarzkollm, nu-i aşa?
- De ce ? întrebă Krabat.
- Păi e chermeză, îmi închipui că e o ocazie care nu trebuie pierdută.
- Să mă mai gândesc, răspunse Krabat. Dar să ştii că nu prea mă omor să ies în lume aşa, singur cuc, fără nici unul de-ai noştri.

După aceea se sfătui cu Juro.

- Trebuie să te duci, zise acesta. N-ai de ales.
- E cam riscant, obiectă Krabat.
- Da, dar şi miza e mare, răspunse Juro. E un prilej nimerit să vorbeşti cu fata.

Krabat era uimit:

- Tu ştii că e din Schwarzkollm ?
- Da, de când am stat de veghe în noaptea de înviere. Nu era greu de ghicit.
- Deci o ştii?
- Nu, zise Juro, şi nici nu vreau să o ştiu. Ceea ce nu ştiu, nu poate afla nimeni de la mine.
- Dar cum să fac să nu ne prindă meşterul ?
- Ştii doar vraja cu cercul, îi aminti Juro. Scoase din buzunar bucăţica de lemn şi i-o dădu. Ia-o şi întâlneşte-te cu fata şi vorbeşte cu ea.

Sâmbătă Krabat se culcă devreme. Voia să fie singur, să cântărească încă o dată în linişte dacă să se întâlnească cu Kantorka ori ba. Oare să îndrăznească să-i povestească totul ?

în serile din urmă reuşise din ce în ce mai mult să se opună voinţei lui Juro. Se întâmplase chiar ca Juro să fie cel care începea să asude primul. Nu e cine ştie ce, zise Juro, în nici un caz n-are voie să facă greşeala să-1 creadă pe meşter mai slab decât este - dar, în general, lucrurile mergeau bine.

Krabat era tot mai sigur pe sine. Meşterul fusese învins de Pumphutt; de ce nu l-ar învinge şi el, mai ales că se bizuia pe ajutorul lui Juro şi al Kantorkăi. Dar tocmai acesta era punctul asupra căruia mai şovăia. Are oare voie s-o amestece pe ea în această poveste? Cine îi dă lui acest drept ? Oare viaţa lui conta atât de mult încât s-o pună în joc şi pe a ei?

Krabat stătea încă la îndoială. Pe de o parte îi dădea dreptate lui Juro: ocazia s-o întâlnească era prielnică şi cine ştie dacă avea să se mai ivească alta. Numai de nu l-ar fi apăsat întrebarea dacă să-i spună mâine fetei sau nu, atât timp cât nici el nu era lămurit.

- Ce-ar fi, se gândi el, dacă i-aş povesti doar în mare, fără să-i spun ceasul şi ziua probei ?

Krabat simţi că i se ia o piatră de pe inimă.

- Asta înseamnă că fata nu trebuie să se hotărască pe nepusă masă, iar eu mai câştig timp, în cel mai rău caz până în ultima zi, ca să văd cum se desfăşoară lucrurile.

Celelalte calfe se uitară cu invidie la Krabat, când duminică la prânz le spuse că morarul i-a dat liber restul zilei ca să meargă la Schwarzkollm la chermeză.

- La chermeză, strigă Lobosch. Cum aud acest cuvânt, parcă văd în faţa ochilor tăvi uriaşe pline cu plăcintă cu unt şi cu zahăr şi munţi de gogoşi dulci. îmi aduci şi mie ceva?
- Bineînţeles, vru să răspundă Krabat, dar Lyschko îi tăie vorba.
- Oare ce are Lobosch în cap? Doar nu-şi închipuie că te duci la Schwarzkollm doar de dragul plăcintelor.
- Ba bine că nu, ripostă Lobosch. Nu există nimic mai bun la chermeză. O spuse cu atâta convingere, încât toţi pufniră în râs.

Krabat îi ceru şervetul în care îşi înfăşură mâncarea când mergeau la pădure sau la turbărie, îl împături şi-1 băgă în căciulă, zicând:

- Am să văd, Lobosch, ce rămâne şi pentru tine.

Krabat o porni agale, trecu prin mlaştină şi, după ce ieşi din pădure, urmă drumul câmpenesc care înconjura Schwarzkollm. în locul în care o întâlnise în primăvară pe Kantorka desenă cercul magic în jurul său şi se culcă pe iarbă. Soarele strălucea, era cald şi plăcut - o vreme numai bună de chermeză.

Krabat se uită spre sat. Fructele se culeseseră deja, doar câteva mere mai străluceau roşii şi galbene printre frunzele veştede. Rosti, cu voce scăzută, formula şi îşi îndreptă toate gândurile spre Kantorka:

- Te aşteaptă aici, în iarbă, cineva care trebuie să-ţi vorbească. Fă-ţi un pic timp pentru el. îţi promite că nu durează mult. Să nu te vadă nimeni când şi unde pleci şi cu cine te întâlneşti. Asta te roagă şi speră că ai să vii.

Ştia că are ceva de aşteptat. Se întinse pe spate, îşi împreună mâinile sub cap şi se gândi încă o dată ce să-i spună fetei. Cerul era înalt, de un albastru închis, cum se arată numai toamna - şi cum se uita aşa în sus, îl fură somnul.

Când se trezi, Kantorka stătea lângă el pe iarbă. La început nu pricepu cum apăruse acolo, aşa dintr-o dată. Stătea pe iarbă aşteptând cu răbdare, îmbrăcată cu fusta de sărbătoare plisată, cu o basma de mătase înflorată pe umeri; părul îi era ascuns sub boneţica de in albă, cu dantelă.

- Kantorka, o întrebă el, eşti de mult aici? De ce nu m-ai trezit?
- Fiindcă am timp, zise ea, şi m-am gândit că e mai bine să te trezeşti singur.

Krabat se sprijini în cotul drept.
- Ce mult a trecut de când nu ne-am *văzut*!
- Da, e mult de atunci. Kantorka îşi aranja basmaua. Doar în vis ai mai fost uneori cu mine. Ne-am plimbat pe sub copaci, îţi aminteşti ?

Krabat zâmbi:
- Da, pe sub copaci, era vară şi era cald - tu aveai o rochie deschisă la culoare. îmi amintesc de parcă ar fi fost ieri.
- Şi eu îmi amintesc, dădu Kantorka din cap şi se întoarse spre el.
- Despre asta ai vrut să-mi vorbeşti ?
- Ah, zise, Krabat, era să uit... Tu ai putea să-mi salvezi viaţa, dacă ai vrea...
- Viaţa ta? întrebă ea.
- Da, răspunse Krabat.
- Cum aşa?
- îţi spun imediat.

Krabat îi povesti în ce primejdie intrase şi cum ar putea ea să-1 scape, cu condiţia să-1 recunoască printre corbi.
- N-o să fie prea greu, dacă mă ajuţi şi tu, spuse ea.
- Nu e vorba de greu sau uşor, o lămuri Krabat. Dar tu trebuie să ştii că şi viaţa ta e pierdută dacă nu treci proba.

Kantorka nu pregetă nici o clipă cu răspunsul:
- Viaţa ta înseamnă pentru mine cât şi a mea, zise ea. Când să vin la morar să te cer ?
- Nu pot să-ţi spun acum, zise Krabat. La momentul potrivit am să-ţi dau de veste, poate printr-un prieten.

O rugă să-i descrie casa în care locuia. Ea o făcu, apoi îl întrebă dacă are cumva un briceag la îndemână.
- Poftim. Krabat îi dădu briceagul lui Tonda. Lama tot neagră, dar
în mâinile fetei se albi dintr-o dată.

Kantorka îşi scoase boneţica şi tăie o şuviţă, împleti din ea un inel şi 1-1 dădu lui Krabat.
- Să fie semnul nostru, zise ea. Când mi-1 va aduce prietenul tău, am să fiu sigură că tot ceea ce îmi spune vine de la tine.
- îţi mulţumesc.

Krabat ascunse şuviţa în buzunarul de la cămaşă.
- De acum trebuie să te întorci la Schwarzkollm, iar eu am să vin mai târziu. Şi nu uita, la chermeză n-avem voie să ne cunoaştem!
- N-avem voie să ne cunoaştem înseamnă şi că nu avem voie să dansăm ? întrebă Kantorka.
- De fapt avem, zise Krabat, dar nu prea des, altfel sare în ochi, mă-înţelegi.
- Da, înţeleg.

Kantorka se ridică, îşi netezi fusta şi se întoarse la Schwarzkollm, unde muzicanţii deschiseseră deja dansul.

în faţa hanului aranjaseră mese şl bănci în formă de careu, în jurul poienei unde tineretul se învârtea deja de zor. Vârstnicii petreceau stând pe bănci şi uitându-se la fete şi la flăcăi, bărbaţii fumându-şi pipa, cu cana de bere în faţă. Păreau pirpirii în straiele de sărbătoare cu cafeniu şi albastru, pe lângă femeile care, în hainele de duminică, arătau ca nişte cloşti colorate. Desfătându-se cu gogoşi şi cu lapte îndulcit cu miere, femeile îi luau la rând pe cei tineri: care cu cine se potriveşte de minune, care mal puţin, care deloc ; că cutare şi cutare or să se ia în curând, că mezina fierarului a terminat-o cu Franto al lui Bartosch...

Lângă casă, peste patru butoaie goale, puseseră uşile de la şură; crâşmarul le adusese special pentru aceasta. Muzicanţii stăteau cocoţaţi pe ele şi cântau din scripcă şi la clarinet, iar contrabasul le ţinea hangul. Când puneau instrumentele jos, ca să îşi tragă sufletul şi să se mai întremeze cu o gură de bere - era doar dreptul lor - imediat se auzea din toate părţile :

- Hei, voi ăia de sus! V-am angajat să ne cântaţi sau să trageţi
la măsea ?

Krabat se amestecă printre cei tineri. Dansă cu toate fetele, bine dispus şi fără să aleagă prea mult, ba cu una, ba cu alta. Dansă de câteva ori şi cu Kantorka, la fel ca şi cu celelalte, doar că îi venea greu să o lase altor flăcăi.

Kantorka pricepuse că nu aveau voie să se trădeze. Glumiră şi vorbiră verzi şi uscate, ceea ce se vorbeşte aşa, la dans. Doar ochii ei spuneau mai mult decât gura, şi fiindcă el o ştia, se ferea cât putea mai mult să-i întâlnească privirea.

Aşa că femeile de la mese nu putură prinde nici o bănuială, nici chiar bătrâna oarbă de ochiul stâng, pe care Krabat abia acum o văzu. Avu totuşi grijă ca de acum înainte să n-o mai ia pe Kantorka la dans. Şi aşa nu mai era mult până se însera. Bărbaţii îşi luaseră femeile şi plecaseră acasă, iar flăcăii, fetele şi muzicanţii se retrăseseră în şură, unde dansul avea să ţină încă.

Krabat rămase afară. Era mai înţelept să se întoarcă la moară. Kantorka va înţelege că trebuie s-o părăsească. Când îşi scoase căciula în semn de rămas bun, simţi ceva cald şi moale în mână.

- Şervetul lui Lobosch, îşi aminti el. înnodă repede colţurile făcând
o bocceluţă şi o umplu doldora cu plăcinte şi gogoşi de pe mesele
părăsite.

Oferta

Cu cât iarna se apropia, cu atâta timpul trecea mai greu - aşa i se părea lui Krabat. De pe la jumătatea lui noiembrie, uneori i se părea că totul stă pe loc.

Câteodată, când era singur, se uita să vadă dacă mai are şuviţa de la Kantorka. Din momentul în care o simţea în buzunarul halatului, încrederea îi revenea şi-şi spunea că totul va fi bine. Totul se va termina cu bine.

în ultima vreme, meşterul nu prea mai lipsea nopţile de la moară. Poate simţea pericolul care se apropia, poate bănuia că în spatele său se urzea ceva de care trebuie să se ferească.

în ultimele nopţi care le mai rămăseseră, Krabat şi Juro exersară neobosiţi. Krabat reuşea din ce în ce mai des să-l învingă pe Juro.

Odată, când stăteau faţă în faţă, în bucătărie, se întâmplă să scoată şuviţa din buzunar şi să o pună pe degetul mic de la mâna stângă. Când Juro îi porunci iar ceva, Krabat execută imediat contrariul şi o făcu atât de uşor şi de repede, încât amândoi rămaseră uimiţi.

- Ia stai, zise Juro. Am simţit că-mi răspunzi cu forţe îndoite. Oare cum ai făcut?
- Habar n-am, răspunse Krabat. Poate că e o întâmplare.
- Ia să ne gândim. Juro îl cântări cu privirea. Trebuie să existe ceva care ţi-a dat puterea asta neaşteptată.
- Oare ce-o fi ? se întrebă Krabat cu voce tare. Nu cred să fie inelul.
- Care inel ? întrebă Juro.
- Şuviţa asta de păr. Mi-a dat-o fata, la chermeză. Ara pus-o pe deget într-o doară - dar ce are asta cu forţa mea?
- Nu te potrivi, îl contrazise Juro. O să mai încercăm şi o să aflăm.

Făcură mai multe probe şi-şi dădură seama că nu încăpea nici o îndoială: cu inelul pe deget, Krabat îl învingea una-două pe Juro, pe când fără inel, totul era ca de obicei.

- Problema e rezolvată, spuse Juro. Cu ajutorul inelului o să-l învingi pe meşter în orice caz.
- Dar cum se poate aşa ceva, se miră Krabat. Crezi că ştie şi ea să facă vrăji ?
- Altfel decât noi, îi răspunse Juro. Există vrăji pe care le înveţi cu greu, cele înscrise în Spaima Iadului, literă cu literă, descântec cu descântec. Dar mai există o vrajă care creşte direct din adâncul sufletului, din grija pentru cineva care ţi-e drag. Ştiu că e greu de înţeles, dar eu zic că te poţi bizui pe ea, Krabat.

în dimineaţa următoare, când Hanzo îi trezi şi o porniră spre fântână, văzură că peste noapte ninsese. Lumea se îmbrăcase în alb şi, din nou, flăcăii fură cuprinşi de marea nelinişte.

De data asta Krabat ştia ce urmează. Unul singur n-avea habar, Lobosch, care în timpul petrecut la moară crescuse doar un pic, dar se transformase dintr-un băiat de paisprezece ani într-un flăcău de vreo şaptesprezece.

într-o zi aruncă, în joacă, un bulgăre de zăpadă în Andrusch, care era gata să-1 ia la bătaie, dacă n-ar fi sărit Krabat. Mirat, Lobosch îl întrebă:

- Pentru numele lui Dumnezeu, ce s-a întâmplat cu calfele ?
- Le e frică, răspunse Krabat, dând din umeri.
- Frică, întrebă Lobosch. De ce le e frică? Krabat ezită cu răspunsul.
- Fii bucuros, zise el, că nu ştii încă. O să afli destul de devreme.
- Dar ţie, Krabat, întrebă Lobosch, ţie nu ţi-e frică?
- Mai tare decât crezi, zise Krabat, şi nu numai pentru mine.

în săptămâna dinaintea Crăciunului, naşul mal apăru o dată la moară. Calfele se grăbeau să descarce sacii. De data aceasta străinul nu mal rămase pe capră, ci, în această noapte de Crai Nou, coborî din căruţă şi intră şchiopătând în casă, urmat de meşter. Flăcăii vedeau pe geam cum fâlfâie pana de cocoş în Camera Neagră, ca o flacără.

Hanzo ceru să se aducă făclii. Flăcăii descărcau în tăcere sacii din căruţă şi.îi cărau în sala de măcinat. Porniră ulucul mort, umpleau sacii goi cu făină şi-i duceau Iar la căruţă.

Străinul se întoarse abia la revărsatul zorilor şi se urcă pe capră, înainte de a pleca, li se adresă calfelor:

- Care dintre voi e Krabat? Cărbune încins şi ger cumplit.
- Eu, răspunse Krabat, cu vocea sugrumată, şi făcu un pas înainte. Naşul îl cântări din ochi şi dădu din cap.
- Bine! Apoi pocni din bici şi căruţa porni hurducăind.

Meşterul rămase trei zile şi trei nopţi închis în Camera neagră, în seara celei de-a patra zile, cu o zi înaintea Ajunului, îl chemă pe Krabat la el.

- Vreau să-ţl vorbesc, începu el. Cred că nu te surprinde. încă eşti liber să te hotărăşti: pentru mine sau împotriva mea.

Krabat încercă să facă pe neştiutorul:

- Nu ştiu despre ce vorbeşti.

Meşterul nu-1 crezu.

- Nu uita că te cunosc mal bine decât îţi convine. Au mai încercat şi alţii să-mi stea împotrivă, Tonda de pildă, şl Michal, ca să-ţi dau

numai două nume. Nişte proşti, cu capul în nori! Dar de la tine, Krabat, mă aşteptam să fii mai deştept. Vrei să ajungi urmaşul meu aici la moară ? Tu al fi cel mai potrivit.

- Pleci?, întrebă Krabat.

- M-am săturat de toate astea. Meşterul îşi slăbi gulerul. Mi-ar plăcea să fiu om liber. în doi-trei ani ai putea să-mi iei locul şi să duci Şcoala mai departe. Dacă te învoieştl, tot ce e al meu o să-ţi rămână ţie, şi Spaima Iadului, pe deasupra.

- Şi dumneata ? întrebă Krabat.

- Am să mă duc la curte să mă fac ministru sau comandant de oşti, poate Cancelar al Coroanei poloneze - după cum o să am chef. Domnii or să se teamă de mine, doamnele or să rolască în jurul meu, fiindcă sunt bogat şi am relaţii. Toate uşile îmi vor fi deschise, o să mi se ceară sfatul şi ajutorul. Cui ar îndrăzni să mi se împotrivească îl vin de hac, doar ştiu să fac vrăji şi am să-mi folosesc puterea, crede-mă, Krabat.

Se înfierbântase vorbind, ochii îi străluceau, sângele 1 se urcase la cap.

- Iar tu, continuă el, liniştindu-se încetul cu încetul, ai putea să faci la fel. După ce al să stai vreo doisprezece sau cincisprezece ani ca meşter aici la moara din Mlaştina Scroafei, îţi alegi un urmaş dintre calfe, laşi toată şandramaua şi eşti liber pentru o viaţă în bogăţie şi splendoare.

Krabat se căznea să-şi păstreze limpezimea gândurilor. Se sili să se gândească la Tonda şi la Michal. Nu jurase oare că îi va răzbuna, şi pe ei, şi pe toţi cei care zac afară, la Locul Sterp, şi încă şi pe Worschula, şi pe Merten. Merten, ce-i drept, mai trăia, cu gâtul său strâmb, dar ce fel de viaţă era asta ?

- Tonda, îi răspunse el meşterului, Tonda e mort şi Michal la fel. Cine îmi garantează că nu voi fi eu următorul ?

- Ţi-o făgăduiesc eu. Morarul îi întinse mâna stângă. Ai cuvântul meu - şi pe cel al Naşului, care m-a împuternicit să o fac, numai şl numai pentru tine.

Krabat nu apucă mâna întinsă.

- Dacă n-am să mor eu, întrebă el, va fi ales altul ?

Meşterul făcu un gest, de parcă ar fi vrut să şteargă ceva de pe masă.

- Totdeauna o va păţi unul. Dar de acum încolo ne-am putea sfătui amândoi cui să-i vină rândul. Hai să începem cu unul de care nu e păcat, cu Lyschko de pildă.

- Nu pot să-1 sufăr, zise Krabat, dar este tovarăşul meu şi nu văd nici o diferenţă între a-i hotărî moartea şi a mâ face vinovat de moartea lui. N-o să mă convingi niciodată de aceasta, meştere de la Mlaştina Scroafei.

Krabat se ridică şi-i strigă meşterului, scârbit:

- Ia-ţi urmaş pe cine vrei! Nu vreau să am de-a face cu asta, vreau
să plec.

Meşterul rămase calm.

- Ai să pleci când am să-ţi dau eu voie. Aşază-te cuminte pe scaun
şi ascultă-mă până termin ce am de spus.

Lui Krabat îi venea greu să se stăpânească şi să nu se ia la harţă cu meşterul, dar îl ascultă.

- îmi dau seama, zise meşterul, că propunerea mea ţi-a răvăşit gândurile. De aceea îţi dau timp să chibzuieşti în linişte.
- La ce bun, ripostă Krabat, am s-o ţin tot pe-a mea.
- Păcat! Meşterul îl privi clătinând din cap. îţi dai seama că dacă mă refuzi va trebui să mori. Ştii bine că sicriul e pregătit în şopron.
- Pentru cine să fie ? mai întrebă Krabat. Om trăi şi om vedea. Meşterul nu-şi pierdu răbdarea.
- Ştii ce s-ar întâmpla dacă ţi s-ar îndeplini dorinţa ?
- Da, răspunse Krabat. N-aş mai putea să fac vrăji.
- Şi ?, întrebă meşterul. Ai fi gata să renunţi ? Se mai gândi câteva
clipe, apoi se rezemă în jilţ şi spuse : Ei bine, îţi dau răgaz opt zile. în
acest timp o să am grijă să afli ce înseamnă să trăieşti fără să ştii să
faci vrăji. Din clipa asta, tot ce ai învăţat în cursul anilor de la mine
să fie uitat, şters din mintea ta! De astăzi într-o săptămână, în ajunul
Anului Nou, am să te întreb pentru ultima oară dacă vrei să fii urmaşul
meu. Până atunci o să vedem dacă rămâi la răspunsul tău.

La cumpăna anilor

Săptămâna care a urmat a fost foarte grea pentru Krabat. Parcă retrăia primele lui săptămâni de la moară. Fiecare sac de cinci duble îşi arăta greutatea de cinci duble şi trebuia cărat din magazie în sala de măcinat, de acolo iar în magazie. De nimic nu era scutit Krabat, de nici o picătură de sudoare, de nici o bătătură.

Seara cădea frânt. De obosit ce era nu putea adormi ore în şir. Cine ştie vrăji, n-are decât să închidă ochii, să rostească un descântec şi doarme deja, adânc şi liniştit, atât cât îşi pune în gând.

Cred, se gândi Krabat, că din toate vrăjile, cea de adormit o să-mi lipsească cel mai mult.

Când, în sfârşit reuşea să adoarmă, îl chinuiau tot felul de vise, care mai de care mai urâte. Veneau ele de undeva; Krabat ghici uşor cine i le trimitea.

Krabat, în zdrenţe, se chinuie în arşiţa verii, înhămat la o cotigă încărcată cu pietre, se chinuie s-o tragă după el. îi e sete, gâtlejul i s-a

uscat. Nicăieri nu se vede nici o fântână, nicăieri un copac să se odihnească la umbră.

Blestemată cotigă!

Trebuie să o ducă, pentru câţiva gologani, lui Blaschke-Vinde-Boi la Kamenz. Dar omul trebuie să trăiască din ceva, iar de când căzuse la Gerbisdorf sub piatra de moară de-i sfărâmase braţul drept din cot, trebuia să se mulţumească cu orice, cu ce-i dădeau de lucru de-alde Blaschke-Vinde-Boi.

Aşa că se târâie cu cotiga cu pietre după el şi se aude gândind - se aude cu glasul răguşit al meşterului: - Cum îţi place, Krabat, viaţa de beteag ? Cât de uşor şi de bine ţi-arfifost dacă mă ascultai când ţi-am zis să-mi fi urmaş la moara din Mlaştina Scroafei? Oare ce răspuns mi-ai da astăzi, dacă ai putea să mai alegi ?

Noapte de noapte, Krabat se luptă în vis cu o soartă asemănătoare.

E bătrân şi bolnav, se află închis, nevinovat, în temniţă. Fusese silit să intre în armată, zace rănit de moarte într-un lan de grâu şi vede cum spicele frânte se înroşesc de sângele care şiroieşte din rănile sale. La sfârşitul fiecărui vis aude glasul meşterului, care îl întreabă:

- Mi-ai mai răspunde iar cu nu, Krabat, dacă ţi-aş propune să fii urmaşul meu la moara din Mlaştina Scroafei ?

Meşterul 1 se arată doar o singură dată în vis, în ultima noapte înainte de a se termina răgazul celor opt zile.

De dragul lui Juro, Krabat s-a prefăcut în armăsar. Meşterul, în chip de nobil polonez, l-a cumpărat la târgul din Wittichenau pentru 100 de galbeni, cu şa şi cu frâu cu tot. De acum, ca armăsar, e în mâinile lui.

Meşterul îl aleargă câmpia în lung şi în lat, îl goneşte pe unde i se năzare, peste tufişuri şi păraie, prin mărăcinişuri şi prin noroaie.

- Ia aminte că eu sunt meşterul!

Meşterul îl biciuieşte în duşmănie, îi înfige pintenii adânc în carne. Din coapsele lui Krabat curge sânge, simte sângele cald cum i se prelinge pe pulpe în jos.

- Te învăţ eu minte!

Galop la stânga, galop la dreapta, apoi direct spre cel mai apropiat sat. Meşterul trage de frâu. S-au oprit la un fierar.

- Hei, fierarule, unde dracu' eşti ?

Fierarul vine în fugă, îşi şterge mâinile de şorţul de piele şi întreabă ce doreşte domnul. Meşterul sare din şa.

- Pune-i armăsarului potcoave înroşite în foc. Fierarului nu-i vine să creadă.

- înroşite în foc, domnule ?

- *Trebuie să ţi-o spun de două ori ? Ce aştepţi ? Vrei să-ţi trag câteva ?*

- *Barto, îşi strigă fierarul ucenicul, ia apucă frâul şi ţine armăsarul domnului.*

Ucenicul, un puştan pistruiat, ar putea fi frate cu Lobosch.

- Să iei cele mai grele potcoave din fierărie, cere morarul. Ia arată-mi ce ai!

Fierarul îl conduce în fierărie, ucenicul rămâne afară cu armăsarul şi îi vorbeşte în limba vendă: ■ - Stai cuminte, căluţule, nu te teme. Tremuri tot, sărăcuţule.

Krabat îşi freacă fruntea de umărul băiatului. Dacă aş scăpa de frâu, se gândeşte el, aş putea încerca să mă salvez.

Băiatul observă că armăsarul are o rană, căpăstrul l-a ros după urechea stângă.

- Stai un *pic, zice el, trebuie să slăbesc puţin catarama,* mintenaş o *să-ţi fie mai bine.*

Slăbeşte legătura şi îi scoate armăsarului căpăstrul.

în momentul în care Krabat a scăpat de căpăstru, se şi preface în corb. Se înalţă croncănind în văzduh şi se îndreaptă în zbor spre Schwarzkollm.

în sat e soare. Jos, o vede pe Kantorka la fântână, cu coşuleţul de paie în mână, cum dă de mâncare la găini. Deodată, deasupra lui trece o umbră, ţipătul uliului îi ţiuie în urechi. Meşterul, îi fulgeră prin gând.

îşi strânge aripile şi se prăbuşeşte, ca o săgeată, în fântână. Acolo se preface în peşte. A scăpat!

Prea târziu îşi dă seama că a intrat singur în capcană, că nu are cale de scăpare.

Kantorka, se gândeşte el cu toată forţa inimii sale. Ajută-mă să ies de aici!

Fata îşi cufundă mâna în fântână, Krabat se preface într-un ineluş pe degetul ei. Aşa reuşeşte să iasă.

Lângă fântână, parcă picat din cer, stă un nobil polonez, cu un singur ochi, îmbrăcat într-o haină de călărie roşie, cu fireturi de argint, cu galoane negre.

- Poţi să-mi spui, domnişoară, de unde ai acest inel atât de frumos ? Ia să-l văd şi eu mai bine...

întinde mâna spre inel, vrea să-l apuce.

Krabat se preface într-un bob de orz, scapă din mâna fetei, cade în coşuleţ. Fata îl aruncă găinilor, împreună cu celelalte grăunţe.

Nobilul a dispărut dintr-o dată. Un cocoş negru ca smoala, cu un singur ochi, se năpusteşte cu lăcomie la grăunţe, dar Krabat se preface în *vulpe, se năpusteşte ca un fulger* asupra cocoşului negru *şi-i retează beregata cu dinţii.*

Scrâşneşte între dinţi ca rumeguşul şi paiele. Ca paiele scrâşneşte între dinţii lui Krabat, ca rumeguşul.

Krabat se trezi lac de sudoare. îşi încleştase dinţii în saltea, gâfâia. îi trebui un timp până să se liniştească.

Ia drept semn bun faptul că-1 răpusese pe meşter în vis. De acum e convins că meşterului i-a sunat ceasul: el, Krabat, va pune capăt fărădelegilor sale. El este sortit să-i învingă puterea.

Seara intră în camera meşterului.

- Rămân la părerea mea, zise el hotărât. Ia-ţi urmaş pe cine vrei, eu, Krabat, îţi resping propunerea.

Meşterul îl ascultă nepăsător.

- Du-te în şopron şi ia-ţi târnăcopul şi lopata. în Locul Sterp trebuie săpat un mormânt, o să fie ultima treabă pe care o mai ai de făcut.

Krabat îi întoarse spatele şi ieşi din cameră fără un cuvânt. Lângă şopron, cineva ieşi din umbră.

- Te-am aşteptat, Krabat. Să mă duc la fată ?

Krabat îşi scoase şuviţa din buzunar.

- Spune-i, îl rugă el pe Juro, că îi trimit veste prin tine. Mâine seară, în ultima seară a anului, să vină la morar şi să mă ceară aşa cum ne-am vorbit.

îi descrise casa în care locuia fata.

- Dacă îi arăţi inelul, continuă el, o să vadă că vii din partea mea. Dar nu uita să-i spui că este liberă să hotărască dacă vine la Moara din Mlaştina Scroafei sau nu. Dacă vine, bine, dacă nu vine, iar bine. Atunci întâmplă-se cu mine ce-o fi.

îi dădu inelul lui Juro şi-1 îmbrăţişa.

- îmi promiţi că faci întocmai cum ţi-am spus ? Si să nu încerci să o convingi pe Kantorka să facă ceva de care mai bine s-ar feri.

- îţi promit, zise Juro. Un corb o porni spre Schwarzkollm, cu un inel de păr în cioc. Krabat intră în şopron. Acolo, în colţ, se afla într-adevăr sicriul. îşi luă târnăcopul şi lopata pe umăr şi o porni prin zăpadă, prin mlaştină, spre Locul Sterp. Pe câmpul alb văzu un dreptunghi negru. Era oare locul lui de veci, sau mormântul meşterului?

Mâine, pe vremea asta, gândi Krabat, înfigând târnăcopul în pământ, mâine soarta îmi va fi hotărâtă.

în ziua următoare, după dejun, Juro îşi trase prietenul deoparte şi îi dădu inelul înapoi. îi spuse că a vorbit cu fata şi că totul este aranjat.

Pe înserate, Kantorka apăru la moară, în portul ei de împărtăşanie, cu panglica albă pe frunte. Hanzo o întâmpină şi o întrebă ce doreşte. Ea ceru să vorbească cu morarul.

- Eu sunt morarul!

împingând flăcăii într-o parte, meşterul îi ieşi în cale, îmbrăcat cu mantaua neagră şi cu tricorn, palid la faţă, parcă dat cu var.

- Ce pofteşti?

Kantorka se uită la el fără frică.

- Să mi-1 dai pe flăcăul meu.
- Flăcăul tău ?, râse morarul. Râsul lui suna groaznic, ca un behăit de ţap. Nu-1 cunosc.
- Krabat, zise Kantorka, el e cel pe care îl iubesc.
- Krabat ? încercă meşterul s-o intimideze. Eşti sigură că îl cunoşti ? Ai putea să-1 recunoşti printre calfe ?
- îl cunosc, zise Kantorka.
- Oricine poate s-o pretindă.

Meşterul se îndreptă spre calfe.

- Intraţi în camera neagră şi aliniaţi-vă unul lângă altul şi nu vă mişcaţi.

Krabat se aştepta să le poruncească să se prefacă în corbi. El se afla între Andrusch şi Staschko.

- Staţi pe loc unde vă aflaţi - şi să nu aud nici pâs. Nici de la tine, Krabat. Un sunet dacă scoţi, fata moare.

Meşterul scoase din buzunarul mantalei un batic negru, cu care o legă pe Kantorka la ochi. După aceea o duse în Camera Neagră.

- Dacă poţi că-mi arăţi care e flăcăul tău, ai voie să-1 iei cu tine.

Krabat se sperie; la asta nu se gândise. Cum ar putea oare s-o ajute ? Aici nici inelul de păr nu mai era de nici un folos.

Kantorka păşi de-a lungul şirului, o dată, de două ori. Krabat abia se putea ţine pe picioare. Simţi că viaţa lui era pierdută, dar şi viaţa fetei.

îl apucă frica - o frică grozavă cum nu mai simţise niciodată. *Eu sunt de vină că trebuie să moară,* îi trecu prin minte. *E numai vina mea...*

Atunci se întâmplă.

Trecând a treia oară de-a lungul şirului, Kantorka întinse braţul şi arătă spre Krabat:

- El este, zise ea.
- Eşti sigură?
- Da.

Cu aceasta, totul era hotărât. Kantorka îşi dezlegă baticul de la ochi, apoi păşi spre Krabat şi-i spuse :

- Eşti liber.

Meşterul se clătină şi se sprijini de perete. Flăcăii rămăseseră pe locurile lor, împietriţi.

- Luaţi-vă lucrurile din pod şi mergeţi la Schwarzkollm, îi îndemnă Juro. Puteţi înnopta la han, în fanar.

Calfele se furişară din cameră. Ştiau cu toţii că meşterul nu va mai apuca lumina zilei de Anul Nou. La miezul nopţii va muri, iar moara va cădea pradă flăcărilor.

Merten, cu gâtul lui strâmb, îi strânse mâna lui Krabat:

- Acum Michal şi Tonda sunt răzbunaţi, şi toţi ceilalţi.

•

Krabat nu era în stare să scoată o vorbă. Parcă împietrise. Simţi cum Kantorka îi puse braţul pe umăr şi îl înveli în broboada ei de lână. Era moale şi caldă.

- Haide, Krabat, să mergem.

Krabat se lăsă dus afară din moară, iar Kantorka îl conduse prin Mlaştina Scroafei, spre Schwarzkollm. Când văzu printre copaci aprin-zându-se luminile în sat, ici una, colo alta, o întrebă:

- Cum de m-ai ghicit printre calfe ?
- Am simţit că-ţi era frică, răspunse ea. Ţi-era frică pentru mine, aşa te-am recunoscut.

Când se apropiară de case, începu să ningă, uşor, cu fulgi mici, de parcă cineva cernea făină peste ei dintc-o sită uriaşă.

Primul an

Moara din Mlaştina Scroafei.....5
Unsprezece plus unu.....9
Viaţa nu e uşoară.....
12
Drumuri în vis.....
14
Cel cu pana de cocoş.....,.....17
Hâş, pe bară !.....20
Semnul frăţiei.....24
Ia aminte, eu sunt meşterul!.....29
Blaschkt-Vinde-Boi din Kamenz.....33
Fanfara militară.....37
Amintirea.....43
Fără preot şi cruce.....46

Al doilea an

După legea morăritului şi rânduiala breslei.....50
O iarnă uşoară.....53
Vivat Augustus.....57
în zarea lumânării de Paşti.....61
Poveşti despre Pumphutt.....65
Târgul de cai cu bucluc.....69
Vin şi apă.....75
Lupta de cocoşi.....80
La capătul rândului.....85

Al treilea an

Magul negru.....89
Cum zbori pe aripi.....92
încercări de fugă.....96
Zăpadă peste semănături.....99
Eu sunt Krabat.....
103
Dincolo de soare şi de lună.....
107
Surprize.....
111
O trebuşoară grea.....
115
Vulturul sultanului.....
118
Şuviţa.....
123
Oferta.....
128
La cumpăna anilor.....
131

în colecţia
Literatura pentru copii

au apărut:

*** - *Poveştile Fraţilor Grimm*
Alphonse Daudet - *Tartarin din Tarascon*
Crlstina Anca Ciubotaru Grozdan - *Ionuţ cel norocos*
Otfried PreuJ31er - *Krabat. Moara fermecată*

Redactor: Ioana Gagea
Tehnoredactor: Irina Juncu

Bun de tipar: noiembrie 2000. Apărut: 2000
Editura Pollrom, B-dul Copou nr. 4 • P.O. Box 266, 6600, Iaşi
Tel. & Fax (032) 21.41.00; (032) 21.41.11;
(032) 21.74.40 (difuzare); E-mail: pollrom@mall.dntls.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7;
Tel.: (01) 313.89.78, E-mail: pollrom@dnt.ro

Tiparul executat la S.C. LUMINA TIPO s.r.l.
str. Lulgl Galvanl nr. 20 bis, sect. 2, Bucureşti
Tel./Fax: 210.51.90

Valoarea timbrului literar este de 2% din preţul de vânzare
şl se adaugă acestuia. Sumele se virează la Uniunea Scriitorilor
din România, cont nr. 2511.1-171.1/ROL